ეროვნული თავისუფლების გზით – პიროვნული თავისუფლებისაკენ
პიროვნული თავისუფლების გზით – ეროვნული თავისუფლებისაკენ

საქართველო

საქართველოს სახალხო ფრონტის ყოველთვიური საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი
შუალედებში გამოდის მხოლოდ სპეციალური (თემატური) ნომრები. • №2 (2033) 13.06.2008 • ფასი 30 თეთრი

საქართველოს უზენაესი საბჭოს დეპუტატები არ ეთანხმებიან ხელისუფლების კაპიტულანტურ პოლიტიკას

მე-10 გვ.

გაზეთ «საქართველოს» ანონსი

ამოცანაა ადამიანის უფლებათა დაცვის მსოფლიო სისტემის აყვანა მეცნიერულ დონემდე. სიამოვნებით მოვემსახურებით დისკუსიას ამ თემაზე

მე-14-16 გვ.

შიდა ქართლის [illegible]

საქართველოს ეროვნული მოძრაობის მონაწილე პარტიათა ეს პოზიცია ქართველი ერის სულისკვეთებას გამოხატავს

მე-2-9 გვ.

გიორგი ნათაძე: კაცობრიობის მომავალია სახელმწიფოს მოღელთა კონკურენცია

მე-12 გვ.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს 1 მოწვევის (1990 წ.) დეპუტატების

განცხადება

(წინამდებარე წერილი არ გამოაქვეყნა საქართველოს მასობრივ ინფორმაციათა არც ერთმა საშუალებამ. რედ.)

იმის გათვალისწინებით, რომ ე.წ. „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი“ საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიაზე შეიქმნა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ხელისუფლების ძალადობრივი დამხობის, ქვეყნის იძულებითი გასაბჭოებისა და უცხო ძალის მიერ თავსმოხვეული მარიონეტული მთავრობის — ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს 1922 წლის 20 აპრილის №2 დეკრეტით, ამ რეგიონში მცხოვრები მკვიდრი ქართველი მოსახლეობის ნების უგულებელყოფითა და სრულიად საქართველოს ინტერესების საზიანოდ, რაც არაერთხელ დადასტურდა ოლქის არსებობის მანძილზე;

აგრეთვე იმის გათვალისწინებით, რომ ოს ხალხს გააჩნია საკუთარი სახელმწიფოებრიობა თავის ისტორიულ ტერიტორიაზე და რომ საქართველოში მცხოვრები ოსი ეროვნების საქართველოს მოქალაქეების მხოლოდ მცირე ნაწილი ცხოვრობს ყოფილი ოლქის ფარგლებში და მათ, ისევე როგორც საქართველოს სახელმწიფოში მცხოვრებ სხვა ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენლებს, საერთაშორისოდ აღიარებული სამართლებრივი ნორმების დაცვით კონსტიტუციურ საფუძველზე აქვთ და მომავალშიც ექნებათ ფუნქციური (მათ შორის კულტურული) ავტონომიის უფლება;

ჩვენ, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს I მოწვევის (1990 წ.) დეპუტატები:

1. შეშფოთებით აღვიქვამთ საქართველოს ხელისუფლების წარმომადგენლების განცხადებებს შიდა ქართლში ახალი ავტონომიური ერთეულის შექმნის თაობაზე სახელწოდებით „სამხრეთ ოსეთი“ და კატეგორიულად ვაცხადებთ, რომ საქართველოს ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობის შეცვლა მის ჩრდილოეთ ნაწილში ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი ავტონომიური პოლიტიკური ერთეულის კიდევ ერთხელ შექმნის გზით, საქართველოს მოსახლეობის საყოველთაო-სახალხო კენჭისყრის — რეფერენდუმის გარეშე, ჩვენის მხრივ სხვანაირად ვერ შეფასდება, თუ არა როგორც სახელმწიფოებრივი დანაშაული, საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფა, საქართველოს ხალხის სუვერენულ უფლებათა უგულებელყოფა;

2. ვადასტურებთ „სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის 1990 წლის 11 დეკემბერს ჩვენს მიერ მიღებული კანონის მართებულებასა და აუცილებლობას საქართველოს სახელმწიფო ინტერესების, დემოკრატიული პრინციპების, სამართლის, ისტორიული სამართლიანობისა და მორალის თვალსაზრისით.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს I მოწვევის (1990წ.) დეპუტატები:

შალვა აბზიანიძე, ვაჟა ადამია, ლია ანდღულაძე, აკაკი ასათიანი, ლევან ახმეტელი, მერაბ ბალარჯიშვილი, პაატა ბარათაშვილი, ზვიად ბოკუჩავა, ნემო ბურჭულაძე, მანანა გაბაშვილი, შოთა გაფრინდაშვილი, თამაზ გველესიანი, გურამ გვერწითელი, დავით გოგაძე, ემზარ გოგუაძე, ვაჟა გურგენიძე, თამაზ გუგუშვილი, თენგიზ დიხამინჯია, ალექსანდრე ვარძელაშვილი, სალომე ზვიადაძე, ხვედრი ინასარიძე, ჯემალ იონათამაშვილი, გრიგოლ (გურამ) ისაკაძე, ალექსანდრე კავსაძე, იოსებ კასრაძე, მალხაზ კვანჭილაშვილი, ნუგზარ კვაჭაძე, რესან კონცელიძე, გაიოზ კორძაძე, ზაურ კოსტავა, პაატა კოღუაშვილი, დავით კუპრეიშვილი, ავთანდილ მარგიანი, გრიგოლ მარგიანი, ირაკლი მასხარაშვილი, არჩილ მაჭავარიანი, ნუგზარ მგალობლიშვილი, ვახტანგ მეუნარგია, თემურ მჟავია, მაია ნათაძე, ნოდარ ნათაძე, თედო პაატაშვილი, გურამ პაპუნიძე, ანზორ საკანდელიძე, ნიკოლოზ სანებლიძე, მერაბ საყვარელიძე, ჯემალ საჯაია, აპოლონ სილაგაძე, ანზორ სიჭინავა, გია სუბელიანი, რამაზ სურმანიძე, დავით ტაბიძე, მერაბ ურიდია, გერმანე ფაცაცია, გიორგი ქავთარაძე, დიმიტრი ქებურია, თეიმურაზ ქორიძე, ეთერ ყაველაშვილი, ანრი ყრუაშვილი, თამაზ ყურაშვილი, თეიმურაზ შაშიაშვილი, ვალერიან შარიქაძე, ვალტერ შურღაია, გელა ჩორგოლაშვილი, ვლადიმერ ცოფურაშვილი, რომან ცხომელიძე, ზურაბ ძოწენიძე, ზურაბ წიქარიძე, გიორგი ხოშტარია, ედიშერ ჯანჯულია, ბადრი ჯაფარიძე

თბილისი, 28 ოქტომბერი, 2007 წელი

შენიშვნა: თავისი ხელმოწერა გაიწვია დეპუტატმა თ. ჩაჩავამ

საქართველოს და მისი ერის წინაშე დღეს ორი საბედისწერო კითხვა დგას. პირველია: შესაძლებელია თუ არა, რომ საქართველო გადავარჩინოთ იმ უმძიმესი განსაცდელის ჟამს, როცა ჩვენს ქვეყანას მსოფლიოს არაერთი დიდი, საშუალო და მცირე ძალა ებრძვის?

მეორეა: თუ „ჰო“, მაშინ რა და რა კონკრეტული მოქმედებებისგან (სახელდობრ, საქართველოს ხელისუფლების რა და რა ნაბიჯებისგან) შედგება ჩვენი ქვეყნის გადარჩენის, ანუ დღევანდელი მდგომარეობიდან მისი გამოყვანის, ეს პროცესი?

საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობას, თავისი შემადგენელი პოლიტიკური და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და პიროვნებების სახით, ამ ორივე კითხვის პასუხი ა ქ ვ ს.

პირველის პასუხია: დიახ, საქართველოს გადარჩენა და შთამომავლობისთვის გადაცემა ჩვენ არა მხოლოდ შეგვიძლია, არამედ გარანტირებულადაც (ანუ ობიექტური პირობების მიხედვით) შეგვიძლია, თუ ხელისუფლება და ხალხი მოწოდების სიმაღლეზე ვიქნებით.

მეორის პასუხი, ბუნებრივია, დაყოფილია პრობლემებისა და საქართველოს წინაშე დღეს მდგომი საშიშროებების მიხედვით. მისი ერთერთი ძირითადი ნაწილია ცხინვალის რეგიონში საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების იურისდიქციის სრული აღდგენის, ანუ შიდა ქართლის დაბრუნების გზა. ამ პრობლემის გადაჭრის კონცეფცია, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის შემავალი რამდენიმე პარტიის და საზოგადოებრივი ორგანიზაციის განცხადების სახით, ქვეყნდება ამ ნომერში.

საქართველოს ეროვნულ-განამათავისუფლებელი მოძრაობის ძალა იმაში მდგომარეობს, რომ მისი სულისკვეთება უხინჯოდ შეესატყვისება როგორც ქართველი ერის სადღეისოსა და ისტორიულფორმატიან სასიცოცხლო ინტერესებს, ისე ჰუმანურობის, სამართლიანობისა და თანამედროვე დემოკრატიის პრინციპებს. ამ პრინციპებს ემყარება, კერძოდ, პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა ეს განცხადებაც, რომელსაც ქვემოთ ვბეჭდავთ.

განცხადების ხელის მომწერნი კმაყოფილნი და მადლიერნი იქნებიან, თუ საქართველოს მოქალაქეები ან უცხოელები, რომელნიც არ ეთანხმებიან განცხადებაში გამოთქმულ მოსაზრებებს, თავის კრიტიკულსა და პოლიტიკურ შენიშვნებს, რაგინდარა რადიკალური ხასიათისას, მოაწოდებენ გაზ. „საქართველოს“ და, ამგვარად, პოლემიკაში ჩაებმებიან. ეს წინადადება პირველ ყოვლისა ეხება ეუთო-ს საქართველოს მისიას, რომლის 1994-1995 წლის რეკომენდაციები ცხინვალის კონფლიქტის დარეგულირების თაობაზე თვალში საცემია თავისი არარეალურობითა და მკაფიოდ გამოხატული უსამართლობით ქართველი ერისა და საქართველოს სახელმწიფოს მიმართ.

ეროვნულ-განმათავსიუფლებელი მოძარობის შემადგენელ პოლიტიკურ ორგანიზაციათა, საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა და პიროვნებათა ერთი ჯგუფის

განცხადება

საქართველოში „ოსეთის“ შექმნის კიდევ ერთი მცდელობის გამო

იმასთან დაკავშირებით, რომ საქართველოს პრეზიდენტი მ. სააკაშვილი აცხადებს მზაობას, საქართველოში კიდევ ერთხელ შექმნას „სამხრეთ ოსეთი“, ანუ საქართველოს ტერიტორიის ერთ ნაწილს ოფიციალურად დაარქვას მეზობელი ქვეყნის (ალანია — ოსეთის) ეთნიკური სახელი, და საქართველოს ტერიტორიის ეს ნაწილი აღიაროს მეზობელი ქვეყნის ეთნიკური ტერიტორიის სამხრეთ ნაწილად, რაც იმას ნიშნავს, რომ კაცობრიობის წინაშე დგება ორი „ოსეთის“ - ერთი ნამდვილის და მეორე ყალბის - გაერთიანების ამოცანა, მაშასადამე, საქართველოსათვის მისი ტერიტორიის ერთი ნაწილის წართმევის ამოცანა, რაც ჩვენ მიგვაჩნია პირდაპირ და დაუფარავ ეროვნულსა და სახელმწიფო ღალატად, საჭიროდ ვრაცხთ გამოვთქვათ ჩვენი პოზიცია დღესდღეობით ცხინვალის რეგიონში (საქართველო) მიმდინარე - რუსეთის მიერ ინსპირირებული და ორგანიზებული - შეიარაღებული კონფლიქტის მექანიზმებისა და მისი ჩაქრობის გზების შესახებ. წინასწარ მივაწვდით საქართველოს მოქალაქეებს, ქართველებისა და ოსების ჩათვლით, და მსოფლიოს საზოგადოებრიობას რამდენსამე ძირითად ცნობას კონფლიქტის ფაქტორებისა და პირობების შესახებ, რათა ხელი შევუწყოთ იმ პროპაგანდისტული სიცრუის მხილებას, რომელსაც ამ თემასთან დაკავშირებით ავრცელებენ რუსეთის პოლიტიკური წრეები, რუსეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები და საქართველოს პრორუსული მთავრობის დაქვემდებარებაში ან გავლენაში მყოფი საინფორმაციო საშუალებები.

აუცილებელი ცნობები:

I. ტერიტორია და სახელწოდება

მიუხედავად იმისა, რომ ოსური დასახლებები საქართველოში არსებობს, XVII-XVIII საუკუნეებიდან და რომ საქართველოში მიღებული იყო და არის პროვინციების სახელდება მათში ისტორიულად მოსახლე ტომთა სახელების მიხედვით (კახეთი — კახთა სამოსახლო, მესხეთი — მესხთა სამოსახლო, სამეგრელო — მეგრელთა სამოსახლო და ა.შ), სახელი „ოსეთი“ საქართველოს ტერიტორიაზე არ გაჩენილა საქართველოს პირველ ანექსიამდე რუსეთის მიერ /1801/. ამ სახელწოდებას პირველი ხმარობს კავკასიის სამოქალაქო საქმეთა მმართველი და სარდალი გენერალ-ლეიტენანტი კრონინგი 26 მარტს 1802 წელს, ანუ ანექსიიდან რამდენიმე თვის შემდეგ. თავის პატაკში რუსეთის იმპერატორისადმი იგი ჯავის ზონას, ანუ დიდი ლიახვის ხეობის ზემოწელს, და პატარა ლიახვის ხეობის ზემოწელს, სადაც ოსები სახლობენ ქართველ მოსახლეობასთან შერეულად, უწოდებს „ოსეთს“. ჯავაში ოსური დასახლების ისტორია ცნობილია დოკუმენტურად: ჯავა გაუკაცრიელებულ იქნა, ანუ ჯავის ქართველი მოსახლეობა დახოცილ იქნა „ოსთაგან“, ანუ ოსთა თავდასხმის შედეგად, XVII ს-ის პირველ ნახევარში. ამ ხდომილების ამსახველი დოკუმენტი (ნასყიდობის სიგელი ქვაბულ და ზაალ მაჩაბლების სახელზე) ეხება იმ დროს, როცა ქართველი მოსახლეობა უკვე განადგურებულია მარბიელი რაზმების მიერ, მაგრამ ოსები ჯერ შემოსახლებულები არ არიან. (იხ. Дж. Гвасалиа, Шида Картли и осетинская проблема, კრებული „ Осетинский вопрос“, Тбилиси, 1994. გვ. 80-81). სხვაგან ოსების შემოსახლებას ძირითადად (მაგრამ არა ყოველთვის) მშვიდობიანი ხასიათი ჰქონდა.

XIX საუკუნის პირველ ნახევარშივე რუსული ადმინისტრაცია ზედსართავს „ოსური“ („осетинский“) იყენებდა მცირე ადმინისტრაციულ ერთეულთა სახელდებაში, რომლებშიც ოსები ცხოვრობდნენ ქართველებთან შერეულად ან ქართველების გარემოცვაში და უმრავლესობას არ შეადგენდნენ: „осетинский округ“, „осетинский участок“ და ა.შ. იხ. В. Итонишвили. Южная Осетия в центральной Грузии“, კრებ. „Осетинской Вопрос“ 1994, გვ. 22).

ყველაზე უფრო ინტენსიურად სახელს „ოსეთი“ და მის ზედსართაულ ფორმას „ოსური“ საქართველოს ტერიტორიის ამა თუ იმ ნაწილების მიმართ XIX საუკუნეში ხმარობდნენ რუსული საეკლესიო წრეები, მათ შორის „კავკასიაში მართლმადიდებლური ქრისტიანობის გავრცელების საზოგადოება“, რომელთათვისაც, როგორც ცნობილია, საქართველოს პოლიტიკური, დემოგრაფიული და კულტურული დექართველიზაცია ისევე იყო უპირველესი წარმმართველი მიზანი, როგორც სამოქალაქო და სამხედრო ადმინისტრაციისათვის. (იხ. С. Лекишвили. Когда возник термин ,,Южная Осетия“ კრებული „Осетинский Вопрос“ თბ. 1994. გვ. 229-248).

საბჭოთა რუსული ოკუპაციის დროს შექმნილი „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ ტერიტორიას (ცხინვალის, ჯავის, ზნაურის და ახალგორის (მაშინ ლენინგორის) რაიონები) ისტორიულად სახელი არა აქვს, ვინაიდან იგი არც გეოგრაფიული, არც ეკონომიკური, არც პოლიტიკური ან სხვა რამ სახის ერთეული არ არის და არც ოდესმე ყოფილა: ეს არის რამდენიმე პარალელური მდინარის ხეობათა ზემოწელი, რომლებიც მტკვრისაკენ ჩაედინებიან, და რამდენიმესი, რომელნიც რიონისაკენ ჩაედინებიან, ერთმანეთისაგან გაყოფილნი მაღალი და, პრაქტიკულად, კომუნიკაციისათვის (მიმოსვლისათვის) დღემდე გამოუყენებელი ქედებით, ასე რომ ერთი ხეობიდან მეორეში გადასვლა დღესაც ხდება ბარში ჩამოსვლით და მეორე ხეობის აყოლით.

საყურადღებოა, რომ გამოთქმაში „სამხრეთ ოსეთი“ ნაგულისხმევი ტერიტორია არც მაშინ, როცა რუსულ სიტყვახმარებაში ეს გამოთქმა შემოდის, არც შემდეგ 1922 წლამდე, როცა „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი“ შეიქმნა, არ კონკრეტდება: იგულისხმება საქართველოს ყველა ის ტერიტორია, სადაც ოსები არიან, და არა ის, სადაც ისინი მოცემულ არეალში /სოფელში, თემში, ხეობაში...) უმრავლესობა არიან. იხილეთ, მაგალითად, „სამხრეთ ოსეთის“ კომუნისტური რაიკომების ჩამონათვალი რუსეთის კომპარტიის (ბოლშევიკების) „სამხრეთ ოსეთის“ საოლქო კომიტეტის ცნობილ მემორანდუმში, რომელზეც ხელს აწერენ, სხვებთან ერთად, კობი-თრუსოს, კახეთის, გუჯარეთის, ქარელის რაიკომები. (ციტ. А. Ментешашвили Осетинский сепаратизм в 1918-1920 годах. კრებული „Осетинский вопрос “, თბ. 1994 წ. გვ. 282-283) ეს იმას ნიშნავს, რომ „სამხრეთ ოსეთის“ ტერიტორიაში რუსეთის მიერ მართული სეპარატისტები გულისხმობენ საქართველოს მთელ იმ ნაწილს, სადაც არის ოსური იზოლირებული სოფლები და მოსახლეობა, დაწყებული დასავლეთი საქართველოდან და დამთავრებული კახეთის აღმოსავლეთი რაიონებით.

საქართველოს ტერიტორიის ის ერთადერთი ნაწილი, სადაც ოსებმა იმიგრაციის შედეგად პრაქტიკულად ერთგვაროვანი ოსური მოსახლეობა შექმნეს (დვალეთი), რუსულმა ადმინისტრაციამ XIX საუკუნეშივე გამოიყვანა თბილისის გუბერნიის შემადგენლობიდან, ამიტომ ის 1918 წელს საქართველოს საზღვრებში აღარ იყო.

II. მოსახლეობა

საქართველოში 1989 წლის აღწერით 164 ათასი ოსი ცხოვრობს. ამ მოსახლეობის ინტეგრირებულობა საქართველოს საზოგადოებაში ტრადიციულად ძალიან დიდია (მაგ. შერეული, ქართულ-ოსური ქორწინებების პროცენტის მიხედვით). ამ რაოდენობიდან მხოლოდ 65 ათასი (აღწერისას ხელოვნურად გაზრდილი მონაცემებით) ცხოვრობს ყოფ. „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ ფარგლებში (30 ათას ქართველთან ერთად). საქართველოს ტერიტორიის არც ერთ წერტილში ეს მოსახლეობა ავტოხთონური არ არის. იმიგრაცია (მშვიდობიანის ჩათვლით) დაწყებულია XVII ს-ში, მაგრამ მისი ძირითადი ტალღები - მთელი ამ რაოდენობის ძირითადი მასა - მოდის 1864 წლის შემდგომ ხანებზე (ესაა საქართველოში ბატონყმობის გაუქმების წელი, რომლის შემდეგაც უყმებოდ დარჩენილი ქართველი თავადაზნაურობა იწყებს კავკასიონის ჩრდილო კალთებიდან ოსების მასობრივ შემოსახლებას ხიზნებად) და საბჭოთა ხელისუფლების წლებზე, როცა ტარდებოდა ხელოვნურად შექმნილი „სამხრეთ ოსეთის“ ხელოვნური დასახლება ოსებით. საქართველოს მთელი ოსური მოსახეობა არის დიასპორა.

III. სოციალური პირობები.

პრაქტიკულად საქართველოს მთელი ოსური მოსახლობა XX საუკუნის დამდეგისათვის იყო უმიწაწყლო აგრარული მოსახლეობა. წინა საუკუნის დამლევის რუსული აღწერები მოსახლეობისა უკვე გვიჩვენებს ალმ. საქართველოში მრავალრიცხოვან ოსობას, მაგრამ მათში არც ერთი არაა მიწის მესაკუთრე. ამით შეიქმნა უმწვავესი აგრარული კონფლიქტი და უმწვავესი სიძულვილი უმიწაწყლო აგრარული მოსახლეობისა (პრაქტიკულად — ოსებისა) მიწის მქონეების (პრაქტიკულად - ქართველების) მიმართ. ამ სიძულვილმა (ისევე, როგორც მისმა გამომყენებელმა ლოზუნგმა „მიწა — მშრომელებს“) შეადგინა ფსიქოლოგიური საფუძველი რუსი ბოლშევიკების მიერ ორგანიზებული სამი ოსური „აჯანყებისათვის“ (1918-1920 წლები) დამოუკიდებელი საქართველოს ხელისუფლების წინააღმდეგ, რომელსაც მისმა ორგანიზატორებმა ხელოვნურად მისცეს „ნაციონალური“ აჯანყების გარეგნული სახე.

IV. საქართველოს ტერიტორიის ნაწილის „ოსეთად“ გარდაქმნის იურიდიული ფორმა

საქართველოში „სამხრეთ ოსეთის“ შექმნის გადაწყვეტილება (1920 წ) ეკუთვნის „რუსეთის კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების)“ ცეკას კავკასიის ბიუროს, რომელსაც არანაირი უფლება არ ჰქონდა უცხო სუვერენულ ქვეყანაში (საქართველო იმ დროს დამოუკიდებელი ქვეყანა იყო) ამ უკანასკნელის სახელმწიფო მოწყობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებისა. საქართველოს რუსეთის მიერ დაპყრობისა და მეორე ანექსიის (1921 წლის თებერვალი) შემდეგ საბჭოთა რუსეთის ცენტრალური ხელისუფლების მითითებით და რუსეთის კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების) კავკასიის კომიტეტის მითითებით საქართველოს მთავრობამ (ცაკ-მა) მიიღო დეკრეტი №2 საქართველოში „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ შექმნის შესახებ (20 აპრილი 1922). თოთხმეტი თვე, რომელიც ამ თარიღს აცილებს საქართველოს ანექსიის თარიღისაგან, მოჰხმარდა ინტენსიურ მუშაობას იმისათვის, რომ შეძლებისდაგვარად დაეთრგუნათ ხსენებული ტერიტორიის ქართველი მოსახლეობის წინააღმდეგობა განზრახული გადაწყვეტილებისათვის და, რაკი იგი ვერ დაითანხმეს, მიელოთ გადაწყვეტილება მისი ნების ფაქტობრივი უგულებელყოფის შესახებ (პრაქტიკულად, გადაწყვეტილება მიიღო რუსეთის ცენტრალურმა ხელისუფლებამ და ცალსახად უკარნახა ქართულ საბჭოთავე ხელისუფლებას, რომელშიც წინააღმდეგობა ამ დადგენილებისადმი დიდი იყო. იხ. А. Ментешашвили. Осетинский сепаратизм в 1918-1929 годах, კრებული Осетинсктй вопрос, თბილისი, 1994, გვ. 249-296).

ავტონომიური ოლქი შეიქმნა „სამხრეთ ოსეთის“ სახელწოდებით და მასში შეყვანილ იქნა 40 ქართული სოფელი პირწმინდად ქართველი, ავტოხთონური მოსახელობით.

ეს სიახლე განხორციელდა საქართველოში ყოველგვარი

რეფერენდუმის ჩაუტარებლად და საქართველოში რაიმე წარმომადგენლობითი არჩეული ხელისუფლების, ანუ დემოკრატიის ყოველგვარი ნიშნების, არარსებობის პირობებში.

საქართველოს კანონიერ ხელისუფლებას (1918-1921), რომელიც მსოფლიოს მიერ ცნობილი იყო ჯერ დე ფაქტო, შემდეგ დე იურე, საქართველოში „ოსეთის" არსებობა არ უცვნია. პირიქით, საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი გეგეჭკორი ნოტაში რუსეთისადმი ხაზს უსვამს **„В пределах Грузии нет Южней Осетии"** (იხ. მისი **1920** წლის 20 მაისის ნოტა რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრისადმი. ციტ. **А. Ментешашвили** ციტ. შრომა გვ. 288).

საქართველოს პირველი რეალურად (დემოკრატიულად) არჩეული (1990 წ 28 X— 11. XI) უმაღლესი საკანონმდებლო ორგანო — საქართველოს უზენაესი საბჭო — ვალდებული იყო გაეუქმებინა უკანონო (უსაფუძვლო) და მოსახლეობის მხრიდან სანქციის არმქონე ავტონომიური ერთეული „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი" და გააუქმა კიდეც იგი 1990 წლის 11 დეკემბრის კანონით.

1991 წლის 3 მარტს სსრკ-ს პრეზიდენტმა გორბაჩოვმა გამოსცა ბრძანებულება საქართველოს ხსენებული 11 დეკემბრის კანონის გაუქმების შესახებ, რისი კანონიერი უფლებაც მას აღარ ჰქონდა, რადგან საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს 1990 წლის 29 ივნისის დადგენილებით უკანონოდ და ბათილად გამოცხადდა ყველა აქტი, რომელიც „აუქმებდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პოლიტიკურ და სხვა ინსტიტუტებს" და „ცვლიდა მათ გარეშე ძალაზე დამყარებულ პოლიტიკური და სამართლებრივი დაწესებულებებით", მათ შორის ის აქტებიც, რომლითაც საბჭოთა კავშირის ხელისუფლებას უფლება მიენიჭებოდა, რომ გააუქმოს საქართველოს უზენაესი საბჭოს აქტები საქართველოს სახელმწიფოებრივი მოწყობის შესახებ.

„სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის" „რესპუბლიკად" გარდაქმნის ცხინვალში შესრულებული აქტი (20 IX 1990), ისევე როგორც შემდგომი არჩევნები ამ „რესპუბლიკის" „პარლამენტისა" (9. XII 1990) და 1991 წლის იანვრის „რეფერენდუმი" „სამხრეთ ოსეთის" დამოუკიდებლობის თაობაზე და მისი რუსეთთან შეერთების თაობაზე, კანონსაწინააღმდეგოა, ვინაიდან ეწინააღმდეგება საქართველოს ამ დროს არსებულ კონსტიტუციას, და იურიდიული ძალის არმქონეა, ვინაიდან „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის" მოსახლეობა, როგორც ასეთი, არ არის და ვერ იქნება საგარეო თვითგამორკვევის, ანუ სახელმწიფოსაგან ტერიტორიული გამოყოფის (სეცესიის) უფლების სუბიექტი. (იხ. **Л. Матарадзе, Юридический аспект грузино-осетинского конфликта**, ციტ. კრებული გვ. 322-338).

ამგვარად, დღეს დე იურე საქართველოს ტერიტორიაზე „სამხრეთ ოსეთი" არ არსებობს, ამიტომ არც საქართველოს ხელისუფლებას, არც სხვა სახელმწიფოების ხელისუფლებებს თავის ოფიციალურ სიტყვახმარებაში არა აქვთ ტერმინის „სამხრეთ ოსეთი" ხმარების უფლება.

V. „ქართულ-ოსური" კონფლიქტის მიმართება სხვა სახელმწიფოთა პოლიტიკურ და სტრატეგიულ ინტერესებთან

დღეს ცხინვალის რეგიონში მიმდინარე კონფლიქტის, ისევე როგორც საერთოდ ოსური სეპარატიზმის მთავარი ინიციატორი, წამქეზებელი და სულის ჩამდგმელი რუსეთი ტრადიციულადვე დაინტერესებულია

- საქართველოს დასუსტებაში (ყველა პარამეტრში), რათა შესაძლებელი იყოს მისი იმპერიული ძალის კვლავ დაბრუნება საქართველოში, როგორც სამხრეთისაკენ შეტევის ან ზეწოლის (ევენტუალურად) და შუა აზიისაკენ დასავლეთისათვის გზის გადაკეტვის (დღესვე) პლაცდარმზე.

— კავკასიონის სამხრეთით სათავისოდ ბაზის შექმნაში მაგისტრალური გზის „შავი ზღვა — კასპიის ზღვა — შუა აზია" კონტროლირების შესაძლებლობის მოსაპოვებლად (ცხინვალიდან გორამდე, რომელიც სარკინიგზო კვანძიცაა და საავტომობილო გზისაც, 32 კილომეტრია).

ევროპის ზოგი ქვეყანა დაინტერესებულია

— კავკასიაში ოსური მოსახლეობის სახით საყრდენის მოპოვებაში ინდოგერმანული სოლიდარობის იდეოლოგიურ ბაზაზე (ოსები ინდოევროპელნი არიან — ერთადერთი ინდოევროპელი ხალხი ჩრდილოეთ კავკასიაში).

— გარკვეული ეროვნული ანკლავის გავლენისუნარიანობის გაძლიერებაში — საქართველოში ფაქტობრივად ოსური სახელმწიფო წარმონაქმნის შექმნაში — რითაც ჩნდება პრეცედენტი გარკვეული ეთნიკური (ეროვნული) ანკლავის (ანკლავების) პოლიტიკური გაძლიერებისათვის ევროპაში.

- იმაში, რომ ეთნიკური სეპარატიზმის ძალის გაძლიერებისაკენ მიმართულმა პრეცედენტმა წონა მოუმატოს იმ ქვეყნების საკუთარ სპეციფიკას ევროპის შიგნით, რომელთაც თავის შიგნით სეპარატისტული ძალები არ ჰყავთ.

არსებობს აგრეთვე გარკვეული ლობის დაინტერესება

- დასუსტებული საქართველოს ტერიტორიის ეკონომიკურ ათვისებაში, ხოლო შემდეგ იქ საკუთარი პოლიტიკური გავლენის გაძლიერებაში და საკუთარი დემოგრაფიული პოზიციების შექმნაში, რათა ალტერნატიული ტერიტორია შეიქმნას, როგორც რეზერვი, იმ შემთხვევაისათვის, თუ იქ, სადაც სახელმწიფო აქვს, საშიშროება შეექმნა მეზობლებთან ომების შედეგად.

- „შავი ზღვა — შუა აზია" მომავალი გზის შესაძლებლობათა შემცირებაში, როგორც კონკურენტისა დასავლური დემოკრატიის აღმოსავლური პლაცდარმის როლის ტვირთვაში.

საქართველოსათვის ვერც ერთი ამ მიზანთაგანი იმპერატიული ვერ იქნება. საქართველოს ხელისუფლება ვალდებულია დაიცვას თავისი ქვეყნის აწმყო და სამომავლო სასიცოცხლო ინტერესი;

VI. ვინ არიან საქართველოში „სამხრეთ ოსეთის" შექმნის გადაწყვეტილებაზე პასუხიმგებელი პირები

მიგვაჩნია, რომ საერთაშორისო საზოგადოებრიობამ უნდა იცოდეს, რომ საქართველოს დღევანდელ ხელისუფლებას დიდი მანძილი აშორებს სრულფასოვანი ლეგიტიმურობის მდგომარეობისაგან. საქართველოს პირველი (1921 წლის ანექსიის შემდეგ) დემოკრატიულად არჩეული, ანუ რეალურად არჩეული ხელისუფლება (საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო და პრეზიდენტი) 1991-1992 წლების მიჯნაზე დაემხო სამხედრო პუტჩის შედეგად, რომელიც, როგორც დღეს უკვე საყოველთაოდ აღიარებულია საქართველოში, ორგანიზებული იყო რუსეთის მიერ. ამ უკანასკნელის მიერვე, ხუნტისავე ხელით, ხელისუფლებაში მოყვანილ იქნა შევარდნაძე, რომელიც დღეს, პრაქტიკულად, მხილებულია საზოგადოებრიობის თვალში, როგორც რუსეთის აგენტი და რუსული ინტერესების გამტარებელი საქართველოს ინტერესების საწინააღმდეგოდ. სააკაშვილი და მისი კოლეგები დღევანდელ ხელისუფლებაში რვა წლის მანძილზე შეადგენდნენ შევარდნაძის ერთგულ გუნდს, რომელიც მორჩილად ატარებდა შევარდნაძის ყველა ანტიქართულ განზრახვას და მონაწილეობდა კორუფციის კულტივირებაში. ეს გუნდი ხელოვნურად ჩაენაცვლა შევარდნაძეს და უსისხლო „ვარდოვანი" „რევოლუციის" სახით დაეუფლა სახელმწიფოს საჭეს შევარდნაძისადმი ხალხის უფართოესი მასების სიძულვილის ტალღაზე. დღევანდელ ხელისუფლებაში პარლამენტი არის პირწმინდად არალეგიტიმური, რადგან იგი არჩეულია ტოტალური გაყალბებით, რომელშიც არანაირად არ აისახება ხმათა მიცემის რეალური რიცხვები. ამგვარად, საქართველოს მმართველი ჯგუფი არ არის უფლებამოსილი, ქვეყნის სახელით დასაკარგავად (დღეს ან მომავალში) დათმოს მისი ტერიტორიები. ამ ხელისუფლების მიერ საქართველოში „სამხრეთ ოსეთის" შექმნა არის ანტისახელმწიფოებრივი ნაბიჯი და არალეგიტიმური წყაროდან მომდინარე ნაბიჯი, რის გამოც გარდაუვალია მისი გაუქმება მომავალი რეალური (დემოკრატიულად არჩეული და ერთგული) ხელისუფლების მიერ და მის გადამდგმელთათვის პასუხის მოთხოვნა.

VII. არსებული კონფლიქტი, როგორც პრეცედენტი მსოფლიოსათვის

იმ შემთხვევაში, თუ პრეცედენტის სახით დაკანონდება, რომ დემოგრაფიული დინამიკა (რომელი ეთნიკური ჯგუფი გამრავლდა, რომელი უმცირესობაში დარჩა და ა. შ) განსაზღვრავს მოცემული ტერიტორიის პოლიტიკურსა და იურიდიულ სტატუსს, ეს იქნება სტიმულირება ყველა ეთნიკური ჯგუფის შიშისა ყველა სხვა ეთნიკური ჯგუფის დემოგრაფიული კეთილდღეობის წინაშე, მაშასადამე, პირდაპირი სტიმულირება ეთნიკური წმენდისა და მისი ძირითადი იარაღის — გენოციდისა — მთელ მსოფლიოში.

VIII. ცხინვალის კონფლიქტი ადამიანის უფლებათა თვალსაზრისით

მსოფლიოში მიღებული ნორმებით, რომლებიც არეგულირებს ადამიანის უფლებების, მათ შორის — მინორიტეტულ ჯგუფთა უფლებების დაცვას, ეთნიკური და ეროვნული თვითგანსაზღვრა (თვითგამორკვევა) არ გულისხმობს ჯგუფის მიერ საკუთარი ჯგუფური ეთნიკური (ეროვნული) თვითდამკვიდრების ძებნას სხვების ეთნიკურსა და პოლიტიკურ ტერიტორიაზე თავისი პოლიტიკურ-ტერიტორიული ერთეულების შექმნის გზით. სხვა სიტყვით რომ ვთქვათ, ეთნიკური (ეროვნული) ჯგუფი მხოლოდ იმ შემთხვევაში სარგებლობს ტერიტორიული თვითგამორკვევის უფლებით არა მისი სახელის მატარებელი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, როცა იგი ადგილობრივი უმცირესობაა, ანუ როცა იგი, როგორც ეთნოსი, აქაურია. ხალხს, რომელსაც დედამიწაზე სამშობლო აქვს, ისიც — სახელმწიფოს ან სხვა პოლიტიკურ-ტერიტორიული წარმონაქმნის სახით, არა აქვს იმის უფლება, რომ მისმა დიასპორამ სხვა ქვეყანაში პოლიტიკურ-ტერიტორიული თავითგამორკვევა, მით უმეტეს — თავისი ეთნონიმით სახელდებული ტერიოტორიულ-პოლიტიკური თვითგამორკვევა მოითხოვოს. ოსებს აქვთ თავისი სამშობლო — ქ. ვლადიკავკასის გარშემო არსებული დიდი გეოგრაფიული არეალი, რომელიც დღევანდელი ოსი ერის შუა საუკუნეებში ფორმირების ადგილია (ალანთა და ადგილობრივ ოსთა შერწყმით). ოსურ დიასპორას საქართველოში აქვს ცხოვრების, თვითდამკვიდრებისა და განვითარების ყველა უფლება, როგორც ინდივიდთა და ოჯახთა კრებულს, მათ შორის — ყოველგვარი დისკრიმინაციისაგან თავისუფლებისა და საკუთარი ეთნიკური (ეროვნული) სახის მარადიულყოფის უფლებაც, მაგრამ არა აქვს მოცემული ტერიტორიის რომელიმე ნაწილის თავისი პოლიტიკურ-ტერიტორიული ერთეულის შესაქმნელად გამოყენების უფლება, მით უმეტეს — მისი საკუთარი ეთნონიმის მიხედვით სახელდების უფლება.

კურიოზულია, მაგრამ ფაქტია, რომ რუსეთის კომპარტიის გადაწყვეტილების მიღების დროს, რომლითაც „სამხრეთ ოსეთი" შეიქმნა, და საქართველოს მონურად მორჩილი მარიონეტული მთავრობის მიერ მისი დეკრეტად ქცევის დროს „ჩრდილოეთ ოსეთი" არც კი არსებობდა — შექმნეს „სამხრეთ ოსეთი" მაშინ, როცა ნამდვილ ოსეთში სიტყვა „ოსეთი" არ ფიგურირებდა.

IX. პერსპექტივა

ცხინვალის რეგიონში მიმდინარე კონფლიქტს აქვს ორი ასპექტი. ერთი (და გადამწყვეტი) არის ის, რომ რუსეთი იბრძვის ამიერკავკასიისათვის, კავკასიონის სამხრეთით საიმედო პლაცდარმის შექმნის მცდელობის სახით. მეორეა ის, რომ ოსი ეთნოსი იბრძვის მიწისათვის და დამატებითი ტერიტორიისათვის საქართველოს ხარჯზე.

სამწუხარო ფაქტია, მაგრამ ფაქტია, რომ საქართველოში მაცხოვრებელ ოსებში არიან ადამიანები, რომელთა ცნობიერებაში ქართველი ერის გენოციდის დიდი ისტორიული მეხსიერება ცოცხლობს. ოსური ლაშქრობის მიერ ჯავის გაუკაცრიელების ფაქტი (XVII ს.) ზემოთ უკვე ვახსენეთ. უახლესი ისტორიის ფაქტია ქართული სოფლების დარბევა, ძლეტა, განადგურება და აყრა 1921 წლის თებერვლის შემდეგ, როცა საქართველო რუსეთის მიერ მეორედ იქნა ანექსირებული და მის ყველა მტერს, რუსეთის წინაშე უკვე დიდი დამსახურების მქონე ოსური რაზმების ჩათვლით, სამოქმედოდ ხელი გაეხსნა. არსებობს ამ დროს ცხინვალის მიმდებარე რამდენიმე ქართული სოფლის მაცხოვრებელთა კოლექტიური განცხადება გასაბჭოებული საქართველოს მთავრობის სახელზე, სადაც აღწერილია გენოციდის ეს პროცესი' (ის სოფლები — მონასტერი და კიდევ რამდენიმე სხვა - მას შემდეგ მართლაც აღარ არსებობენ, როგორც ქართული სოფლები. იქ ახლა მხოლოდ ოსები ცხოვრობენ). იგივე გენოციდი გრძელდება ახლაც. მაგალითად, 90-იან წლებში მოისპო ქ. ცხინვალში ინკორპორირებული წმინდად ქართული სოფლები გუჯაბაური და [illegible] უბანი. ზნაურის რაიონში მოისპო 11 ქართული სოფელი: მოსახლეობა აყარეს რუსის ხიშტის საფარს ქვეშ და ისეთი მეთოდების გამოყენებით (სხვასთან ერთად), როგორიც იყო, მაგალითად, მოხუცებული ბუზალაძის ქალის დაწვა საკუთარ სახლთან ერთად (ადამიანთა ცოცხლად დაწვას, როგორც მეთოდს, ოსებმა მიმდინარე კონფლიქტში მრავალჯერ მიჰმართეს. მსურველს შეუძლია ნახოს მათი პატარა ჯგუფის ფერფლის საფლავი გორის რაიონის ს. ტყვიავის ცენტრში). 40 ქართული სოფლიდან, რომელიც ძალადობით შეიყვანეს „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის" შემადგენლობაში 1922 წლის 20 აპრილის №2 დეკრეტით, დღეს თითქმის ნახევარი უკვე აღარ არსებობს. ეს გაბედა ოსურმა კომუნისტურმა ხელისუფლებამ ავტონომიურ ოლქში, რომელიც პირწმინდად უკანონო იყო და რომელსაც არც ერთი საათი არ უარსებია დღემდე რუსეთის რეგულარული შეიარაღებული ძალის მასში დგომის გარეშე. ადვილი წარმოსადგენია, რას გაბედავს იმავე ოსების ხელისუფლება იმ შემთხვევაში, თუ მას ექნება მსოფლიოში დღეს ტრიუმფალური სვლით მავალი დასავლური დემოკრატიის სანქცია ტერიტორიის სამართავად! ჩვენ არ ვართ ისეთი პესიმისტები, რომ ქართველთა გენოციდის ზემოხსენებული ისტორიული ტენდენცია ყველა ოსს მივაწეროთ. ეს სულისკვეთება, მით უმეტეს — მისი ქმედებაში რეალიზაციისათვის მზაობა ამ შემთხვევაშიც, ისევე როგორც ყველგან და ყოველთვის, რა თქმა უნდა, ადამიანთა მხოლოდ მცირე პროცენტშია მოცემული მკაფიო სახით. მაგრამ ამ მცირე პროცენტში იგი __არის__. საკმარისია, მას შესაბამისი სოციალური და პოლიტიკური პირობები შეექმნას (მაგალითად, ოსების სასარგებლოდ ქართული ტერიტორიის მიტაცების „კეთილშობილური პატრიოტული ამოცანის" კონტექსტში), რათა ამ ინსტიქტმა სტიქიური ძალით იფეთქოს და უხვი ახალი მოსავალი მოიტანოს.

საქართველოს დღევანდელ ფარულად პრორუსულ ხელისუფლებას მოვლენათა განვითარება სწორედ ამ მიმართულებით მიჰყავს. მაგრამ დასავლეთის სახელმწიფოებმა, რომელთა ერთმა ნაწილმა, ეუთოს საქართველოს მისიის სახით, სამწუხაროდ, გამოთქვა ძირფესვიანად არარეალისტური და ასევე ძირფესვიანად ანტიქართული რეკომენდაცია საქართველოში კიდევ ერთხელ „ოსეთის" შექმნის შესახებ, უნდა გაითვალისწინონ, რომ ხსენებული მიმართულების ხელისუფლება საქართველოში მუდამ არ იქნება. მისი არსებობა ისტორიული შემთხვევითობაა, მძიმე რუსულ-აგენტურული მემკვიდრეობით განპირობებული, და, ამდენად, წარმავალია. საქართველოში დემოკრატიული გზით არჩეული წარმომადგენლობითი ხელისუფლება ნებისმიერ შემთხვევაში გააუქმებს საქართველოში უკანონო „ოსეთს", რომლის შექმნა ქართველი ერის შეურაცხმყოფელია და სახელმწიფოს ძირის მომთხრელი. დღეს მისი შექმნა იქნება არა საქართველოს წინააღმდეგ წარმოებული ბრძოლის გამარჯვებით დამთავრება, არამედ ამ ბრძოლის მხოლოდ გადავადება. ჩვენ არ უარვყოფთ, რომ მძიმე დამარცხების რისკი ამ ბრძოლაში

გაგრძელება მე-4 გვერდზე

(რაც, ფაქტობრივად, საქართველოს წინააღმდეგ არსებულ საერთაშორისო შეთქმულებასთან ბრძოლაა), არსებობს, მაგრამ იმის ალბათობა, რომ საქართველო წინააღმდეგობის გაუწევლად დასთანხმდეს თავისი ისტორიის ესოდენ სამარცხვინო დამთავრებას, ან საბოლოო დამარცხება განიცადოს, ძალიან მცირეა.

ქართველი ხალხი არ დათმობს ტერიტორიას, არც დაუშვებს (ჯამში) თავისი დღესდღეობით უბოროტესი და უსახიფათოესი მტრის — რუსეთის — ოფიციალურსა და კანონიერ გადმობიჯებას კავკასიონის ქედზე. იქნება მუდმივი ბრძოლა ცვალებადი წარმატებით, რომელშიც ქართველი ხალხი ან გაიმარჯვებს და გააგრძელებს თავის მიწაზე ცხოვრებას და განვითარებას, ან დამარცხდება და შეუქცევადად დაადგება დედამიწის პირიდან თანდათანობით აღგვის გზას (რადგან კავკასიონზე ზღუდემორღვეული საქართველო გეოპოლიტიკურად არასიცოცხლისუნარიანი ხდება).

შენიშვნები: საკითხის სინათლისთვის საჭიროდ მიგვაჩნია ჩვენს წინამდებარე განცხადებას რამდენიმე შენიშვნა დავურთოთ.

1. უკვე მრავალი წელიწადია, რაც რუსეთის ხელისუფლება საერთაშორისო ურთიერთობათა ყველა ნორმის დარღვევით რუსეთის მოქალაქეობას აძლევს მის მიერ ოკუპირებული ქართული ტერიტორიების — აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის — მოსახლეობას, რათა საბაბი ნახოს თავისი უხეში ჩარევისათვის შეიარაღებული ძალით (თუმცა კანონიერ საბაბად ამისათვის ამ ტერიტორიაზე რუსეთის მოქალაქეების ყოფნა არ კმარა). ამ პრაქტიკაზე ეფექტიანი რეაგირება არ მიუცია არც შევარდნაძის ხელისუფლებას, არც დღევანდელს. ასევე, არ ყოფილა მათგან ამ წლების მანძილზე ოფიციალური განცხადება და შესაბამისი იურიდიული ნაბიჯები იმის გამო, რომ რუსეთი აწარმოებს საბრძოლო მოქმედებას საქართველოს წინააღმდეგ, ანუ ომს საქართველოს წინააღმდეგ, — რომ, მაშასადამე, საქართველოს ომები ცხინვალის რეგიონში და აფხაზეთში არის ქართულ-რუსული ომი, რომელიც გრძელდება.

ხსენებული ორი ფაქტის გათვალისწინება აუცილებელია ყველა იმისათვის, ვისაც ჰსურს საქართველოს ხელისუფლების პოლიტიკის შეფასება მის მიერ გამოცხადებულ კაპიტულაციათა მომავალი საქართველოსათვის სავალდებულოობის ან არასავალდებულოობის თვალსაზრისით.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ამ ხელისუფლებათა მიერ განხორციელებული კაპიტულაციები თავისუფალი მომავალი საქართველოსათვის სავალდებულო ვერ იქნება.

2. როგორც აღვნიშნეთ, საქართველოში სულ 164 ათასი ოსი ცხოვრობს, ამათში 100 ათასი — ყოფილი „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ ფარგლებს გარეთ. დღეს ხელისუფლებას (საფიქრებელია, რუსული დავალებით) ამ უკანასკნელი რაოდენობის შემცირების ტენდენცია აქვს, რათა შეინიღბოს ის ფაქტი, რომ ოსი მოსახლეობის ინტერესებზე, მათ შორის — მის ეროვნულ ინტერესებზე ზრუნვა ორიენტირებული უნდა იყოს იმ 100 ათასზე, და არა მარტოოდენ უკანონო ტერიტორიულ-პოლიტიკური ავტონომიის და რუსეთთან შეერთების მაძიებელ 60 ათასზე. ამიტომ საჭიროა იმის გათვალისწინება, რომ

— ოსური მოსახლეობის მკვეთრი შემცირება კონფლიქტის პირველ (მწვავე) სტადიაზე არ მომხდარა. რუსული პროპაგანდა საქართველოდან „ლტოლვილთა“ რიცხვად ასახელებდა 40, 60, 80 და 120 ათას სულს, თუმცა სინამდვილეში მათი რიცხვი, საქართველოს მთავრობასთან არსებული ქართულ-ოსური ურთი-ერთობების დროებითი კომისიის (თავმჯდომარე ნ. ნათაძე) გამოთვლით, იყო 19 ათასზე ნაკლები. მათი დიდი უმრავლესობა დაუბრუნდა თავის საცხოვრებელს. მართალია, დღეს საქართველოდან არის უზარმაზარი ემიგრაცია სამუშაოს საძებნელად, მათ შორის, ცხადია, ოსებისაც, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ისინი გამოაკლდნენ საქართველოს მოსახლეობას (რადგან იგულისხმება, რომ საშოვარზე გასული ადრე თუ გვიან შინ ბრუნდება)

3. ეუთოს საქართველოს მისიამ (პირველი დამფუძნებელი — დიარმატი, უნგრეთი, შემდეგი თავმჯდომარე — ცვეტკოვი, უკრაინა, შემდეგი თავმჯდომარე — აიფი, გერმანია, შემდეგი თავმჯდომარე — ბოდენი, გერმანია) შეიმუშავა და საქართველოს ხელისუფლებას წარმოუდგინა „რეკომენდაციები“ ცხინვალის კონფლიქტის დარეგულირების თაობაზე, რომელიც თავისი ანტიქართული მიკერძოებით, ულოგიკობით, ფაქტებისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულებით და პოლიტიკური აზროვნების არაადექვატურობით, ალბათ, ერთერთი ყველაზე არასასახელო ტექსტია დიპლომატიის პრაქტიკაში და პოლიტიკური აზრის ისტორიაში. მოვიყვანთ შემდგენელთა მსჯელობის რამდენსამე ნიმუშს.

ულოგიკობის მაგალითი (ერთი მრავალთაგანი)

ზოგადი წანამძღვრიდან „საყოველთაოდ აღიარებული საერთაშორისო პრაქტიკა და ეუთოს პრინციპები მოითხოვენ, რომ ვითარების შეფასებისას მხედველობაში მიღებულ უნდა იქნან ფაქტები, და არა მათი წარმოშობის ისტორია“, რაც თავისთავად მანკიერი პრინციპია (რადგანაც უგულებელყოფს ერის, ქვეყნისა და ადამიანის უფლებასაც, რომ ჰქონდეს ისტორიული მეხსიერება, და გუშინდელი დანაშაულებრივი ქმედების შედეგად მიღებული უპირატესობების დღეს გამოყენების აღკვეთის უფლებასა და მოვალეობასაც) ორი სხვადასხვა კონკრეტული სუბიექტისათვის ორი სხვადასხვა დასკვნა კეთდება. სახელდობრ, იმ ფაქტიდან, რომ „არსებობს „სამხრეთ ოსეთად“ წოდებული ერთეული, რომლის მოსახლეობაშიც ჭარბობენ ოსები“ (თუმცა ეს ერთეული შექმნილია უცხო ოკუპანტის მიერ და არსებობის სულ 70 წლის ისტორია აქვს, ისიც მხოლოდ რუსული რეგულარული ჯარის იქმყოფობის პირობებში), ერთის მხრივ, კეთდება დასკვნა, რომ, სიტუაცია არ უნდა შეიცვალოს ოსების პოზიციის საზარალოდ, მეორე მხრივ კი დასკვნა, რომ, ოსების ნების შესაბამისად, იგი უნდა შეიცვალოს ქართველების საზარალოდ, — რომ ოსებს უნდა მიეცეთ მრავალი ახალი უპირატესობები ამ ტერიტორიაზე, რომლებიც მანამდე არ ჰქონდათ.

ფაქტების არასწორი კონსტატაციის (სიცრუის) მაგალითი (ერთი მრავალთაგანი)

მისია აცხადებს, რომ ოსების დასახლება საქართველოში მოდის XIV საუკუნიდან. ეს ტყუილია. ამ საუკუნეში იყო ოსების ლაშქრობა საქართველოზე (მონღოლთა ლაშქრობის კონტექსტში), მაგრამ მას დემოგრაფიული შედეგი არ ჰქონია: ოსები განდევნეს ისე, რომ მათი დასახლება არ მომხდარა. ამგვარად, ოსური დასახლების დასაწყისი ამ საუკუნეს არ ეკუთვნის (და რომც ეკუთვნოდეს, ამით მაინც არ ირღვევა ის ფაქტი, რომ ოსები საქართველოს ავტოხთონური მოსახლეობა არ არიან, არამედ ავტოხთონური ქართული მოსახლეობის მყოლ უცხო ტერიტორიაზე მოსული მოსახლეობა (დიასპორა) არიან).

კონფლიქტის დაცხრობის ამოცანისადმი მისიის ამორალური მიდგომის მაგალითი (ერთი მრავალთაგანი)

მისიის რეკომენდაციებში ვკითხულობთ: „კოლექტიურ დონეზე, შეიარაღებულ კონფლიქტს სხვადასხვა მნიშვნელობა ჰქონდა ქართველებისა და ოსებისათვის. კონფლიქტის ქართველ მონაწილეთა შორის მეტისმეტად მრავალს ჰქონდა იმის განცდა, რომ დადგა დრო „სამხრეთ ოსეთის“ დემოგრაფიული სტრუქტურის შეცვლისა და ისტორიის „შესწორებისა“. ცხინვალის საარტილერიო დაბომბვა იყო უკანასკნელი და ყველაზე მხეცური შედეგი პოლიტიკისა, რომელიც მიზნად ისახავდა ოსების განდევნას და მოსპობას... თვეთა მანძილზე ოსები ცხინვალში და მის გარშემო თავისი არსებობისათვის გარდუვალი საფრთხის წინაშე იდგნენ. ამიტომ ქართულ მხარეს ჰმართებს დამაჯერებელი მოქმედება, რათა ოსები დაარწმუნოს, რომ მათ საქართველოში მომავალი აქვთ“. ეს სიტყვები ცილისწამებაა ქართული მხარის მიმართ. ჯერ ერთი, ქ. ცხინვალი მთელი კონფლიქტის მანძილზე ღია იყო მიმოსვლისათვის ჯავისა და წუნარის („ხეთაგუროვოს“) მიმართულებებით, მაშასადამე, მოსახლეობას თავისუფალი გადაადგილება შეეძლო. მეორეც, არც ერთი ქართველის მიერ არ გამოთქმულა დემოგრაფიული სურათის შეცვლის და ისტორიის „შესწორების“ სურვილი, არამედ ფიგურირებდა (და ძალაშია) მხოლოდ იმის სურვილი, რომ რუსი ოკუპანტების მიერ ამ ტერიტორიისათვის მინიჭებული ყალბი სახელი „სამხრეთ ოსეთი“ აღარ აღდგეს. (ამგვარი განზოგადებული ბრალდებების წამოყენებას ფაქტის დამოწმება უნდა, რასაც მისია არ იქმს და ვერ იქმს). მესამეც, მოგონილია (რუსული პროპაგანდის მიერ) ცხინვალის საარტილერიო დაბომბვა ქართველების მიერ. ამის მაჩვენებელია ის, რომ ცხინვალში საარტილერიო ცეცხლით მიყენებული დაზიანება არავის უნახავს. საქართველოში ხელისუფლების ფაქტობრივი ალარარსებობის პირობებში ცხინვალის გარშემო დაეხეტებოდნენ რუსული სამხედრო ქვეგანაყოფის „ღამურას“ მებრძოლები მძიმე ტექნიკით, რომელთა ღია „მიზანიც“ იყო თავისი სამსახურის შეთავაზება მხარეებისათვის, ნამდვილი დავალება კი (რაც ყველასათვის ცხადი იყო) — პროვოკაციების მოწყობა (იმ საარტილერიო „დაბომბვის“ — ფუჭი ჭურვების, „ბალვანკების“ გამოყენებით — სიმულირება და ა. შ.). მოყვანილ ტექსტთან დაკავშირებით მისიის პოზიციის ამორალობა იმაშიც გამოიხატება, რომ იგი მალავს ოსების მიერ (რუსების ხიშტებს ამოფარებით) ქართველთა ეთნიკური წმენდის და, მაშასადამე, გენოციდის ფაქტს, აგრეთვე 1989 წელს რუსების მიერ პროვოცირებული შეიარაღებული კონფლიქტის მანძილზე ცხინვალის რაიონში ორი ქართული სოფლის და ყოფ. ზნაურის რაიონში ყველა ქართული სოფლის (ავნევისა და ნულის გარდა) განადგურების ფაქტს, ისევე როგორც ოსების მიერ ქართველ მოქალაქეთა ცოცხლად დაწვის, ხერხით „დრუჟბა“ გადახერხვის, ქვაბში მოხარშვის, დაჩეხვის და მრავალი სხვა სახით წამების მრავალრიცხოვან ფაქტებს, რომლებიც დოკუმენტირებულია.

მისიის რეკომენდაციათა ავტორების არაადექვატური პოლიტიკური აზროვნების მაგალითი (ერთი მრავალთაგანი)

მისია მსჯელობს „სამხრეთ ოსეთის“ ოსი მოსახლეობისათვის ტერიტორიულ-პოლიტიკური ავტონომიის მინიჭების საჭიროების შესახებ, მაგრამ არ თვლის საჭიროდ დააკონკრეტოს, რა განაპირობებს ავტონომიის ამ საჭიროებას. თუ მას განაპირობებს შინაგანი მართვის ეფექტიანობა, მაშინ ამ მიზნის მიღწევისათვის სავსებით საკმარისია რეალიზებული დემოკრატიული თვითმმართველობა ეფექტიანი საარჩევნო სისტემის პირობებში; თუ ამ საჭიროებას განაპირობებს მოქალაქეთა დაცვის საჭიროება დისკრიმინაციისაგან, მაშინ ამ მიზნისათვის საკმარისია საქართველოს ხელისუფლების საშინაო პოლიტიკის (ამ ზონაში) დემოკრატიულობის და ადამიანის უფლებათა დაცვისადმი ერთგულების ხარისხი, რის მიღწევაც არანაირ პრობლემას არ წარმოადგენს, ვინაიდან საქართველო ადამიანის უფლებათა დამცველი ყველა საერთაშორისო დოკუმენტის ხელმომწერი სახელმწიფოა; თუ ავტონომიის შექმნას მისია საჭიროდ თვლის იმის გამო, რომ მოწყობის ეს ფორმა ასახიერებს ერის (ეროვნული ჯგუფის) თვითგამორკვევის უფლებას, მაშინ მან უნდა განსაზღვროს ოსების ამ ინტერესის პრინციპული და პრაქტიკული მიმართება ამავე რეგიონის დანარჩენი, სახელდობრ, ქართველი მოსახლეობის, აგრეთვე მთლიანად საქართველოს მოსახლეობის ინტერესებთან და ყველა ამ ინტერესთა დაბალანსების ფორმა მოძებნოს. მისია მდუმარე წანამძღვრად იღებს იმას, რომ საქართველოს ერთი ნაწილის მოსახლეობას ტერიტორიული თვითგამორკვევის უფლება აქვს, რაც არანაირი სამართლებრივი და უფლებადაცვითი ნორმით არ დასტურდება. მისიის მცდელობა სეპარატისტების და მათდამი თავისი სიმპათიის გამართლებისა უნაყოფო მცდელობაა, ვინაიდან სეპარატისტული სურვილი — „სამხრეთ ოსეთის“ სეცესია (გამოყოფა) საქართველოსაგან და მისი შემდგომი შეერთება რუსეთთან — ცალსახა და ექსპლიციტური მოთხოვნაა როგორც 1918-20 წლების ოსი სეპარატისტებისა, ისე ახლანდელებისა. ხოლო თუ ავტონომიის შექმნის აუცილებლობა (გარდუვალობა) განპირობებულია არა ამა თუ იმ პოზიტიური მიზნით, არამედ მხოლოდ მიზეზით, სახელდობრ, ოსთა გამარჯვებით ქართველებზე და მათთვის თავისი ნების მოხვევით ამის შედეგად, მაშინ მისიას ჰმართებს, ჯერ ერთი, იმის ცოდნა, რომ ამ ტერიტორიის დღესდღეობით საქართველოს ფაქტობრივი იურისდიქციის გარეთ ყოფნა არ არის ოსების გამარჯვება ქართველებზე, არამედ რუსების გამარჯვებაა, რომელთა სამხედრო თანამყოფობის გარეშე (ვიმეორებთ) „სამხრეთ ოსეთს“ ისტორიაში არც ერთი საათი არ უარსებია და ვერც იარსებებს. მისიას ჰმართებს აგრეთვე იმის გათვალისწინება, რომ (ვიმეორებთ) პრეცედენტი — ტერიტორიის პოლიტიკური სტატუსის განსაზღვრა მასზე მიმდინარე დემოგრაფიულ პროცესთა დინამიკის მიმართულებისა და ტემპის მიხედვით — არის ყოველი ეთნიკური ჯგუფის შიშის წყარო ყველა დანარჩენის დემოგრაფიული კეთილდღეობის წინაშე, მაშასადამე — ეთნიკური წმენდის სტიმულირება მთელ მსოფლიოში ევროპის ჩათვლით.

II. საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის მონაწილე ქვემორე ხელისმომწერ ორგანიზაციათა და პირთა პოზიცია

აღნიშნულიდან გამომდინარე და იმის გათვალისწინებით, რომ ჩვენი აზრი და სულისკვეთება ასახავს ქართველი ერისას საერთოდ, ვაცხადებთ:

1. საქართველოში კიდევ ერთხელ „სამხრეთ ოსეთის“ შექმნა არის როგორც კანონის, ისე მსოფლიოში დღეს მოქმედი უფლებადაცვითი ნორმების წინააღმდეგ სვლა.

2. იგი არის საქართველოს სასიცოცხლო სახელმწიფო ინტერესების წინააღმდეგ სვლა და, ამდენად, სახელმწიფოსა და ერის ღალატი

3. „სამხრეთ ოსეთი“ გაუქმდება დაუყოვნებლივ, როგორც კი საქართველოს სათავეში რეალური, ერის მიერ კორექტული არჩევნების შედეგად ხმამიცემული ხელისუფლება მოვა.

III. დამატება. კონფლიქტის მოგვარების პრინციპული გზა

კონფლიქტის დარეგულირების გზას პირველ ყოვლისა წაეყენება ის მოთხოვნა, რომ იგი იყოს სამართლიანი, ამავე დროს — რეალისტური, რაც შეკავებათა და ბალანსთა (cheks and balances) ადექვატური სისტემის გამოყენებასაც გულისხმობს. ეს გზა შედგება, ერთის მხრივ, დემოკრატიული თვითმმართველობის მექანიზმთა მაქსიმალური განვითარებისაგან, მეორეს მხრივ, ფუნქციური (და არა ტერიტორიული) ავტონომიისაგან საქართველოს მთელი ოსი მოსახლეობისათვის, ისევე როგორც ყველა დანარჩენისათვის ქართველების ჩათვლით (იხ. ლ.მატარაძე, ქართულ-ოსური კონფლიქტის პოლიტიკური და სამართლებრივი ასპექტებისა და მისი დარეგულირების შესაძლებლობების შესახებ“, კრებული „Осетинский вопрос“, Тб. 1994. გვ. 322-330).

თქმული გულისხმობს, რომ:

— მაქსიმალურად ვითარდება ადგილობრივი თვითმმართველობა დემოკრატიული არჩევნების ბაზაზე, რაც უმრავლესობას იმის გარანტიას უქმნის, რომ იგი განახორციელებს თავის ყველა არაკანონსაწინააღმდეგო ინტერესებს ადგილობრივი კომპეტენციების შესაბამისად. ბუნებრივია, რომ იმ ადგილებში, სადაც ოსები უმრავლესობას წარმოადგენენ, გარანტირებული იქნება მათი პრევალირება ადგილობრივი ორგანოების კომპეტენციაში შემავალ საკითხთა გადაწყვეტაში. ამგვარად, ასეთ ადგილებში ოსების ნეგატიური დისკრიმინაცია (ანუ შევიწროება) ვერ მოხდება. არაოსური მოსახლეობის (ანუ უმცირესობის) უფლებები ამ ადგილებში დაცული იქნება კანონით დადგენილი სა-

გაგრძელება მე-5 გვერდზე

მე-4 გვერდიდან

შუალებებით, სახელდობრ, იმავე საშუალებებით, რომლითაც დაცული იქნება ოსური თუ ყველა სხვა უმცირესობის უფლებები საქართველოს ყველა სხვა ადგილებში, სადაც ეს სხვანი უმრავლესობას არ წარმოადგენენ.

— ხელისუფლების ადგილობრივ ორგანოთა უფლებამოსილებანი და მათი გამიჯვნა ხელისუფლების უფრო მაღალი ორგანოებისაგან, სახელმწიფო ორგანოების ჩათვლით, აგრეთვე მათი გამიჯვნა ქვემდგომი ორგანოებისაგან დგინდება კანონის მიერ მთელი სახელმწიფოსათვის ერთიანი წესით, იმ რეგიონთა ჩათვლით (აფხაზეთის გარდა), სადაც არაქართველი მოსახლეობაა.

— ფრონეს, ლიახვის, ლეხურასა და ქსნის ხეობათა ზედაწელების დარაიონება შეიძლება დაზუსტების პროცესში იყოს მანამდე, სანამ არ მოინახება ოპტიმალური ვარიანტი ანუ ისეთი, რომელიც მინიმალურს გახდის ეროვნებათშორის კონფლიქტს ყოფითი საკითხების გამო (თუმცა ეს გადასინჯვა სრულებითაც არაა აუცილებელი). ადგილობრივი მოსახლეობის (ამ შემთხვევაში — ოსურის) ის ინტერესები, რომელთა დაკმაყოფილება არაა ადგილობრივი ორგანოების შესაძლებლობათა ფარგლებში (მაგალითად, საყოველთაო სწავლება ყველასათვის თავთავის დედაენაზე ანუ საამისოდ თანხების გაღება) უზრუნველყოფილია სახელმწიფოს მიერ კანონის და სხვა არსებული ნორმების საფუძველზე.

— სასურველია, რომ უმცირესობათა უფლებები ადგილზე, როგორც ეს განსაზღვრულია ზემოთ, ერთი და იგივე იყოს ყველა იმ უმცირესობისათვის, რომელთა ეთნოსსაც (ეროვნებასაც) მოეპოვება თავისი ეთნიკური დასახლების ტერიტორიულ-პოლიტიკური სახელმწიფო წარმონაქმნი საქართველოს რესპუბლიკის გარეთ, რადგანაც უთანაბრობა ამ შემთხვევაში შეიძლება იწვევდეს უფლებათა გაფართოებით დაინტერესებას და, მაშასადამე, კონფლიქტებსაც. მაგრამ დასაშვებია, გარემოებებისა და სპეციფიკური ვითარებისდა მიხედვით, გარკვეული ასიმეტრიაც.

— ადგილობრივ დემოკრატიულ თვითმმართველობასთან ერთად ვითარდება ფუნქციური ავტონომია, რომლის ოპტიმალური ფორმაა *ოსური ეროვნული თემი ან სათვისტომო*, რომელიც, მათი სურვილის შემთხვევაში, მოიცავს საქართველოში მაცხოვრებელ ყველა ოსს. თემს შეიძლება ჰქონდეს ეკონომიკური, კულტურული და ყველა სახის ინიციატივათა უფლება, რომლებიც მიმართული იქნება ოსთა ეროვნული ვინაობის დაცვა-შენახვისაკენ, ქვეყანაში მათი გავლენის გაზრდისაკენ, ეკონომიკური კეთილდღეობის მომატებისაკენ, კულტურისა და განათლების განვითარებისაკენ და ნებისმიერი სხვა კანონიერი ეროვნულად მნიშვნელოვანი მიზნების მიღწევისაკენ. იგი შეიძლება იყოს მუდმივი ბაზა და ფონი, კანონის შესაბამისად, პოლიტიკურ მოძრაობათა შექმნისათვის, რომელთაც ოსებისათვის საინტერესო მიზნები და პროგრამები აქვთ. მას (თემს) შეუძლია, იმ პარტიათა გზით, რომელთაც მხარს დაუჭერს საქართველოს ოსი მოსახლეობა, და სხვა კანონიერი გზებით გავლენა მოახდინოს პარლამენტის არჩევნებზე და მიჰმართოს თვითორგანიზაციის ყველა სხვა არაკანონსაწინააღმდეგო გზებს სახელმწიფოს, როგორც მთლიანის, მასშტაბით. ამგვარად, ოსებს (ისევე, როგორც სხვა ეროვნულ უმცირესობებს) შეუძლიათ იქონიონ გავლენა ცენტრალურ პოლიტიკაზე თავისი რიცხვის პროპორციულად. გარდა ამისა, მათ, ისევე როგორც ყველა სხვა ეროვნულ ჯგუფებს (ქართველების ჩათვლით), შესაძლებლობა აქვთ, გავლენისა და კეთილდღეობის ყველა ფორმის მოპოვებას ეცადონ თავისი უნარის პროპორციულადაც.

ეროვნული ვინაობის გარანტირებული შენახვისა და დაცვისათვის — ანუ ისეთისათვის, რომელიც არ მოითხოვს აქტივობას შესაბამისი უმცირესობის წარმომადგენელთა მხრიდან — ოსებისათვის, ისევე როგორც საქართველოს და, ალბათ, მთელი მსოფლიოს ყველა სხვა დიასპორებისათვის, განსაკუთრებული პერსპექტიული და ნაყოფიერი, ალბათ, ეროვნული თვითორგანიზაციის სწორედ ეს მექანიზმი — ეს ცენტრალური მექანიზმი — აღმოჩნდება და არა მოცემული ეროვნების ადგილობრივი უმრავლესობების ორგანიზაცია ტერიტორიული ნიშნით. ასევე, ერთიანი ორგანიზაციის ფუნქციაა, მაგალითად, ოპტიმალურ კანდიდატთა მოძებნა პარლამენტში მონაწილეობისათვის, რაციონალურად დაბალანსებული განაცხადების მოძებნა განსაზღვრა კანონმდებლობისათვის, რაციონალურად დაბალანსებული განაცხადების შედგენა ბიუჯეტიდან ამა და ამ თანხების მიღებისათვის მოცემული ჯგუფის საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად, ეროვნული კადრების მომზადება, დედაენაზე განათლების სისტემის დაგეგმვა და ლობირება და ა. შ.. ეთნიკური (ეროვნული) შეფერილობის კონფლიქტთა წარმოშობის შემთხვევაში ადგილებზე ეროვნული თვითორგანიზაციის ამ ცენტრალური მექანიზმის არსებობა გააადვილებს ზოგადმნიშვნელადი ანუ მთელი დიასპორის ინტერესთა შესაბამისი გადაწყვეტილებების პოვნას, რითაც გაადვილდება გალიზიანების, ჯავრის ყრის სურვილის და სხვა დესტრუქციული აფექტების ნეიტრალიზაცია გადაწყვეტილებათა მიღების პროცესში.

საქართველოსათვის ეროვნებათშორისი ურთიერთობების რეგულირების ამგვარი მეთოდის მიზანშეწონილების სასარგებლოდ შეგვიძლია ორი გარემოება დავიმოწმოთ. პირველი: საქართველოში ეროვნული უმცირესობები ტრადიციულად (1801 წლამდე) განიხილებოდნენ, როგორც თვითრეგულირების საკუთარი მექანიზმის მქონე და საკუთარ ლიდერთა მყოლი ერთიანობები, და ეს ლიდერები თავისთავში ასახიერებდნენ მოცემული უმცირესობების უფლება-მოვალეობებს საერთოდ. მეორე: საქართველოში, ისევე როგორც კავკასიაში საერთოდ, ეროვნული ვინაობის შენახვას ტრადიციულად ერთ-ერთი უმაღლესი ადგილი უჭირავს ღირებულებათა შკალაზე და ამ მხრივ იგი არ ჩამოუვარდება ინდივიდის იმ უფლების ღირებულებას, რომ დაცულ იქნას დისკრიმინაციისაგან ეროვნული (ეთნიკური) ნიშნით.

მთლიანად საქართველოს ოსებისათვის თვითორგანიზაციის ზემოხსენებულ საერთო ფორმას შეიძლება ეწოდებოდეს „თემი“, „სათვისტომო“, „ცენტრი“, „კომიტეტი“, „საბჭო“, „ასოციაცია“ ან სხვა რამ სახელი და მისი შექმნისა და პერიოდული განახლების მექანიზმები შეიძლება მდგომარეობდეს რაღაც დემოკრატიულ პროცედურაში მის წევრთა შორის ან მასში შესვლის მსურველთა შორის არჩევნებით ან დემოკრატიული წარმომადგენლობის უზრუნველყოფის სხვა რამ გზით. ასევე, რაღაც მექანიზმი შეიძლება მოიძებნოს იმის განსასაზღვრავად, რა ფორმით მიიღებს ესა თუ ის უმცირესობა მონაწილეობას პარლამენტში მომავალი კონსტიტუციის შესაბამისად. ყველა შემთხვევაში ზემოხსენებულ ოსურ ორგანიზაციას უნდა ჰქონდეს საშუალება, რომ კანონით დაშვებულ ფარგლებსა და ფორმებში ეკონტაქტოს სამთავრობო, არასამთავრობო და ეროვნებათშორის ორგანიზაციებს საქართველოს გარეთ. უნდა მოიძებნოს მექანიზმი მისი მონაწილეობისათვის ოსებისათვის სპეციფიკურად მნიშვნელოვან ყველა სხვა პროცესებში მმართველობითი ან სათათბირო სტრუქტურების სახით.

საქართველოს ოსური მოსახლეობის მიერ ეროვნული თვითორგანიზაციისა და თვითრეგულირების ზემოხსენებული ფორმის ქონა რეალური განხორციელებაა ოსების მონაწილეობისა სახელმწიფოს მშენებლობის საქმეში, რეალური ინტეგრაცია ასიმილაციის გარეშე.

არაკონსტიტუციური (ანუ დროებითი, ერთჯერადი) მოწესრიგების მექანიზმი

დღევანდელი ქართულ-ოსური კონფლიქტის მოწესრიგების მექანიზმი, თუ მას განვიხილავთ გარეგანი ფაქტორისაგან განყენებით, მდგომარეობს ზემოხსენებული ოსური ორგანიზაციისათვის (რომელიც მოიცავს მთელი საქართველოს ოსობას) სუბიექტის (ან შუამავლის) ფუნქციის დაკისრებაში ადგილზე მოლაპარაკების დროს. ამ სტრუქტურას შეიძლება ჰქონდეს თავისი რეზიდენციები ცხინვალში და სხვა ნებისმიერ ადგილას, თავისი სიმბოლიკის დემონსტრირების უფლება, მისასვლელი ყველა სახის ინფორმაციასთან, ორმხრივი კონტაქტის რწმუნება ვლადიკავკასის (ჩრდილოეთ ანუ ნამდვილი ოსეთის) ხელისუფლებასთან და ხალხთან (რათა ეჭვის ქვეშ არ დადგეს, რამდენად წმინდაა მისთვის საერთო-ოსური ინტერესები) და იგი უნდა მონაწილეობდეს ისეთი საკითხების გადაწყვეტაში, როგორიცაა:

ა) რაიონების დატოვება და გადასინჯვა

ბ) გზების გაყვანა კონფლიქტის ზონაში

გ) ზერაიონული საკონსულტაციო და მმართველი სტრუქტურების შექმნის მიზანშეწონილება თუ მიზანშეუწონლობა.

დ) მართლწესრიგის დაცვის ფორმები და მათ ორგანოთა დაკომპლექტება.

ე) განათლებისა და კულტურული ცხოვრების რეგულირების ფორმები

ვ) ადმინისტრაციული რეგულირების სხვა ფორმები, შემოსული წინადადებების განხილვის ჩათვლით.

დღევანდელი კრიზისული მდგომარეობიდან საბოლოო (დარეგულირებულ) მდგომარეობაში გადასვლის ოპტიმალური ტაქტიკა

საქართველოს ერთგულ ხელისუფლებას შეუძლია ეს გადასვლა მოახდინოს უმტკივნეულოდ — პოლიტიკური და ფიზიკური ძალის ფონზე, მაგრამ მის გამოუყენებლად. მოქმედების ტაქტიკა (რომელსაც, რა თქმა უნდა, დაემატება ესა თუ ის კერძო ნაბიჯები სიტუაციისდა მიხედვით) შემდეგია:

1. საქართველოს ხელისუფლება ოფიციალურად აცხადებს, რომ რუსეთი აწარმოებს აგრესიულ ომს საქართველოს წინააღმდეგ, და ოფიციალურად მიჰმართავს შესაბამის საერთაშორისო ორგანიზაციებს, გაეროს და სასამართლოს ჩათვლით. ამ საფუძველზე ან გაჰყავს რუსეთის შეიარაღებული ძალები კონფლიქტის ზონიდან (და, საერთოდ, საქართველოდან) ან, თუ რუსები იმიზეზებენ თავისი მოქალაქეების „დაცვის“ საჭიროებას (თუმცა ეს მომიზეზება ეწინააღმდეგება საერთაშორისო სამართალს), რუსულ პრეტენზიას კანონსაწინააღმდეგოს კვალიფიკაციას აძლევს, ამით რუსების შეიარაღებულ მყოფობას ცხინვალის რეგიონში არალეგიტიმურს ხდის, აქედან გამომდინარე ყველა შედეგებით. (მაგალითად, რუსს ერთმევა უფლება ცეცხლი გახსნას და ა. შ.)

2. საქართველო აპროტესტებს ამავე ინსტანციების (სასამართლოს ჩათვლით) წინაშე რუსეთის მიერ საქართველოს მოქალაქეებისათვის კონფლიქტურ ზონებში რუსეთის მოქალაქეობის მიცემის პოლიტიკას და აცხადებს რუსეთის მოქალაქეებისათვის (გარკვეული ვადის მიცემით) სავიზო რეჟიმს.

3. (პარალელურად). საქართველოს ხელისუფლება აქვეყნებს და ყველა საერთაშორისო ორგანიზაციას, ისევე როგორც ყველა წონიან სპეციალისტს, უგზავნის ცხინვალის რეგიონში საბოლოო სამართლიანი დარეგულირების ფორმულირებას (ზემოთ მოყვანილი პრინციპის „ინტეგრაცია ასიმილაციის გარეშე“ მიხედვით და ფუნქციური ავტონომიის ფორმით) და აცხადებს მზაობას, მადლიერებით მიიღოს რჩევები (მაგრამ, ცხადია, არა განკარგულებები) საკითხში ჩახედულ პირთაგან და ორგანიზაციათაგან. იგივე ტექსტი ქვეყნდება ქართულ და ოსურ ენებზე და ფართოდ ვრცელდება მოსახლეობაში იმავე წინადადებებით. (რჩევის მოცემის შესახებ).

4. გონივრული წინადადებების გათვალისწინებით (თუკი ასეთები შემოვა) საქართველოს პარლამენტი ადგენს ცხინვალის რეგიონში მოწყობის კონკრეტულ ფორმულირებებს და შემოაქვს ეს ფორმულირებები, როგორც კონსტიტუციური ნორმა.

5. საქართველოს ხელისუფლება ოფიციალურად აღძრავს სისხლის სამართლის საქმეს როგორც იარაღის ძალით საქართველოს ტერიტორიის ხელყოფის მცდელთა მიმართ, ისე ცხინვალის რეგიონში პიროვნებათა წინააღმდეგ დანაშაულთა ჩამდენების მიმართ. სეპარატისტული შეიარაღებული მოქმედების ლიდერები (კოკოითის ჩათვლით) ცხადდებიან ოფიციალურად სახელმწიფო დამნაშავეებად და ძებნილებად. ამით ავტომატურად გამოირიცხებიან რეპრესიის მოსახდენთა სიიდან ისინი, ვინც ამ ჩამონათვალში არ მოხვდება, რაც ხელს უწყობს მოსახლეობის დამშვიდებას.

6. (პარალელურად) მიიღება გამკაცრებული კანონმდებლობა იარაღის ძალით საქართველოს ტერიტორიის ხელყოფის წინააღმდეგ, რომელიც ითვალისწინებს სასჯელის უმაღლეს ზომას.

7. იქმნება პოლიციური ძალა, რომელსაც შეუძლია როგორც ქართველი დევნილი მოსახლეობის დაბრუნება თავის საცხოვრებელ სახლებში, ისე ძებნილთა დაკავების ოპერაციების განხორციელება და როკის გვირაბის კონტროლს ქვეშ აღება. ოპერაციის მეთვალყურეებად მოიწვევიან საერთაშორისო ორგანიზაციათა წარმომადგენლები.

8. იქმნება დროებითი ადმინისტრაცია, რომელსაც ეძლევა გაფართოებული უფლებამოსილებები ამ ოპერაციის განსახორციელებლად.

როგორც ვხედავთ, ჩამოთვლილი ნაბიჯები მოიცავს ძალის ფაქტორს, თუმცა არ ამოიწურება ამ ფაქტორით. ძალა აუცილებელია, რადგან

- ძალის ფაქტორის გარეშე შეუძლებელია უვნებელყობა სახელმწიფოს იმ პირდაპირი მტრებისა (რუსეთის აგენტურისა), რომელიც ხელმძღვანელობს კრიმინალურ სეპარატისტებს.
- ძალის საჭიროება დავა მინიმუმზე (თუმცა არა ნოლზე) დღეს ცხინვალის რეგიონში მაცხოვრებელ ადამიანთა დიდი უმრავლესობის სამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან არაპირდაპირ განთავისუფლების შედეგად (იხ. ზემოთ პუნქტი 5)
- საკმარისი ძალის კონცენტრაციის შემთხვევაში, რუსეთის ზემოხსენებული იურიდიული ნეიტრალიზაციის ფონზე, შეიარაღებული წინააღმდეგობა, სავარაუდოა, აღარ შედგება. თუ იგი შედგება, მასში რუსეთი ველარ მიიღებს მონაწილეობას პირდაპირ (ღიად), არამედ იმოქმედებს მხოლოდ არაპირდაპირ, ანუ შეიარაღებულ მოქალაქეთა (კაზაკთა, „მოხალისეთა“, ჩრდილოელ ოსთა) შემოგზავნის სახით. ამ არაოფიციალური (და, მაშასადამე შეუდარებლად უფრო სუსტი) წინააღმდეგობის დაძლევისათვის საქართველო მზად უნდა იყოს.

1. საქართველოს სახალხო ფრონტი. — ნ. ნათაძე
2. ერთაშორისი საზოგადოებრივი მოძრაობა „კავკასიის ჰარმონია“. — გ. ჩხეიძე
3. პოლიტიკური მოძრაობა „თავისუფლება“ — კონსტანტინე ზ. გამსახურდია
4. საქართველოს ისტორიულ გვართა და მათ თანადგომთა საკრებულო „სამეფო გვირგვინი“ — ი. მუხრანელი
5. საქართველოს სახალხო პარტია. — მ. გიორგაძე
6. სამხედრო ფორმირება „იმედის“ ვეტერანთა კავშირი „იმედი“. — თადარიგის პოლკოვნიკი დ. ხომასურიძე
7. საქართველოს ეროვნულ-ქრისტიანული პარტია. — პ. ნაზარიშვილი
8. ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება. — თ. ჩხეიძე

20.12.2007-13.VI.2008

DECLARATION BY A GROUP OF POLITICAL PARTIES, PUBLIC ORGANIZATIONS AND PERSONS BELONGING TO THE NATIONAL LIBERATION MOVEMENT OF GEORGIA

Georgian President M. Saakashvili has repeatedly expressed his readiness to found a "South Ossetia" in Georgia once again, i.e. to officially give one part of Georgian territory the ethnic name of a neighbouring country (Alania-Ossetia) and recognize this part of Georgian territory as a southern part of the neighbouring country's ethnic territory, which means that Mankind is to face the task of uniting two "Ossetias" - one real and the other false, _ i.e. the task of depriving Georgia of a part of its territory, which we regard as a direct and open betrayal of the nation and the state. We deem it our duty to state our stand on the mechanisms of the armed conflict that has been inspired and organized by Russia and is under way in the Tskhinvali region (Georgia) now, and on the ways of resolving it. We will give Georgian citizens, including Georgians and Ossetians, and the world community a few main pieces of information on the factors and conditions of the conflict in order to help to expose the propaganda lies that are being disseminated on this problem by Russian political circles, the Russian media, and the Georgian media that are under the authority or influence of Georgia's pro-Russian government.

INDISPENSABLE INFORMATION

I. Territory and name

Ossetian settlements in Georgia have existed since the 17th or 18th centuries. Although there is a custom in Georgia to give provinces the names of the tribes that have historically lived there (Kakheti is a territory populated by the Kakhetians, Meskheti - by the Meskhetians, Samegrelo - by the Megrelians, and so forth), the name "Ossetia" had not emerged on Georgian territory until the first annexation of Georgia by Russia in 1801. The first man to use this name was the russian commander-in-chief in the Caucasus, Lieutenant-General Knoring, who used it on 26 March 1802, i.e. a few months after the annexation. In his report to the Russian emperor, he referred as "Ossetia" to the Java zone, i.e. the upper parts of the Didi Liakhvi Gorge and the Patara Liakhvi Gorge, where Ossetians lived mixed with Georgians. There are documents that testify how Ossetians settled in Java: Java was „depopulated by Ossetians" who routed local Georgians with their attacks in the first half of the 17th century. The document (the deed of purchase to Kvabul and Zaal Machabeli) reflects the time when the Georgian population had already been extinguished by raider detachments but Ossetians had not yet settled in the area (see ДЖ. Гвасалия, Шида Картли и Осетинская проблема//Осетинский вопрос. Тбилиси 1994 - p. 80-81). Elsewhere in Georgia, Ossetians have mostly (but not always) settled peacefully.

In the first half of the 19th century, the Russian administration used the adjective "Ossetian" ("Осетинский") in the names of small administrative units where Ossetians lived mixed with Georgians or surrounded by Georgians and did not make a majority - "Осетинский округ", ""Осетинский участок", and so - forth (See, В. Итонишвили. Южная Осетия в центральной Грузии//Осетинский вопрос, Тбилиси 1994. - С. 22).

The words"Ossetia" and the derived adjective "Ossetian" were several times used in the 19th century regarding specific parts of Georgian territory by Russian ecclesiastical circles, including the Society for the Spread of Orthodox Christianity in the Caucasus. It is known that Georgia's political, demographic, and cultural degeorgianization was the chief goal of this organization, no less than that of the civil and military administrations (see, С. Лекишвили. Когда возник термин "Южная Осетия"// Осетинский ворос, Тбилиси 1994. - p. 229-248).

The territory of the "South Ossetian Autonomous District" (Tskhinvali, Java, Znauri and Akhalgori (under communist rule _ Leningori) districts) that was created under the Soviet Russian occupation does not have a historic name, as it is not a geographic, economic, political or any other kind of unit and has never been one. This is the upper part of the gorges along several parallel rivers that flow down to the Mtkvari river and a few other rivers that flow down to the Rioni river. All are divided from each other by high ridges that have been unusable for communication up to now. Therefore, people move from one gorge to another by coming down to lower areas and then going up to another gorge.

It is noteworthy that the territory implied in the expression "South Ossetia" was never specified either when those words began to be used in Russian or from then to 1922 when the "South Ossetian Autonomous District" was created. It implied all the areas in Georgia where there were Ossetians, not a specific area (village, community, gorge...) where they built a majority. In this connection, one can see, for example, the list of "South Ossetian" Communist Party district committees in the well-known memorandum of the Russian Communist Party (Bolsheviks) "South Ossetian" District Committee" that is signed, among others, by the district committees of Kobi-Truso, Kakheti, Gujareti, and Kareli (See A. Ментешашвили, Осетинский сепаратизм в 1918-1920 годах. Сб. Осетинский вопрос, Тбилиси, 1994. - pp. 282-283). This means that all those parts of Georgia where there were isolated Ossetian villages and population, starting with west Georgia and ending with eastern parts of Kakheti, were "South Ossetian" territory for the separatists guided by Russia.

The Russian administration separated from Tbilisi Province back in the 19th century the only part of Georgian territory where immigration had led to the formation of an effectively homogeneous Ossetian population (Dvaleti, in the northern slopes of the Caucasus). So, it was not within Georgia's borders in 1918.

II. POPULATION

According to the 1989 census, there were 164,000 Ossetians in Georgia. The level of their integration in the Georgian society has traditionally been very high (if judged, for example, by the percentage of mixed Georgian-Ossetian marriages). Only 65,000 of them (which is a number artificially increased during the census) lived within the boundaries of the former "South Ossetian Autonomous District" (together with 30,000 Georgians). The people are not autochthonous anywhere on Georgian territory. Their immigration (peaceful as well as aggressive) started in the 17th century, but its main waves that account for the bulk of the total Ossetian population falls on the period after 1864 (when serfdom was abolished in Georgia and Georgian nobility who remained without serfs started bringing down Ossetians on a massive scale from the northern slopes of the Caucasus Ridge to settle them as Khizans, i.e. peasants paying especially high tax in lieu of vassalage), and on the Soviet times when Ossetians were deliberately brought to settle in artificially created "South Ossetia". The entire Ossetian population in Georgia is a diaspora.

III. SOCIAL CONDITIONS

At the beginning of the 20th century, the entire Ossetian population of Georgia practically consisted of landless rural people. Any census carried out in Russia in the late 19th century already shows numerous Ossetians in east Georgia. However, none of them owned land. This gave rise to the most acute agrarian conflict and deep hatred of the landless rural people (who were Ossetians) against those who owned land (who were Georgians). It was this hatred (and the slogan based on it - "Land to workers!") that became the psychological basis for three Ossetian "rebellions" (in 1918-1920) organized by Russian Bolsheviks against the government of independent Georgia. The organizers deliberately gave them the outward appearance of a rebellion on ethnical (not agrarian) ground.

IV. LEGAL MECHANISMS OF TRANSFORMING A PART OF GEORGIAN TERRITORY INTO "OSSETIA"

The decision to create "South Ossetia" in Georgia was made (in 1920) by the Caucasus Bureau of the Russian Communist Party (Bolsheviks) Central Commitee, which had no right whatsoever to make decisions on the administrative arrangement of a sovereign foreign country (Georgia was independent at that time). After Russia conquered and annexed Georgia for the second time (in February 1921), the Georgian government (the Central Executive Committee, CEC) passed its Decree No. 2 on the creation of the "South Ossetian Autonomous District" in Georgia (on 20 April 1922) according to the instructions from the central Russian authorities and the Russian Communist Party (Bolsheviks) Caucasus Committee. The fourteen months between this date and Georgia's annexation were spent on extensive work aimed at achieving as much as possible in subduing the resistance to the planned decision of the Georgian population on the aforementioned territory, as they failed to force them to agree to a decision that effectively disregarded their will (the decision was made by the central Russian authorities that simply dictated the Soviet Georgian authorities, who also strongly objected to this decision. See A. Ментешашвили. Осетинский сепаратизм в 1918-1920 годах//Осетинский вопрос - Тбилиси, 1994. - P. 249-296).

The autonomous district was named South Ossetia. It included forty Georgian villages with autochthonous and purely Georgian population.

This was done without holding any referendum in Georgia and in conditions of the absence of any elected representative body, i.e. in the absence of any signs of democracy.

The independent Georgia who had been recognised by the world first de facto and then de jure did not recognise the existence of Ossetia in Georgia. On the contrary, in his note to Russia, Georgian Foreign Minister Gegechkori stressed that "there is no South Ossetia within the boundaries of Georgia" (See his 20 May 1920 note to the Russian foreign minister, cit, А. Ментешашвили, ibid, p. 288).

Georgia's first supreme legislative body that had really (democratically) been elected (on 28 October - 11 November 1990) - the Supreme Council of Georgia - was duty bound to abolish the illegal (groundless) autonomous unit - the "South Ossetian Autonomous District" - that had not been authorised by the people. It was abolished by the law of 11 December 1990.

On 3 March 1991, Soviet President Gorbachev signed a decree abolishing the aforementioned 11 December Georgian law. However, he was no longer legally authorised to do so, as the 29 June 1990 resolution of the Supreme Council of the Georgian Soviet Socialist Republic declared invalid all the acts that "abolished the Georgian Democratic Republic's political and other institutions" and "replaced them with political and judicial institutions that were based on a foreign force", including acts that would empower the Soviet authorities to abolish acts adopted by the Georgian Supreme Council concerning the administrative arrangement of Georgia.

The Tskhinvali act (of 20 September 1990) on transforming the "South Ossetian Autonomous District" into a "republic", as well as the consequent elections to the "parliament" of this republic (on 9 December 1990) and the January 1991 "referendum"

on "South Ossetia's" independence and its adhesion to the Russian Federation, were illegal as they were contrary to the Georgian Constitution in power at that time and they are invalid, as the population of the "South Ossetian Autonomous District" as such is not and cannot be a subject of the right of external self-determination, i.e. of territorial secession from the state (See Л. Матарадзе, О политико-правовых аспектах грузино-осетинского конфликта и возможностях его мирного урегулирования. Сб. Осетинский вопрос, Тб. 1994. - p. 322-338).

Therefore, South Ossetia does not legally exist on Georgian territory today. Correspondingly, neither the Georgian authorities nor the authorities of any other country have the right to use the name "South Ossetia" in their official language.

V. THE CONNECTION OF THE "GEORGIAN-OSSETIAN" CONFLICT TO OTHER COUNTRIES' POLITICAL AND STRATEGIC INTERESTS

Russia that is the main initiator, instigator, and inspirer of the conflict currently under way in the Tskhinvali region, as well as of the Ossetian separatism in general, is traditionally interested in:

- Weakening Georgia (in every respect) to regain its imperial influence on Georgia, using it as a bridgehead for attacking or putting pressure on the south (eventually) and blocking the route to Central Asia for the West (currently);
- Creating its own base to the south of the Caucasus Ridge to obtain control over the Black Sea - Caspian Sea - Central Asia main route (Tskhinvali is situated at the distance of 32 km from Gori, which is a railway and motorway junction).

Some European countries are interested in:

- Obtaining support in the Caucasus in the shape of the Ossetian population on the ideological basis of Indo-Germanic solidarity (the Ossetians are the only Indo-European nation in the North Caucasus);
- Reinforcing the influence of a certain ethnic enclave in Europe by creating a precedent;
- Creatng a precedent of reinforcing ethnic separatism for attaching more weight within Europe to the countries that do not have separatist problems within their own boundaries.

Certain lobbies are also interested in:

- Exploiting economically the territory of weakened Georgia and then reinforcing their own political influence and demographical positions there in order to have an alternative territory as a reserve if, as a result of wars with neighbours, they face threats in their own home state;
- Reducing the potential of the future Black Sea - Central Asia route, as their rival in taking on the role of the eastern bridgehead for western democracy.

None of these aims can be imperative for Georgia. It is the duty of Georgian authorities to protect their own country's present and future vital interests.

VI. WHO ARE THE PEOPLE RESPONSIBLE FOR MAKING THE DECISION ON CREATING "SOUTH OSSETIA" IN GEORGIA?

We believe that the international community should know that the incumbent Georgian authorities are far removed from being fully legitimate. The first democratically elected Georgian authorities (since the annexation in 1921) - the Supreme Council of the Republic of Georgia and its President - were overthrown in a military coup on the verge of 1991-1992. It is now universally recognised in Georgia that the coup was organised by Russia. It was also the latter that brought Shevardnadze to power at the hands of the junta. In the eyes of the public, Shevardnadze has effectively been exposed as being a Russian agent and the implementer of Russia's interests contrary to Georgia's interests. Saakashvili and his colleagues in the incumbent authorities were a team loyal to Shevardnadze for eight years, obediently implementing all of his anti-Georgian plans and participating in the cultivation of corruption. This team has artificially replaced Shevardnadze, taking possession of the state steering wheel through a bloodless "rose revolution" on the wave of broad popular hatred towards Shevardnadze. Parliament within the incumbent authorities is absolutely illegitimate, as it was elected through total rigging, with no realistic voting data being reflected in it. Therefore, the ruling team is not authorised to cede this country's territories and lose them (now or in the future) on behalf of this country. If these authorities create "South Ossetia" in Georgia, this will be a step against the country coming from an illegitimate source. "South Ossetia" will inevitably be abolished by future real (democratically elected and faithful) authorities who will hold responsible those who will have taken the step.

VII. THE EXISTING CONFLICT AS A PRECEDENT FOR THE WORLD

If it becomes a legitimate precedent for demographic changes (as a result of some ethnic groups increasing in number, leaving others in a minority and so forth) to define a territory's political and legal status, this will motivate all ethnic groups to fear the demographic prosperity of all other ethnic groups, which is a direct stimulation of ethnic cleansing and its main weapon - genocide - throughout the world.

VIII. THE TSKHINVALI CONFLICT FROM THE VIEWPOINT OF HUMAN RIGHTS

According to human rights norms accepted throughout the world, including the rights of minority groups, ethnic and national self-determination does not imply that a group should seek ethnic (national) self-determination by way of creating its own political and territorial units on ethnic and political territories belonging to others. In other words, an ethnic (national) group has the right to self-determination on the territory of a state that does not bear its name only if it is a local minority, i.e. when it is local as an ethnos. The people who have a homeland on Earth, in particular if this homeland is a state or a political territorial unit, does not have the right to demand political and territorial self-determination for its diaspora in another country, especially if they are going to determine themselves by giving a territory the name of their own ethnic group. The Ossetians have their own homeland - a vast geographical area around the town of Vladikavkaz, where the present-day Ossetian nation took shape in the Middle Ages (through the confluence of the Alans and local Ossetians). The Ossetian diaspora in Georgia have every right to live, assert themselves and develop as an assembly of individuals and families, including the right not to be subject to any kinds of discrimination and to eternally preserve their own ethnic (national) identity. However, they do not have the right to use any part of the territory for creating their own political territorial unit and, in particular, the right to give it the name of their own ethnic group.

It is odd but it is a fact that, when the Russian Communist Party made the decision to create "South Ossetia" and the slavishly obedient puppet Georgian government approved the decision by issuing a decree, "North Ossetia" did not exit at all. They created "South Ossetia" at the time when the word "Ossetia" was not used in real Ossetia.

IX. PROSPECTS

The conflict under way in the Tskhinvali region has two aspects. The first (and decisive) aspect is that Russia is fighting for the South Caucasus, trying to create a reliable bridgehead to the south of the Caucasus Ridge. The second aspect is that the Ossetian ethnos is fighting for land and additional territories at the expense of Georgia.

It is lamentable but it is a fact that there are people among the Ossetians residing in Georgia who have strong historical memory of genocide of Georgians. We have already mentioned the depopulation of the Java area (in the 17th century) by Ossetian campaigns. In most recent history, Georgian villages were ravaged and people massacred and evicted from their homes following the second annexation of Georgia by Russia in February 1921, when all Georgia's enemies, including Ossetian detachments that had already done Russia a good service, were given a free hand to act. There are collective addresses from residents of a number of Georgian villages adjacent to Tskhinvali to the government of sovietised Georgia, that describe this process of genocide (these villages - Monasteri and several others - have never been Georgian since then. Only Ossetians live there now). The same kind of genocide is continuing now too. For example, purely Georgian villages of Gujabauri and Mamisaantubani that had been incorporated into Tskhinvali have no longer existed since the 1990s. Eleven Georgian villages have disappeared in Znauri District. The population has been evicted under the cover of Russian bayonets, using (among others) methods like burning a female member of Buzaladze family in her house (the Ossetians have resorted to burning people alive as a method on a lot of occasions during the current conflict. The grave of the ashes of just some of burned people can be seen in the centre of the village of Tqviavi in Gori District). Almost half of the 40 Georgian villages that were forcefully included in the "South Ossetian Autonomous District" according to Decree No. 2 of 20 April 1922 no longer exist now. This is what the Ossetian Communist authorities dared to do in the autonomous district that was absolutely illegal and that has not existed for a single hour up to now without the presence of regular Russian troops there. It is easy to imagine what the Ossetian authorities will dare to do if they are sanctioned to govern the territory by the triumphant Western democracy. We are not so pessimistic as to ascribe the aforementioned historical trend of genocide of the Georgians to all Ossetians. This desire and, in particular, the readiness to implement it in this case, as well as everywhere and in all times, is, of course, clearly given only in a small number of people. However, it is indeed present in this small number of them. It is sufficient to create appropriate social and political conditions for them (for example, within the context of the "noble patriotic task" of snatching Georgian territory for the Ossetians), and this instinct will flare up spontaneously, bringing in new generous crops.

It is in this direction that the incumbent secretly pro-Russian Georgian authorities are forcing events to unfold. However, Western countries, some of which in the shape of the OSCE Mission to Georgia have unfortunately given a thoroughly unrealistic and anti-Georgian recommendation of creating "South Ossetia" in Georgia once again, should take into account that Georgia will not always have authorities of the aforementioned orientation. The fact that they exist is just a historic contingency due to a hard legacy of Russian agents' work in this country and, therefore, they are ephemeral. Any democratically elected representative Georgian authorities will without fail abolish illegal "Ossetia" whose creation is humiliating for the Georgian nation, as it undermines Georgia's statehood. If it is created today, this will be just the postponement of this struggle, not a victorious end of the struggle against Georgia. We do not deny that there is a risk of Georgia's suffering a heavy defeat (as this is effectively a struggle against an international conspiracy against Georgia), however, it is highly unlikely that Georgia will agree without resistance to such a shameful end to its history or will suffer a final defeat.

The Georgian people will not cede the territory, neither will it allow (ultimately) that its currently most wicked and dangerous enemy - Russia - set foot over the Caucasus Ridge on the official and legal basis. There will be constant struggle with varied success, in which the Georgian people will either be victorious and continue to live and develop on their own land or they will suffer defeat and will irreversibly take the path of being gradually wiped out from the earth (as, with breached walls on the Caucasus Ridge, Georgia will become geopolitically unviable).

NOTES: To clarify the issue, we deem it necessary to add a few notes to this statement of ours.

1. For many years now and in violation of all norms accepted in international relations, the Russian authori-

გაგრძელება მე-8 გვერდზე

მეშვიდე გვერდიდან

ties have been granting Russian citizenship to residents of Georgian territories that Russia has occupied - Abkhazia and the Tskhinvali region - in order to have a pretext for interfering there with military force (although the presence of Russian citizens on this territory is not a sufficient legal reason for this). Neither the Shevardnadze authorities nor the incumbent government have duly responded to this practice. Over the past years, they have not made an official statement or taken appropriate legal steps in response to the combat operations, i.e. wars that Russia is conducting against Georgia, which would mean that the wars waged in the Tskhinvali region and Abkhazia are Russian-Georgian wars that are continuing.

All those who want to assess the policy pursued by the Georgian authorities from the viewpoint of their capitulations being mandatory or non-mandatory for Georgia should take into account the aforementioned two facts.

We believe that the capitulations by the incumbent authorities cannot be mandatory for free Georgia in the future.

2. We have already noted that a total of 164,000 Ossetians reside in Georgia, of which 100,000 live beyond the boundaries of the former "South Ossetian Autonomous District". The incumbent Georgian authorities tend to reduce the number of the latter (presumably on Russia's instructions) in order to disguise the fact that care for the interests of the Ossetian population, including its national interests, should be targeted at those 100,000, not only at the 64,000 who seek for an illegal territorial and political autonomy and accession to Russia. Therefore, it should be taken into account that there has been no sharp reduction in the number of Ossetian population at the first (acute) stage of the conflict. Russian propaganda used to speak about 40,000, 60,000, 80,000, and 120,000 "refugees" from Georgia. However, according to the calculations by the Georgian government provisional commission for Georgian-Ossetian relations (chaired by Nodar Natadze), their real number was fewer than 19,000. Most of them have returned to their homes. It is true that large numbers of people are emigrating from Georgia now in search of jobs and there are, of course, Ossetians among them too. However, this does not mean that they are no longer part of Georgia's population (as it is implied that those who leave their homeland to earn money will sooner or later return home).

3. The OSCE Mission to Georgia (chaired consecutively by Istvan Dyarmati, Hungary, Tsvetkov, Ukraine, Hansjoerg Eiff, Germany, and Dieter Boden, Germany) has elaborated and submitted to the Georgian government "Recommendations" on the settlement of the Tskhinvali conflict. Due to its anti-Georgian bias, lack of logic, irresponsible attitude towards facts, and inappropriate political approach, this is probably one of the most derogatory texts in diplomatic practice and history of political thinking. We would like to give a few examples of the authors' judgements.

One of many examples of the lack of logic

It is said in general provisions that, "in assessing the situation, a demand of the universally accepted international practice and OSCE principles is to take into account facts, not the history of their origin," which is a vicious principle in itself (as it disregards the right of a nation, country, and individual to have historical memory and their right and obligation to prevent the use of advantages obtained from previous criminal actions). Two various conclusions are drawn for two specific entities. In particular, "the existence of an entity named 'South Ossetia' with a predominantly Ossetian population" (although this entity has been created by foreign occupants and has a history of just 70 years, not a single day of which has passed without the presence of regular Russian troops there) provides grounds, on the one hand, for a conclusion that the situation should not be changed to the detriment of the Ossetian position and, on the other hand, for the conclusion that, according to the Ossetians' will, it should be changed to the detriment of the Georgians and the Ossetians should be granted a lot of new privileges that they did not have on this territory previously.

One of many examples of incorrect statement of facts (lying)

The Mission said that first Ossetian settlements emerged in Georgia in the 14th century, which is a lie. It was a campaign that Ossetians carried out in Georgia in the 14th century (as part of a Mongolian campaign). However, it has had no demographic results. Ossetians were evicted and they failed to settle in Georgia. Therefore, first Ossetian settlements did not emerge in Georgia in the 14th century. Had they even emerged then, this would not have denied the fact that Ossetians are not autochthonous in Georgia and that they are an ethnic group (diaspora) that has come to settle on a territory populated by autochthonous Georgians.

One of many examples of the Mission's immoral approach to regulating or mitigating the conflict

We can read the following in the Mission's recommendations: "At the collective level, the armed conflict has had different implications for Georgians and Ossetians. Too many among Georgian participants of the conflict had the sentiment that the time has come to change 'South Ossetia's' demographic structure and to 'correct' history. The artillery shelling of Tskhinvali was the last and most brutal result of the policy aimed at evicting and routing Ossetians. ... Ossetians in Tskhinvali and around it faced an inevitable threat to their existence for months. Therefore, the Georgian side should act plausibly in order to convince Ossetians that they have a future in Georgia". These words are slanderous towards the Georgian side. Firstly, during the whole conflict, the town of Tskhinvali was open for movement in the direction of Java and Tsunari ("Khetagurovo"), which means that the population could move freely. Secondly, none of the Georgians has expressed the desire to change the demographic structure and to "correct" history. The only desire they had (and still have) is to prevent the false name of "South Ossetia" that Russian occupants have given this territory from being ever restored (strong evidence should be produced to confirm such general accusations, which the Mission will never do and will never be able to do). Thirdly, the artillery shelling of Tskhinvali is a fabrication (by Russian propaganda). This can be confirmed by the fact that no one has ever seen damage inflicted on Tskhinvali by artillery fire. In conditions of the effective absence of government in Georgia, fighters of the „Letuchaya Mysh" Russian military detachment wandered around Tskhinvali with their heavy hardware. Their apparent "aim" was to offer their services to the sides, while their genuine task (that was obvious for everyone) was to organise provocations (to feign artillery "shelling", using blank shells, and so forth). The immoral nature of the Mission's position expressed in this text becomes evident also in the fact that it conceals the ethnic cleansing and, hence, genocide of Georgians carried out by the Ossetians (under the cover of Russian bayonets), as well as the destruction of two Georgian villages in Tskhinvali District and all of Georgian villages (except Avnevi and Nuli) in former Znauri District during the conflict that was provoked by the Russians in 1989, as well as numerous authentic facts of burning, sawing in two, boiling in a cauldron, cutting up Georgian citizens alive, and using many other kinds of torture against them.

One of many examples of inappropriate political approaches by the authors of the Mission's recommendations

The Mission says that it is necessary to grant the Ossetian population in "South Ossetia" territorial and political autonomy. However, it does not deem it necessary to specify why autonomy is necessary. If it is needed to ensure efficient governance, the implementation of democratic self-government in conditions of an efficient electoral system would be quite sufficient to achieve this purpose. If it is needed to protect citizens from discrimination, it will suffice to raise the level of democracy in the Georgian authorities' domestic policy (in this area) and observance of human rights on their part, which can be achieved quite easily, as Georgia has signed all international human rights documents. If the Mission deems it necessary to create autonomy because this form of territorial arrangement embodies the right of a nation (ethnic group) to self-determination, it should determine the theoretical and practical connection of this interest of the Ossetians to the interests of the rest of the population of the same region, in particular the Georgians, and the interests of Georgia's population as a whole and find a form for balancing all these interests. The Mission silently assumes that the population of a part of Georgian territory does have the right to self-determination, which is not confirmed by any legal or human rights norm. The Mission's attempt to justify the separatists' actions is a fruitless attempt, as the Ossetian separatists unequivocally demanded South Ossetia's secession from Georgia and its consequent accession to Russia in 1918-1920 and continue to demand this now too. However, if the autonomy should inevitably be created not for a specific positive reason, but only because the Ossetians have gained victory over the Georgians and have, therefore, imposed their will on them, the Mission should know that, firstly, the fact that this territory is effectively beyond Georgia's jurisdiction now does not mean that the Ossetians have defeated Georgia. It was Russia that has defeated it, as (we would like to repeat that) "South Ossetia" has not existed for a single hour in its history without military support from Russia and will be unable to exist in the future either. The Mission should also take into account that (we would like to repeat that) a precedent of defining a political status of a territory according to the dynamics and pace of demographic processes on it is a source of fear for all ethnic groups of the demographic prosperity of others. Therefore, this means encouraging ethnic cleansing throughout the world, including Europe.

II. Our stand

Given the aforementioned and taking into account the fact that our opinion and spirit reflect those of the Georgian nation in general, we declare that:

1. Creating "South Ossetia" in Georgia again means going against both the law and the human rights norms that are currently in force in the world.
2. This means going against Georgia's vital state interests and, correspondingly, betraying the state and the nation.
3. "South Ossetia" will be abolished as soon as real authorities that the nation will have elected in normal elections come to power in Georgia.

III. Fundamental path of conflict settlement

A path of conflict settlement should first and foremost be just and, at the same time, realistic, which implies the use of an appropriate system of checks and balances. This path consists, on the one hand, of as developed mechanisms for democratic self-government as possible and, on the other, of functional (not territorial) autonomy for Georgia's entire Ossetian population, as well as for all others, including the Georgians (See L. Mataradze, On political and legal aspects of the Georgian-Ossetian conflict and opportunities for its resolution//Осетинский вопрос - Тбилиси, 1994. - P. 322-330 [in Rusian]).

Functional autonomy implies the following:

1. Local self-government develops as much as possible on the basis of democratic elections, which provides guarantees for the majority that it will be able to implement all its legal interests in accordance with its local jurisdiction. It is natural that, in the areas where Ossetians are in the majority, they will have guaranteed prevalence in resolving problems within the jurisdiction of local bodies. Correspondingly, there can be no negative discrimination (oppressing) of Ossetians in such areas. The rights of non-Ossetians (i.e. the minority) in such areas will be protected as provided by the law. They will be protected in the same manner as the rights of Osse-

tians or any other minority in all other places in Georgia where those others are not in the majority.

The powers of local self-government bodies will be separated from the powers of higher government bodies, including state bodies, as well as from lower bodies according to the legislation on the basis of the rules common for the entire country, including regions populated by non-Georgians (except Abkhazia).

Division of the upper parts of the Prone, Liakhvi, Lekhura, and Ksani gorges into administrative areas can continue until the best option is found, i.e. an option that will minimise interethnic conflicts arising on everyday basis (although this revision is not at all a must). Those interests of the local population (in this case - the Ossetians) that cannot be satisfied within the jurisdiction of local bodies (for example, universal education for all ethnic groups in their own language, i.e. providing money for this purpose) will be ensured by the state on the basis of the law or other norms.

It is desirable for minorities' rights as defined above to be the same for all those minorities whose ethnic groups (nationalities) have their own ethnic territories beyond the boundaries of the Georgian state where they reside, forming a political unit, as, in this case, inequality may give rise to aspirations toward the expansion of rights and, hence, conflicts. However, taking into account circumstances and specific situations, certain asymmetric approaches are also acceptable.

2. Functional autonomy develops together with democratic local self-government, the optimal form of which is Ossetian ethnic community or association, which, if they want, may embrace all Ossetians residing in Georgia. The community may be entitled to put forward economic, cultural, and all other kinds of initiatives aimed at protecting and preserving Ossetian ethnic identity, increasing their influence within this country, improving their economic well-being, developing culture and economy, and reaching any other lawful goals of ethnic significance. It can be a constant basis or background for creating in accordance with the law political movements that will have goals and programmes of interest for the Ossetians. The community can, through the parties supported by the Ossetian population residing in Georgia and through other lawful means, influence parliamentary elections and resort to any other lawful means of self-organisation at the state level. Correspondingly, the Ossetians (as other ethnic minorities) can influence the policy pursued by the centre proportionally to their number. In addition, they, like any other ethnic group (including Georgians), will have the opportunity to obtain influence and well-being proportional to their own skills.

It is this principal mechanism for ethnic self-organisation, not the organisation of the local majorities of a particular ethnic group on the territorial basis, that will probably prove to be particularly promising and fruitful for Ossetians, as well as for Georgians and probably all other diasporas throughout the world, in providing guarantees for the preservation and protection of their ethnic identity (i.e. guarantees that do not need active actions on the part of representatives of a specific minority). It is also a function of unified organisation of an ethnic group to select, for example, best candidates to work in parliament, to compile reasonably balanced applications for obtaining certain sums from the budget in order to satisfy the needs of a specific group, for training national cadres, for planning and lobbying education in their native language, and so forth. Should a conflict with ethnic (national) overtones emerge, the existence of this central mechanism of self-organisation on the grassroots level will make it easier to find a decision that will correspond to the interests of the whole diaspora, to eliminate anger, the striving towards revenge and other destructive fits of passion in the process of decision making.

We can refer to two circumstances that make this method indispensable for resolving interethnic relations in Georgia. Firstly, ethnic minorities were traditionally regarded in Georgia (before 1801) as having their own mechanisms for self-regulation and leaders, and these leaders were believed to embody the given minorities' rights and obligations in general. Secondly, In Georgia, as well as in the Caucasus in general, the preservation of ethnic identity traditionally occupies one of the top places on the scale of values. From this viewpoint, it is no less important than the right of an individual to be protected from national (ethnic) discrimination.

The aforementioned unified form of self-organisation of the Ossetians in Georgia can be denoted as "community", "ethnic association", "centre", "committee", "council", "union" or otherwise. Mechanisms for its creation and periodical renovation may be ensured through a democratic procedure of elections or in some other way of providing democratic representation among its members or among those willing to join it. A mechanism may also be found to define the form of a specific minority's participation in parliament in line with the future constitution. In any case, the aforementioned Ossetian organisation should have the opportunity to establish contacts, to the extent and in the forms provided by the law, with governmental, nongovernmental, and international organisations outside Georgia. A mechanism should be found for their participation in all other processes that are important specifically for the Ossetians.

If the Ossetians in Georgia obtain the aforementioned form of ethnic self-organisation and self-regulation, they will indeed participate in building the state. This will mean real integration without assimilation.

The mechanism for non-constitutional (temporary, one-off) settlement

The mechanism for the settlement of the current Georgian-Ossetian conflict, if considered isolated from the external factor, consists in attaching to the aforementioned Ossetian organisation (that embraces Ossetians throughout Georgia) the function of a side (or mediator) in negotiations at the scene. This structure may be located in Tskhinvali or elsewhere, it may have the right to display its own symbols, to access any kind of information, to establish bilateral contacts with North Ossetia's (i.e. real Ossetia's) authorities and people in Vladikavkaz (in order not to give rise to doubts that common Ossetian interests are not sacred for them), and it should participate in the resolution of issues like:

a) Retaining or revising the borders of districts;

b) Building roads in the conflict zone;

c) Making decisions on the expedience of creating advisory and governing structures embracing several districts;

d) Defining ways of ensuring order and staffing law enforcement bodies;

e) Defining forms of regulating the educational system and cultural life;

f) Making decisions on other forms of administrative regulation, as well as considering submitted applications.

The best tactics for emerging from the current crisis and moving to a final (regulated) state

Georgian authorities loyal to their own country can ensure that such a transition is carried out painlessly against the background of political and physical force, but without using it. The tactics (that will be supplemented by specific steps depending on the situation) is as follows:

1. The Georgian authorities officially declare that Russia is waging an aggressive war against Georgia and officially address appropriate international organisations, including the United Nations and courts. On this basis, they either withdraw Russian armed forces from the conflict zones (and from Georgia in general) or, if the Russians refer to the "protection" of their citizens as a pretext (although this pretext goes contrary to the international law), they qualify Russia's claims as illegal, making Russia's physical presence in the Tskhinvali region illegitimate with all the ensuing consequences (for example, Russia will be deprived of the right to open fire and so forth).

2. At the same organisations (including courts), Georgia protests against Russia's policy of granting Russian citizenship to Georgian citizens residing in the conflict zones and declares visa regime for Russian citizens (providing certain timeframes for them).

3. At the same time, the Georgian authorities publish and send out to all international organisations, as well as to all competent expert's a model for the final just settlement in the Tskhinvali region (in accordance with the aforementioned "integration without assimilation" principle and in the shape of functional autonomy) and declare their readiness to thankfully receive advice (but, of course, not instructions) from people and organisations with a knowledge of the issue. The same text is published in Georgian and Ossetian and is widely disseminated among the population with the same request (for advice).

4. Taking into account reasonable proposals (if any), the Georgian parliament defines a particular model for the Tskhinvali region and approves this model as a constitutional norm.

5. The Georgian authorities file an official criminal suit against those who have attempted to violate Georgia's territorial integrity by force, as well as against those who have committed crimes against individuals in the Tskhinvali region. The leaders of the armed separatist movement (including Kokoyty) are officially incriminated and are put on a wanted list. This means that those who are not on this list will automatically be excluded from the groups that should be subject to punishment, which will make it easier to reassure the population.

6. At the same time, stricter laws are passed against armed attempts to violate Georgia's territorial integrity, envisioning extreme penalty.

7. Police force is created that is able to both return the Georgian refugees to their homes and carry out operations to detain wanted criminals and control the Roki tunnel. Representatives of international organisations will be invited to supervise the operation.

8. A provisional administration is created. It will have broad powers in carrying out the operation.

It is obvious that the aforementioned steps imply the presence of force, which is not, however, the only factor. The presence of force will be minimized (but not eliminated completely) if a vast majority of people now residing in the Tskhinvali region are indirectly exempt from legal liability (see Paragraph 5 above);

- There will presumably be no armed resistance if sufficient force is concentrated and if Russia is legally neutralized. However, if resistance is nevertheless put up, Russia will be unable to participate in it directly (openly) and will have to act indirectly, i.e. by dispatching its armed citizens (Cossacks, "volunteers", and North Ossetians) across the border. Georgia should be ready to overcome this unofficial (and, hence, incomparably weaker) aggression.

Popular Front of Georgia	**N. Natadze**
International Public Movement "Caucasus Harmony"	**G. Chkhaidze**
Assembly of Georgian Historical Nobility Families and their Adherents.	**I. Muchraneli**
People's Party of Georgia	**M. Giorgadze**
„Freedom" Political Movement	**K. Gamsakhurdia**
Imedi - Veterans of Military Detachment „Imedi" Association	**Colonel of Reserve D. KHOMASURIDZE**
National-Christian Party	**P. Nazarishvili**
Chavchavadze Society	**T. Chkheidze**

საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის მონაწილეთა ერთი ჯგუფის

განცხადება

რუსეთის ანტიქართული აგრესიის მიმდინარე ეტაპის გამო

1992 წლიდან, ანუ საქართველოში შევარდნაძის პრორუსული და შენიღბულად კომუნისტური ხელისუფლების აღდგენიდან, დღემდე საქართველოს მოქალაქეები მოწმეები ვართ ჯერ შევარდნაძის, შემდეგ კი სააკაშვილის ადმინისტრაციის მიზანმიმართული, თანმიმდევრულად ანტისახელმწიფოებრივი მოქმედებისა საქართველოს ტერიტორიის ნაწილებზე, სახელდობრ, აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონზე რუსეთის „მცოცავი" ანექსიის განხორციელების მიმართულებით. სახელდობრ

– ყოველგვარი სამხედრო, პოლიტიკური და, მით უმეტეს, იურიდიული აუცილებლობის გარეშე, ყოველგვარი ნორმების საწინააღმდეგოდ, რუსეთის მონაწილეობით დადებულია შეთანხმება რუსეთის მიერვე ხელოვნურად ორგანიზებული შეიარაღებული კონფლიქტის, თითქოსდა ქართულ-ოსური ეთნიკური კონფლიქტის, ფაქტობრივი გაყინვის შესახებ, რასაც ახლავს რუსეთისთვის „სამშვიდობო" ფუნქციის დაკისრება და რუსეთის, როგორც მხარის, აღჭურვა გარკვეული უფლებებით „ოთხმხრივი" კომისიის შემადგელობაში.

– შევარდნაძისა და არძინბას ხელისუფლებათა მიერ რუსეთის დავალებისა და გეგმის შესაბამისად დაწყებულია ისევ და ისევ „ეთნიკურ კონფლიქტად", „ქართულ-აფხაზურ ომად" წოდებული ომი აფხაზეთში და ეს „ომი" საქართველოს მიერ წაგებულია მთავარსარდალ შევარდნაძისა და რუსეთის, როგორც ამ ომის ფაქტობრივი მწარმოებლის, ერთობლივი შეთანხმებული მოქმედებების შედეგად.

აფხაზეთშიც, ისევე როგორც ცხინვალის რეგიონში, „სამშვიდობო" ფუნქციით ჩაყენებულნი არიან რუსეთის შეიარაღებული ძალები და საქართველოს ხელისუფლების მიერ ხელმოწერილია შეთანხმებები, რომელთა ძალითაც საქართველოს სახელმწიფოს აკრძალული აქვს ყველა იმ მოქმედების ჩატარება, რასაც, მსოფლიოში მოქმედი ყველა ნორმის მიხედვით, მოითხოვს წესრიგის დამყარების, მასობრივი მკვლელობების არდაშვების, ლტოლვილთა და დევნილთა საკუთარ სახლებში დაბრუნების ამოცანა.

– საქართველოს ხელისუფლების მიერ მსოფლიოსგან დამალულია, რომ ხსენებული შეიარაღებული მოქმედებები აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონში რუსეთის აგრესიული ომია საქართველოს წინააღმდეგ, რომ იგი წარმოებს ტერიტორიაზე, რომელიც მთლიანად ქართველი ერის ეთნიკური და ისტორიული ტერიტორიაა.

– საქართველოს ხელისუფლების მიერ არაა გაცხადებული ის, რომ ხსენებული შეიარაღებული კონფლიქტების შეწყვეტა და დარეგულირება, პრინციპულად, საქართველოს საშინაო პრობლემაა, რომელიც ინტერნაციონალიზაციას, ანუ სამსჯელოდ გატანას საერთაშორისო არენაზე, და საერთაშორისო მონიტორინგს, ექვემდებარება მხოლოდ ორ ასპექტში – **როგორც რუსეთის აგრესიული ომი საქართველოს წინააღმდეგ და როგორც ისეთი პროცესი, რომელიც, დღეს მოქმედი კონვენციების ძალით, მსოფლიო მეთვალყურეობის ქვეშ უნდა იმყოფებოდეს ადამიანის უფლებების, მათ შორის, – უმცირესობათა უფლებების დაცვისა და სამხედრო მოქმედებების ნორმათა დაცვის თვალსაზრისით.** ამის გაცხადების ნაცვლად საქართველოს ხელისუფლება საერთაშორისო მოლაპარაკებების საგნად ხდის საქართველოს სახელმწიფო მოწყობას და ამ მოლაპარაკებათა მსვლელობაში მონაწილეობის უფლებას აძლევს კონფლიქტის ინიციატორსა და მთავარ ორგანიზატორს – რუსეთს.

ჩამოთვლილი ფორმები რუსეთის ორგანიზატორული და ინიციატორული როლისა ხსენებულ კონფლიქტებში მხოლოდ ძირითადებია, და არა ერთადერთი. მიუხედავად რუსეთის აღნიშნული აგრესიული ძალმომრეობისა საქართველოს წინააღმდეგ, საერთაშორისო საზოგადოებრიობა დუმს, თუ არ ჩავთვლით ეუთოს ლისაბონის სამიტის ფორმულირებას, რომ აფხაზეთში ჩატარებულია ქართველების ეთნიკური წმენდა, და ვერ აკეთებს ან არ აკეთებს რუსეთის აგრესიული ქმედების ფაქტებიდან დასკვნას, რომ რუსეთი, როგორც აგრესორი, არ შეიძლება აღჭურვილი იყოს მემშვიდობის მანდატით თავისი დანაშაულის ადგილას.

დღეს სააკაშვილის მარიონეტული პრორუსული ხელისუფლების გამოყენებით რუსეთის მიერ საქართველოს წინააღმდეგ თამაშდება ორი, ურთიერთპარალელური და ერთი მიზნისკენ მიმართული სცენარი. პირველი მდგომარეობს იმაში, რომ რუსეთის ყოველდღიურად ესკალირებადი პოლიტიკური, იურიდიული და სამხედრო პროვოკაციები საქართველოს წინააღმდეგ ქმნის პანიკურ ფსიქოლოგიურ ფონს, რომელმაც სააკაშვილს საშუალება უნდა მისცეს საქართველოს სახელმწიფოს სახელით მოახდინოს იურიდიული დათმობები (კაპიტულაციები) რუსეთის წინაშე, რითაც რუსეთს მიენიჭება შეუქცევადი იურიდიული უფლებამოსილებები საქართველოს ტერიტორიის ზემოხსენებულ ნაწილებში სამოქმედოდ და, შესაბამისად, შეიკვეცება საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების იურისდიქცია. სააკაშვილის უკვე დიდი ხნის წინ გამოცხადებული მზაობა, რომ საქართველოში კიდევ ერთხელ შექმნას „სამხრეთ ოსეთი", – ეს ტერმინოლოგიური და პოლიტიკური ფიქცია, რომელიც ოკუპანტებმა მოიაზრეს ჯერ იმპერატორების, შემდეგ კი კომუნისტების დროს – ანუ საქართველოს ტერიტორიის ერთი ნაწილი მეზობელი ქვეყნის ტერიტორიის სამხრეთ ნაწილად ცნოს, და მისივე არაპირდაპირი თანხმობა, რომ აფხაზეთის ყოფნა საქართველოს სახელმწიფოში განსაზღვროს, როგორც „სახელშეკრულებო", მაშასადამე – დარღვევადი კავშირი, და ამით შექმნას საქართველოსგან „აფხაზეთის სეცესიის იურიდიული მექანიზმი, მკაფიოდ მოწობს, რომ სააკაშვილი ამ სცენარის ერთერთი მონაწილეა. მეორე სცენარი მდგომარეობს იმაში, რომ დაწყებულ იქნას აფხაზეთში და ცხინვალის რეგიონში ომი ისეთ დროს, როცა იქ რუსეთის ჯარები იმყოფებიან სამშვიდობო მანდატით, ანუ ცეცხლის გახსნისა და იარაღის ყველა სახის გამოყენების უფლებით, და, შესაბამისად, საქართველომ ამ ომში გამანადგურებელი დამარცხება განიცადოს, რის ფონზეც, რუსეთისთვის უკეთეს შემთხვევაში, რუსეთის შეიარაღებული ძალები საქართველოს სხვა სტრატეგიულ წერტილებსაც დაიკავებენ და ამის შედეგად დიდი ხნით აღკვეთენ დასავლეთის მოძრაობას ცენტრალური აზიისკენ. სააკაშვილი და მისი ადმინისტრაცია რომ ამ მეორე სცენარის შეგნებული მონაწილენიც არიან, იქიდანაც ჩანს, რომ რუსეთისაგან საქართველოს დაცვისადმი მიძღვნილი რიტორიკის ფონზე სააკაშვილი არ დგამს ნაბიჯებს, რომლებიც სასიცოცხლოდ აუცილებელია ამ დაცვისათვის, სახელდობრ,

– არ გამოჰყავს საქართველო „დსთ"-ს შემადგენლობიდან (რასაც სჭირდება მხოლოდ პარლამენტის ვოტუმი 1994 წლის 1 მარტის უკანონოდ მიღებული დადგენილების ბათილად ცნობის შესახებ, რომლითაც საქართველო დსთ-ს წევრი გახდა).

– არ აუქმებს რუსეთის ყველა მანდატს საქართველოში და არ გაჰყავს რუსეთის ყველა შეიარაღებული ძალა საქართველოდან).

– არ აცხადებს ოფიციალურად, რომ რუსეთი აწარმოებს აგრესიულ ომს საქართველოს წინააღმდეგ, და არ მიჰმართავს სათანადო ფორმით გაეროსა და სასამართლოს,

– არ აუქმებს უკანონო წესით (ძირითადად, კორუფციის მონაწილეობით) განხორციელებულ რუსეთის ფირმებისთვის საქართველოს სათავდაცვო და ეკონომიკურად სტრატეგიული ობიექტების მიყიდვის აქტებს (პირიქით, აგრძელებს ამ პროცესს),

– არ ქმნის საკმარის შეიარაღებულ ძალას, რომელსაც შეუძლია რუსეთის არაოფიციალური შემოტევის (ანუ იურიდიულად განიარაღებული რუსეთის შემოტევის მოგერიება,

– არ ქმნის (პირიქით, ანგრევს) საქართველოში სათავდაცვო წარმოების იმ მინიმუმს, რომელიც აუცილებელია ომის წარმოებისათვის რაგინდარა დიდი უცხო დახმარების პირობებში.

აღნიშნულთან დაკავშირებით, საჭიროდ მიგვაჩნია, ჩვენი სახელით და ქართველი ერის სახელით განვაცხადოთ შემდეგი:

1. რუსეთის პოლიტიკა საქართველოს მიმართ არის აგრესიული. ჩვენ მას არ დავუთმობთ. ყველა კაპიტულანტური შეთანხმება, რომელსაც მოახდენს საქართველოს დღევანდელი მარიონეტული უზურპატორული ხელისუფლება, გაუქმებული იქნება.

2. არც ცხინვალის რეგიონში, სადაც ცხოვრობს 60 ათასი ოსი 30 ათას ქართველთან, ამ ტერიტორიის ავტოხთონ მოსახლეობასთან ერთად, არც სადმე დანარჩენ საქართველოში, სადაც განსახლებულია კიდევ 100 ათასი სხვა ოსი, ტერიტორიულ-პოლიტიკური ერთეულის სახელით „ოსეთი" შექმნა არ დაიშვება, ხოლო თუ ასეთი შეიქმნება დღევანდელი უზურპატორი ხელისუფლების მიერ, იგი გაუქმდება.

3. აფხეზეთის მთელი ტერიტორია საქართველოს განუყოფელი ნაწილია, ანუ იგი არ ყოფილა საქართველოს შემადგენლობის გარეთ ისტორიის არც ერთ ეტაპზე. მეცნიერებისთვის ცნობილია, რომ აფსუა ხალხი, ადიღეური მოდგმისა, რომელიც კავკასიონის ქედის ჩრდილოეთი ფერდობებიდან გადმოსახლდა „აფხაზეთად" წოდებულ ქართულ პროვინციაში (ძირითადად, XVII-XVIII საუკუნეებში), „აფხაზებად" იწოდება ქართველების მიერ და, ქართული ტერმინის განმეორებით, სხვათა მიერაც ამის გამო (და არა, პირიქით, „აფხაზეთს" „აფხაზეთი" ჰქვია იმიტომ, რომ იგი „აფხაზებად" წოდებული აფსუა ხალხის ქვეყანაა, როგორც რუსული პროპაგანდა რაცხს). მესაქონლე აფსუა მოსახლეობის თანდათანობითი შემოსვლა და საქართველოში დამკვიდრება ისეთ ეპოქაში, როცა დასავლეთ საქართველოს ციხეები თურქებს ეკავათ და სახელმწიფოებრიობის მექანიზმები დიდწილად მოშლილი იყო, უმრავლეს შემთხვევაში მშვიდობიანი არ იყო, ამიტომ აფსუა ხალხის მეხსიერებაში ეს პროცესი აღქმულია, როგორც დაპყრობა, რითაც ბუნებრივია და გასაგებია მისი გულწრფელი აზრი, რომ ეს ტერიტორია მისია. მაგრამ თუ მივიღებთ მხედველობაში იმას, რომ აფსუა მოსახლეობის შემოსვლას და დამკვიდრებას ამ ტერიტორიაზე არასდროს მიუღწევია იმ ნიშნულამდე, რომ ეს მიწაწყალი საქართველოს სახელმწიფოს პოლიტიკურად ან ადმინისტრაციულად მოსწყდო-

მოდა, უნდა დავასკვნათ, რომ აფსუა მოსახლეობის სულისკვეთებას, ეს ტერიტორია განიხილოს, როგორც თავისი, და საკუთარი თავი განიხილოს, როგორც ამ ტერიტორიის მკვიდრი ერის უფლებათა მქონე, თუმცა ფსიქოლოგიური საფუძველი აქვს, მაგრამ უფლება, რომ მოითხოვოს ამ ტერიტორიის საქართველოსგან გამოყოფა, არა აქვს, ისევე, როგორც არა აქვს საფუძველი რაიმე პრეტენზიისათვის აფხაზეთის, როგორც მთელის, იმ ნაწილების მიმართ, რომლებშიც ავტოხთონური ქართველი მოსახლეობა ყოველთვის ცხოვრობდა და ახლაც ცხოვრობს (ასეთია გალი, კოდორი და მრავალი სხვა). თქმულიდან გამომდინარეობს, რომ სამართლიანი და პერსპექტიული დარეგულირება ქართველი და აფსუა მოსახლეობის ყოველმხრივი, მათ შორის ეროვნული ინტერესებისა და მოთხოვნილებების დაცვისა იქნება ის, რომლის თანახმადაც აფხაზეთის, როგორც მთელის, ყოფნა საქართველოს შემადგენლობაში კითხვის ქვეშ ვერ დადგება, მაგრამ, ასევე, ვერ დადგება კითხვის ქვეშ აფსუა მოსახლეობის უფლებაც, რომ იქ, სადაც იგი ცხოვრობს (იგულისხმება: კომპაქტურად ცხოვრობს), თავისი სრული შეუვალობა ჰქონდეს საკუთარი ეროვნული ვინაობის (იდენტობის) დასაცავად და განსავითარებლად, თავისი დემოგრაფიული ხელშეუხებლობის დასაცავად, თავისი ცხოვრების წესის (ანუ თავისი კანონმდებლობის სპეციფიკის) დასაცავად და ა.შ., ისევე, როგორც საქართველოს, როგორც სახელმწიფოს, უფლება ჰქონდეს თავისი ანალოგიური უფლებების დაცვისა უცხოელებთან მიმართებაში. რუსული პროპაგანდა, თითქოს ქართველი ნაციონალისტების სულისკვეთება აფხაზი (აფსუა) ერის იდენტობას ემუქრება, სიცრუეა. ქართველი პატრიოტებისათვის (ანუ ქართველი ერის უმრავლესობისათვის) მიუღებელია მხოლოდ ერთი: აფსუა (აფხაზი) ერისათვის გადაწყვეტილების უფლების მონოპოლიზება აფხაზეთის მთელ ტერიტორიაზე ავტოხთონური ქართველი მოსახლეობის ნების უგულვებელყოფით.

ეს ის პრინციპები გახლავთ, რომელსაც საქართველოს სახელმწიფო და ქართველი ერი აფხაზეთის მიწაწყალზე არ დათმობს არც ახლა, არც მომავალში. საქართველოს ამა თუ იმ ხელისუფლისა და ხელისუფლების მიერ ამ პრინციპებიდან გადახვევის მცდელობა, სათანადო აქტების სახით, ექვემდებარება გაბათილებას საქართველოს ნებისმიერი არამარიონეტული, მაშასადამე — ეროვნულად ერთგული მომავალი ხელისუფლების მიერ.

პუტინის დღევანდელი ალვირახსნილი შემოტევა საქართველოს წინააღმდეგ მოკლებულია არა მხოლოდ სამართლიანობას, არამედ ლოგიკასაც: სახელდობრ, იგი აცხადებს პრინციპულ მზაობას, საქართველოს მიმართ განახორციელოს იმის ანალოგიური ნაბიჯი, რომლის განხორციელებასაც სერბეთის მიმართ იგი ამერიკელებს და მათი პოლიტიკის მიმყოლ ევროპულ სახელმწიფოებს მორალისა და საერთაშორისო სამართლის დარღვევად უთვლის. მაშასადამე, იგი თავის პოლიტიკაში აპირებს იხელმძღვანელოს არა სამართლისა და მსოფლიო წესრიგის წინაშე პასუხისმგებლობის მოტივებით, არამედ შურისძიების მოტივით, ისიც — შურისძიებისა არა იმ სუპერძალაზე, რომელსაც ბრალეულად რაცხს, არამედ მცირე მეზობელ სახელმწიფოსა და ერზე, რომელსაც სერბეთის პრობლემებთან არავითარი შეხება არა აქვს.

საქართველოს სახალხო ფრონტი, ნ. ნათაძე
საქართველოს სახალხო პარტია, მ. გიორგაძე
22. IV. 2008

ღია წერილი

საქართველოს პრეზიდენტს
საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს
საქართველოს პრემიერ მინისტრს
საქართველოს ეკონომიკის მინისტრს
საქართველოს ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს

მიუხედავად იმისა, რომ, ჩვენი თვალით ვიხილეთ 2008 წლის 8 მაისს მთავრობის სახლის წინ მიმდინარე აქცია მაღალმთიანი აჭარის სოფელი ღორჯომის საკრებულოს მცხოვრებთა წარმომადგენლობითი ჯგუფისა, რომლებიც სამი დღის მანძილზე ავდარში, მშიერები (და ეს უკვე მათი მესამე აქცია ყოფილა) ხელისუფალთაგან ითხოვენ მხოლოდ და მხოლოდ მიწას, წინაპართა სისხლით შენარჩუნებულ მიწას, („მოგვეცით მიწა და მიწაზე შრომის შესაძლებლობა, არ გვინდა თქვენი შემწეობა“), — მაინც არ გვინდა გვჯეროდეს, რომ ხელისუფლება სრულებით გულგრილია მოქალაქეებისა და ქვეყნის გაჭირვების მიმართ, რომ ხელისუფალთა მხრიდან, მავანთა ხელით, თხუთმეტიოდე წელიწადში ხელოვნურად გალატაკებული მოსახლეობა, უმიწაწყლოდ დარჩენილი ქართველი გლეხი დღეს სიღარიბის დაძლევისთვის ითხოვს მიწას, რათა თავისი დაკოჟრილი ხელებით ღირსეული შრომით გამოკვებოს ოჯახი და წინაპართა ფუძეც და საფლავებიც შეუნარჩუნოს მომავალ თაობას. მისი „არჩეული“ ხელისუფლება კი, თავისი თავმოწონების ფონზე, რატომღაც მიწას არ აძლევს, ხოლო იმავდროულად მიწას ხელაღებით ყიდის უცხო ქვეყნის ნებისმიერ მოქალაქეებზე, თანაც, არჩევითობის პრინციპით „სად უკეთესი ადგილია“. ვფიქრობთ, რომ არამც თუ დაუჯერებელი, არამედ შემზარავია ეს ხდებოდეს XXI საუკუნის ცივილიზებულ მსოფლიოში.

გთხოვთ, მიეცით ქართველ გლეხს მიწაც და შრომის შესაძლებლობაც. სულ მოკლე დროში გიჩვენებთ ის, როგორ უნდა ამ უნიკალური ბუნებრივი სიმდიდრის ქვეყანაში სიღარიბის დაძლევა ყოველგვარი მრავალმილიონიანი „სიღარიბის დაძლევის პროგრამების“ დამუშავებისა და კრედიტების აღების გარეშე.

ამასთანავე, გთხოვთ შეისწავლოთ მაღალმთიანი აჭარის სოფელი „ღორჯომის“ საკრებულოს მცხოვრებთა გასაჭირი და, ქვეყნის და ერის ინტერესებიდან გამომდინარე, დააკმაყოფილოთ მათი ღირსეული და სამართლიანი მოხოვნა, დაიცვათ საკუთარ სამშობლოში ქართველი გლეხის და თითოეული მოქალაქის უფლება, საკუთარ მიწაზე შრომისა და ღირსეული ცხოვრების ადამიანური უფლება.

აქვე გაცნობებთ, რომ საქართველოს სოფლების აღორძინების ფონდი მზად არის (თქვენი სურვილის შემთხვევაში) ითანამშრომლოს შესაბამის სამსახურებთან პრობლემების ადგილზე შესწავლის და უმოკლეს დროში გადაწყვეტის მიზნით.

საქართველოს სოფლების აღორძინების ფონდის თავმჯდომარე
ელენე კახნიაშვილი
10/VI.2008

საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრს ქალბატონ ეკატერინე ტყეშელაშვილს განათლების ეროვნული კავშირის გამგეობის მიმართვა

ქალბატონო მინისტრო, ჩვენმა კავშირმა მიმართა საქართველოს პრეზიდენტს შემდეგი საზოგადოებრივი ინიციატივით:

ა) გაუქმდეს 1992 წლის 24 ივნისს ბ.ნ. ელცინისა და ე.ა. შევარდნაძის მიერ ხელმოწერილი შეთანხმება საქართველო-ოსეთის კონფლიქტის მოწესრიგების პრინციპების შესახებ და შესაბამისად ცხინვალის რეგიონიდან (ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი) გაყვანილ იქნას რუსული სამშვიდობო კონტიგენტი.

ბ) გაუქმდეს 1994 წლის 14 მაისს ჯ.იოსელიანისა და ს. ჯინჯოლიას მიერ ხელმოწერილი შეთანხმება ცეცხლის შეწყვეტისა და ძალთა დაშორიშორების შესახებ და გამოთხოვილ იქნეს საქართველოს მიერ 1994 წლის 16 მაისის თხოვნა კონფლიქტის ზონაში დსთ-ს წევრ სახელმწიფოთა კოლექტიური სამშვიდობო ძალების განლაგებაზე, აგრეთვე მიემართოს დსთ-ს წევრ სახელმწიფოების მეთაურთა საბჭოს, რათა გაუქმდეს აღნიშნული საბჭოს 1994 წლის 22 აგვისტოს გადაწყვეტილება ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ზონაში კოლექტიური სამშვიდობო ძალების გამოყენების შესახებ.

განათლების ეროვნული კავშირი მზად არის ჩაერთოს აღნიშნული კონფლიქტების მოგვარების მიზნით სახალხო დიპლომატიის წესით გამართულ ყველა ღონისძიებაში. გვაქვს სათანადო კონცეფციაც და მზად ვართ შევხვდეთ თქვენი სამინისტროს ოფიციალურ წარმომადგენლებს, ჩვენი კავშირის პოზიციისა და არგუმენტების გასაცნობად.

გთხოვთ გვაცნობოთ თქვენი ოფიციალური პასუხი.

პატივისცემით,

განათლების ეროვნული კავშირის თავმჯდომარე
გიორგი ამაშუკელი

საქართველოს სახალხო დამცველს ბატონ სოზარ სუბარს განათლების ეროვნული კავშირის გამგეობის მიმართვა

ბატონო სოზარ, ჩვენს ქვეყანაში 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის ანტიკონსტიტუციური შეიარაღებული სახელმწიფო გადატრიალების შედეგად საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკური მომხრეებისა და რესპუბლიკის კონსტიტუციით აღიარებული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების ქომაგ სამოქალაქო აქტივისტების მიმართ განხორციელდა პოლიტიკური ტერორი და რეპრესიები, სოციალური დისკრიმინაციის პოლიტიკა, მათ მიმართ ხდებოდა თავისუფლების აღკვეთა, უსანქციო დაკავებები და დაპატიმრებები. ხშირად ეს კეთდებოდა უფლებამოსილების არმქონე ორგანიზაციების მიერ, სახლები და ბინები იჩხრიკებოდა სანქციის გარეშე. ხდებოდა არაჰუმანური და სასტიკი მოპყრობა, წამება, ხშირად დასჯა კოლექტიურ ხასიათს ატარებდა, სასამართლოს წინაშე წარდგენა ხდებოდა განსჯადობის ვადის დარღვევით, ართმევდნენ და უნადგურებდნენ კერძო საკუთრებას, უზიანებდნენ ჯანმრთელობას, ახდენდნენ ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ იძულებებს, ხელყოფდნენ სიტყვის, აზრის, სინდისის თავისუფლების ხელშეუხებელ უფლებას, ხორციელდებოდა უკანონო თვალთვალი და სატელეფონო საუბრების მოსმენა, უზღუდავდნენ შრომის თავისუფლებას, უკანონოდ ათავისუფლებდნენ სამუშაო ადგილებიდან, ართმევდნენ სოციალურ, კულტურულ და პოლიტიკურ თანასწორობის პირობებში ცხოვრების უფლებას.

1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის მოვლენებს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ პოლიტიკური შეფასება მისცა და უწოდა სამხედრო გადატრიალება, ხოლო საქართველოს პარლამენტმა სამართლებრივი შეფასებით დაგმო იგი, როგორც ანტიკონსტიტუციური შეიარაღებული სახელმწიფო გადატრიალება.

ამ პოლიტიკური და სამართლებრივი ვითარების გათვალისწინებით, განათლების ეროვნული კავშირი სამართლიანად მიიჩნევს მომზადდეს „საქართველოში 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის ანტიკონსტიტუციური შეიარაღებული სახელმწფიო გადატრიალების შედეგად პოლიტიკური ტერორის მსხვერპლთა და პოლიტიკურ რეპრესირებულთა მორალური, სოციალური და მატერიალური კომპენსაციის შესახებ“ კანონ-პროექტი.

ვითვალისწინებთ რა თქვენს პირად სამართლებრივ კულტურას, ვიმედოვნებთ, რომ საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი სამოქალაქო სექტორის, საზოგადოებრიობისა და ჩვენი კავშირის თანამონაწილეობით, ერთობლივად მოამზადებს ეროვნული თანხმობისა და სამართლიანობის განხორციელებისათვის ასეთი დიდი მნიშვნელობის პროექტს და ხელს შეუწყობს ახლად არჩეულ პარლამენტში მის მიღებას.

გულისხმიერი პასუხის იმედით

პატივისცემით

განათლების ეროვნული კავშირის თავმჯდომარე **გიორგი ამაშუკელი**

კაცობრიობის მომავალია სახელმწიფო მოდელთა კონკურენცია

თანამედროვე ადამიანმა იცის, რომ მარქსისტული ფორმულა „ისტორია არის კლასთა ბრძოლა“ დიდწილად ყალბია. ისტორია, პირველ ყოვლისა, არის ერთა ურთიერთობა: ბრძოლა, თანამშრომლობა, ურთიერთისაგან სწავლა და ურთიერთგამდიდრება. კლასობრივი ინტერესი მატერიალურია, ანუ შედარებით წვრილმანია, ეროვნული ინტერესები კი მატერიალურიცაა (მიწა, თავდაცვა, ეკონომიკა და ა.შ.) და მარადიულიც, ზედროულიც. სახელმწიფო არის ერის თვითორგანიზაციის უმაღლესი ფორმა. **კაცობრიობის პოლიტიკური და ისტორიული განვითარების პერსპექტივა უახლოესი საუკუნეებისათვის არის არა მხოლოდ სახელმწიფოთა და ერთა, არამედ სახელმწიფოებრიობის თვით მოდელთა კონკურენცია.** ამ მარტივი ჭეშმარიტების გათვალისწინება გრძელვადიანი გლობალური პროგნოზის ანბანია. ერებს სხვადასხვა აქვთ გენეტიკა, ტრადიცია, გეოგრაფიული განლაგება, სტაბილური სტრატეგიული კონტექსტი და ბუნებრივი პირობები. ამიტომ ყოველი მათგანი ეძებს სახელმწიფოს ისეთ მოდელს, რომელიც ყველაზე უკეთ მოახდენს მისი შესაძლებლობების მობილიზებას და რეალიზებას. ამ ძებნის პროცესში შეუძლებელია, ერებმა ერთმანეთისაგან არ ისწავლონ. მაგრამ მიზანი – ოპტიმალური მოდელის შექმნა – მაინც ორიენტირებულია საკუთარი პრობლემების გადაჭრაზე და არა წარმოსახვითი ერთიანი მსოფლიო სტანდარტებისათვის საკუთარი ცხოვრების („დამურას“ კომპლექსი) მორგებაზე. საპირისპირო ტენდენცია (ვუწოდოთ მას პირობითად „კაბალისტიკური“), პირიქით, ორიენტირებულია ადამიანებში მათი ზემოხსენებული შედარებით წვრილმანი ინტერესების გახარებაზე და მათშივე ესენციური (არსობრივი), მათ შორის – ეროვნული ინტერესების წაშლაზე, რადგან იგი კონკრეტული ეროვნული სახელმწიფოებრიობის დაუძინებელი მოწინააღმდეგეა.

საქართველოს ჰქონდა სახელმწიფოებრიობის ძალიან მაღალი კულტურა და ტრადიცია, რომელიც მოიცავდა ერის უდიდეს განძს – დაუწერელ ზნეობრივ იერარქიას. სახელმწიფოებრიობის ამ მოდელმა თავისი ქმედითობა ისტორიულად დაამტკიცა იმით, რომ აღმატებულ ძალთა ყველაზე მრავალი ტიპის შემოტევა აიტანა და მოინელა მანამდე, სანამ მზარდი სუპერძალა, რუსეთი მის ანექსიას მოახდენდა. არსებობს თუ არა რაიმე ობიექტური საზომი სახელმწიფო მოდელის ხარისხის განსაზღვრისა მანამდე, სანამ ნახევარსაუკუნიანი ან მრავალსაუკუნიანი ისტორიული „ექსპერიმენტი“ თვითონ გაარკვევდეს, ბუნებრივი გზით, -თუ რომელი მოდელი აღმოჩნდება გამარჯვებული და რომელი – დამარცხებული? დიახ, არსებობს. ეს საზომი გახლავთ ის, თუ ზოგადადამიანურ ძირეულ ინტერესთა რომელ შრეს ითვალისწინებს მოცემული მოდელი. „ქვედა“ შრეებს, რა თქმა უნდა, ითვალისწინებს ყველა, ვინც ერთგულია (თავისი მოქალაქეების დამშევა არავის უნდა), მაგრამ რამდენად ითვალისწინებს იგი „ზედა“ შრეებს, ანუ იმას, თუ რამდენად შეუძლია მოცემულ სახელმწიფოებრივ მოდელს მოქალაქის სტიმულირება ან იძულება, რომ მოქმედებდეს სახელმწიფო ინტერესთა დონეზე, და არა მხოლოდ კუჭისაზე და ჯიბისაზე? ამ მხრივ, როგორც უკვე ვთქვით ზემოთ, ქართულმა სახელმწიფო აზრმა და შეგნებამ თავისი მაღალი ხარისხი საუკუნეთა მანძილზე დაამტკიცა. საზოგადოებამაც, შესაბამისად, შეიმუშავა ჯანსაღი სულისკვეთება და ქმედუნარიანობა, რომელიც დამყარებული იყო ანსამბლურობაზე – ფართო ავტონომიის მქონე ინდივიდთა შეგნებულად აწყობილ ერთობლივ მოქმედებაზე – და არა ჯოგურ კოლექტივიზმზე ან, პირიქით, ეგოიზმზე (ამის შესახებ იხ. გ. ნათაძე, „ყოვლის საფუძველი – ლოგიკის კანონები“, თბ. 2008).

რა უნდა გაკეთდეს, რომ ეს მოხდეს დღესაც, ანუ შეიქმნას სახელმწიფოს ოპტიმალური მოდელი რესპუბლიკის აბსოლუტურად კორექტული კონსტიტუციური ფორმით? ამას სჭირდება კეთილი ნება და ცოდნა. ვერც კეთილი ნების არმქონე, ვერც პოლიტიკურად უანბანო ადამიანები ამას ვერ გააკეთებენ, საქართველო კი დღეს უანბანოა თავისი პოლიტიკური ელიტის სახით. ამ სამწუხარო გარემოების საილუსტრაციოდ ორიოდე მაგალითს მოვიყვან.

რესპუბლიკა (ლათ. res publica – საჯარო საქმე) გულისხმობს ქვეყნის მართვას ხალხის მიერ. ამ ტერმინის სალექსიკონო განსაზღვრებაში შედის ის, რომ ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოები ან აირჩევიან, ან არჩეულთა მიერ ფორმირდებიან (БСЕ). იგი ანტიპოდია მონარქიისა (ბროკჰაუზის ენც. 1972). იგი ემსახურება არა გაბატონებულთა კერძო ინტერესს, არამედ ხალხისას (იქვე). თანამედროვე რესპუბლიკის ნიშანია ხელისუფლების სამი შტოს (საკანონმდებლო, აღმასრულებელი, სასამართლო) მკაცრი გაყოფა. ქართული პოლიტიკა დიდი ხანია უგულებელყოფს აზრისა და პრაქტიკის ამ ძირეულ მონაპოვრებს. ჟორდანიას სახელმწიფოს ერქვა „დემოკრატიული რესპუბლიკა“. სინამდვილეში იგი დემოკრატიული კი იყო, მაგრამ რესპუბლიკა ვერ იყო: თვით ჟორდანია არჩეული იყო საკანონმდებლო სტრუქტურის თავმჯდომარედ, მაგრამ ეწეოდა ძალაუფლების უზურპაციას, ანუ თავზე იღებდა აღმასრულებელ ფუნქციებსაც. როგორც ყველა უზურპატორი, იგი ობიექტურად ქვეყნის მტერი გახდა, ჩაიდინა სახელმწიფო ღალატი: არ გამოაცხადა მობილიზაცია, რადგან თავისი პატრიოტულად განწყობილი ჯარისა უფრო ეშინოდა, ვიდრე რუსეთის მე-11 არმიის.

იგივე ხდება დღეს, ვინაიდან არც ერების თვისებები იცვლება, არც პოლიტიკის კანონები. პარლამენტი ითვისებს აღმასრულებელ ხელისუფლებას. იგი ყოველდღიურად ცვლის კანონებს კონკრეტული ამოცანების შესაბამისად, ზოგჯერ – მაფიურისაც. ერთპიროვნული პარტიული დიქტატურაც ეწინააღმდეგება „რესპუბლიკის“ ცნებას.

პარტია (ლათ. სიტყვისგან პარს – ნაწილი) არის „ჯგუფი ერთი და იგივე სულისკვეთების მქონეებისა, განსაკუთრებით – სახელმწიფოებრივი ცხოვრების სფეროში“ (ბროკჰაუზის ენც. 1972). პოლიტიკური პარტიები არიან „იმგვარი გაერთიანებები, რომელთა წევრები და მხარდამჭერები ცდილობენ ერთობლივი ზეგავლენა მოახდინონ სახელმწიფო წყობაზე და სახელმწიფო ნების ჩამოყალიბებაზე“ (იქვე). დღეს საქართველოში ერთი პარტია ერთპიროვნულად მართავს ისე, რომ პროგრამა არა აქვს, ანუ ხალხს თავის მიზნებს არ უმხელს და მას ასეთივე უპროგრამო პარტიები ეცილებიან. ანუ მმართველ პარტიას აერთიანებს პირადი ერთგულების პრინციპი და არა პროგრამისა და მიზნების ერთობისა. მისი ერთობლივი სულისკვეთება ეხება არა სახელმწიფო კურსის განსაზღვრის თემას, არამედ სახელმწიფოს ხარჯზე საკუთარი მიზნების განხორციელებისას. თუ „პარტიას“ ანუ ნაწილს არა აქვს ზე-პირადი (პირადზე უფრო მაღლა მდგომი) იდეა და მიზანი, მაშინ მისი პირადი შემოსაზღვრულობა დამანგრეველი ძალა ხდება. ზე-პირადი იდეა აუცილებლად გულისხმობს კონსტიტუციის რეალურ დომინანტობას, როგორც სახელმწიფოს თანმიმდევარი პოლიტიკის განხორციელების აუცილებელ ფორმას.

სახელმწიფო არის „ძალაუფლების იმგვარი წყობა, რომელიც აერთიანებს ხალს (და არა შემთხვევით შემოკრებილ პირებს. გ.ნ.) და რომელიც შეკავშირებულია თავისი უზენაესი ხელისუფლების ხელქვეით, რათა დაიცვას ერთობლივი ქონება და ღირებულებები“ (ბროკჰაუზის ენც. 1972). სახელმწიფოს თემა დღეს საქართველოში განსაკუთრებით აქტუალურია და მასზე მსჯელობა ფილოსოფიურ ასპექტსაც მოიცავს. უნივერსალური კანონია, რომ ქმედება იდეის მიმართ, ამ შემთხვევაში – ერის ინტერესების მიმართ (და არა საკუთარი კუჭის მიმართ), განსაზღვრავს პიროვნების და ქვეყნის ბედისწერას: მოქალაქეს აქვს საკუთარი ინტერესები, მაგრამ აქვს სახელმწიფო ინტერესებიც. ობიექტური კანონია ისიც, რომ, ზოგადად, პიროვნებას საკუთარ პირადთან ერთად ზე-პირადი, ესენციური ინტერესებიც აქვს, წინააღმდეგ შემთხვევაში ვერც ის იარსებებს განგრძობილად, ვერც მისი ჯიში, ვერც ქვეყანა. ამგვარად, ადამიანური არსებობა განუყრელად დაკავშირებულია ე.წ. „იდეალისტურ“ ინტერესებთან, ხოლო კლეპტოკრატიის ფორმულა „იდეალების გაყიდვა პრაგმატულ მიზნებზე“ – თვითმკვლელობაა ერისთვისაც და ინდივიდისთვისაც. პოლიტიკურ დონეზე ეს ზედროული ზოგადი ინტერესი – ქვეყნის არსებობა – განუყრელია კანონის ნორმების დაცვასთან. მათი დარღვევა, მით უმეტეს დარღვევის მასობრივი ხასიათი არის გზა პიროვნებისა და საზოგადოების სრული დეზორიენტაციისკენ. სისტემად ქცეული უზნეობა გადადის კლინიკურ ფენომენში, ცინიზმი და ნეპოტიზმი – მენტალურ დეგრადაციაში. ზე-პირადი მოტივების უქონლობა „პოლიტიკოსთა“ ლოგიკაში იწვევს სახელმწიფოებრივი მოვალეობის ცნობიერების მოშლას (რაც საქართველოში ხდება). პარლამენტს ეკარგება ნორმატიული კანონისა და ბუნების კანონის გარჩევის უნარი – მიღებული დეკრეტი რეალობის მართვის იარაღი ჰგონია, საკუთარი თავი – ბელადთა საბჭო. შედეგები განსაკუთრებით თვალსაჩინოა ეკონომიკაში. იგი სტაგნაციაშია. ხელისუფლებას არ ესმის, რომ რასაც მნიშვნელობა აქვს ერისთვის, ის უნდა იყოს სახელმწიფოს განკარგულებაში, რაც სჭირდება რეგიონს – რეგიონისაში, რაც ოჯახს – ოჯახისაში. ინგლისში მიწა ეკუთვნის დედოფალს ან სახელმწიფოს, გერმანიში განათლება უფასოა, იაპონიაში ყველა მშრომელმა იცის, რომ იგი მუშაობს ორ საათს თავისთვის, ორ საათს მეწარმისთვის, ორ საათს იაპონიისთვის. იქ, სადაც ბატონობს ძარცვა და გულგრილობა სახელმწიფოსადმი, ქვეყანა ისპობა. მიწა, სამართლიანად, ეკუთვნის არა ხალხს, არამედ ერს, ვინაიდან იგი მომავალი თაობებისაათვის არსებითი რამ არის.

კანონი არის „მომწესრიგებელი ნორმა, რომელიც გვითითებს, რა უნდა მოხდეს („ჯერ-არს რომ მოხდეს“, soll), ჯერარსისეული კანონები ნაწილობრივ სამართლისეული კანონებისგან შედგება, ნაწილობრივ ზნეობის კანონის ფორმულირებებისაგან. პირველი სავალდებულო ნორმებადაა დაწესებული მოქმედი ხელისუფლების მიერ და, ამდენად, მხოლოდ გარეგან ქცევას ეხება. დღეს გაბატონებული აზრით, პირველნი მეორეთაგან ამონარიდებს წარმოადგენენ“ (ბროკჰაუზის ენც. 1969). საქართველოს ხელისუფლებას ჰმართებს ამ დეფინიციიდან იმის გაგება, რომ კანონის სისტემატური დარღვევით თავის სასარგებლოდ იგი უპირისპირდება არა მხოლოდ პარლამენტის მიერ დადგენილ ნორმას, არამედ ისტორიის მიერ დადგენილსაც საერთოდ.

ტრადიცია (რასაც საქართველოს ხელისუფლება განსაკუთრებით აქტიურად ებრძვის) არის „ერთ-ერთი ძირითადი ფენომენი ადამიანური არსებობისა. როგორც თვითცნობიერი, ხსოვნისუნარიანი არსება, ადამიანი ცხოვრობს თავის წინაპართა გამოცდილებების, უნარების, შემეცნებების და მათგან წვდომილი ჭეშმარიტებების გარემოში, რომელიც თაობიდან თაობას გადაეცემა. ამ მოვლენის მწვერვალია ისტორიული ცნობიერება, რაც შესაძლებელს ხდის აზრიან, ცალკეული ადამიანის სიცოცხლის იქით გამღწევ წესრიგთა და სტრუქტურათა შექმნას“ (ბროკჰაუზის ენც. 1973).

საქართველოში არსებული ყველა ცალკეული სიმახინჯის მიზეზია აბსურდული პოლიტიკური სისტემა, ამ უკანასკნელის ერთერთი მთავარი მიზეზი კი უმეცრებაა, რომლის ცალკეული პუნქტები ზემოთ ვახსენეთ. პარლამენტარული ძალაუფლების გამოყენებით და არაკონსტიტუციური სტრუქტურების სახელით მმართველი სუბიექტები და ინსტიტუტები, უზურპატორული მერები და სხვანი არიან ჯერ კიდევ შენარჩუნებული ბელადის (და არა კანონის) ძალაუფლების ქვეშ მყოფი ტოტემი (ტოტემური ცნობიერებით მაცხოვრებელი ტომი). ეს ამ მოვლენის სავსებით ობიექტური შეფასებაა. დღეს პირველყოფილ ტომებს აქვთ რეზერვაციები, წინააღმდეგ შემთხვევაში ისინი ვერ იარსებებენ. ქართველებს რეზერვაცია არ გვაქვს. მაშ უნდა დავიღუპოთ? არა, საქართველოს ყველა მოქალაქემ უნდა იცოდეს, რომ ბოლო ათი წლის მანძილზე ჩვენი ქვეყანა არსებობს (მოზღუდულია სუსტის დაღუპვის კანონის მოქმედებისაგან) იმის წყალობით, რომ მსოფლიოს სურს ცივილიზაციის, როგორც ასეთის, გადარჩენა. მაგრამ რომელი ერიც დაამტკიცებს, რომ გონებით მართული ქმედების უნარს მოკლებულია, იმის გადარჩენა არავის ენდომება.

ნათქვამია, „არა ვიქმ, ცოდნა რას მარგებს ფილოსოფოსთა ბრძნობისა?“ (რუსთაველი). ცოდნა ადამიანს იმისთვის სჭირდება, რომ იცოდეს, რა ქნას. დღევანდელი ქართული პოლიტიკის ზემოხსენებული უმეცრება, არაადექვატური, კლინიკურის ზღვარზე მისული წარმოდგენები და რეალობისადმი სრულებით უკუპროპორციული უზურპატორული ამბიციები შესაძლოა უპრეცენდენტო კატასტროფის მომზადება აღმოჩნდეს. ნამუსშერყვნილი ნომენკლატურა და გაამზატებული მონის სიჯიუტე არ რეაგირებს სრული მოსპობის ამ პერსპექტივაზე. მაგრამ ვინაიდან თავის სიბრიყვეს თვითვე ვერ იტანს, მას ქმედების ფარულ მოტივად აქვს თვითსპობა (დამნაშავე ცნობიერება საერთოდ თვითსპობადია). ყველა უსაფუძვლო ამბიცია გადაბრუნებული კომპლექსია, ხოლო უვიცობა გონსაწინააღმდეგო სტაგნაციას იწვევს. ეს მანკიერი დამოკიდებულება ცოდნის მიმართ არის მანკიერი დამოკიდებულება თვით სამყაროს გონის მიმართ.

დამოუკიდებლად წოდებულმა ქვეყანამ, საქართველომ, შემოსევებისა და ოკუპაციის გარეშე გააჩაღა დაუფარავი თვითსპობა – ეკონომიკური, კულტურული, დემოგრაფიული გენოციდი. ისპობა განათლების სისტემა, ჯანდაცვის სისტემა, სპორტი, საზოგადოებრივი ცნობიერება, ეროვნული ტრადიცია. კითხვას – „ვინ არის დამნაშავე“? ერთერთ პასუხად უმეცრების ზემოხსენებული ფაქტორი აქვს. მაგრამ არის სხვაც. ისტორიას თუ გავიხსენებთ, XII საუკუნეში საქართველო იყო მრავალმილიონიანი ძლიერი ქვეყანა, რომელიც აღმაშენებლიდან თამარ მეფემდე ყველა ომებს იგებდა ნებისმიერი რიცხობრივი შეფარდების პირობებში. მერე ქვეყანა დაანგრია დევნილი ავანტურისტის ჯალალედინის შემოსევამ. მას შემდეგ ქვეყანა ფაქტობრივად გონს ვერ მოვიდა. რამ გამოიწვია დამარცხება? ყუთლუარსლანის დროს მონარქიის შეზღუდვის მცდელობამ (რაც ევროპაში ბევრად გვიან მოხდა) ვერ გაიმარჯვა. რუსუდან მეფის დროს ივანე ათაბაგის ხელში აღმოჩნდა ზედმეტი, უზურპირებული სამხედრო კომპეტენცია (მხარგრძელებმა რომ შეირქვეს ათაბაგობა, ამით ფაქტობრივად ხელყვეს მონარქიული არსებული წესი სამხედრო თვითმმართველობისა ფეოდალიზმის პირობებში). შური და სიძულვილი არსებობის ინსტინქტზე უფრო ძლიერი აღმოჩნდა: მთავარსარდალი ივანე ათაბაგი შეგნებულად არ დაეხმარა შალვა და ივანე ახალციხელებს, რომლებიც აღმატებულ მტერს ებრძოდნენ, როგორც წინამბრძოლნი, მათი მოსვრის მიზნით (ეს ეპიზოდი არაპირდაპირ ასახულია შედევრის „შავლეგო“ სიტყვებში „მაშველი არ გჭირდებოდა, შავლეგო“). უზურპაციის ადგილზე საქართველოს დღევანდელ მართვაში ზემოთ გვქონდა საუბარი.

რა უნდა გაკეთდეს? ინდივიდისთვისაც და ერისთვისაც ხსნა ერთია: პირველ ყოვლისა, უნდა გაცნობიერდეს საკუთარი უბადრუკობის მიზეზები. მონისა და ნორმალურის სამყარო განსხვავდება: მონას სძულს მეორე მონა და უკრიტიკოა მონათმფლობელის მიმართ. ჩვენი მთავარი პრობლემა ის გახლავთ, რომ ადგილობრივი აზროვნების მასშტაბით (სახელმწიფოს უქონლობის პირობებში) აღმოვჩნდით მსოფლიო არენაზე. მთელ მსოფლიოში პარლამენტი პარლამენტია, ჩვენთან (როგორც ვთქვით) – ვერა. ფაქტია, რომ ქართული კულტურა, ზნეობრივი კატეგორიები და ნორმები უმძიმეს პირობებში შემუშავებული საშუალებებია საკუთარ არსებაში გელარძნილობის ძლევისა, რომელიც დღეს მსოფლიოსთვის მნიშვნელოვანია და აუცილებელია. მაგრამ ეს არაა საკმარისი თანამედროვე დემოკრატიის ვითარებაში. როგორც ზემოთ ითქვა, აქ უდიდესი მინუსი და სისუსტეა პოლიტიკის კანონების უვიცობა. დემოკრატია გახლავთ არა მხოლოდ არჩევნები, არამედ გონშესაბამისი ქმედების უნარი და ამ უნარის მოხმობის მთელი ისტორია. მსოფლიოში, რამდენადაც თვალი მიგვიწვდება, არის მხოლოდ ოთხი ერი, რომელსაც პერმანენტულად თვითსპობის რეციდივები ემართება: ებრაელი, სომეხი, რუსი და ქართველი. ოთხივე აზიური წარმოშობისაა და ცდილობს ევროპას მიჰბაძოს. კატასტროფების მიზეზი ამ კონტექსტში არის „დამურას სინდრომი“, როცა ვითარების რაციონალურ მოაზრებას თან სდევს გონსაწინააღმდეგო ქმედება, რაც სტაგნაციას იწვევს და ყოველთვის გამოიწვევს. აი, ამ კონტექსტშია ფუნდამენტალური მნიშვნელობის ის მარტივი ჭეშმარიტება, რომელიც ზემოთ ვახსენეთ: **ყველა ერი თავისი გენეტური კოდის გამოც და თავისი ისტორიის გამოც, თავ-თავისებურ სახელმწიფო მოდელს შეძმნის, თუ ამ დარგში თავისუფალი შემოქმედების საშუალება აქვს. ისტორიის სვლა დღეს (უკვე) და უახლოეს საუკუნეებში იქნება ამ მოდელთა მძაფრი კონკურენცია, რომელზეც დიდწილად დამოკიდებული იქნება თვით ამ მოდელთა შემქმნელი ერების ისტორიული ბედი.** ამ ჭეშმარიტების ჩაწვდომა აუცილებელი წამალია იმ ინფანტილური უკრიტიკობისათვის სამართლებრივი სახელმწიფოებრივი აზროვნების დარგში, რაც დღეს გვჭირს.

უნდა მოვუწოდოთ ყველას, ვისაც ქვეყნის არსებობა უნდა, შეიგნოს ელემენტარული პოლიტიკური კატეგორიების შინაარსი და პოლიტიკური კანონები. შეიგნოს და სხვებსაც შეაგნებინოს, რამდენად მიუღებელია ანტიკონსტიტუციური სტრუქტურები, რომლებიც ხელისუფლების ერთ შტოს საშუალებას აძლევს მეორე შტოს კომპეტენციათა უზურპაციისათვის. პოლიტიკოსობის მსურველთ უნდა მოვუწოდოთ, შეიგნონ, რომ პოზიცია „მანდატი მინდა, სახელმწიფო კი არა“ იდიოტიზმიცაა და დანაშაულიც. ვინაიდან ყოველივე ეს თავისით არ მოხდება. უნდა მოვუწოდოთ ჩვენს თანამემამულეებს, გამოიყენონ ქართველი ერის უდიდესი გამოცდილება საზოგადოების ორგანიზების რთულ პირობებში, როცა იგი თავს იცავდა და შრომობდა, მათ შორის ე.წ. „სამხედრო დემოკრატიის“ არაერთი ელემენტისაც, რომელიც თემობაში რეალიზდებოდა და სახიერდებოდა. მრავალი ხახის თვითმომზადება და საკუთარი უნარის მასობრივი ამაღლება, სამხედროს ჩათვლით, ერთი იმ ქმედებათაგანია, რომლებიც ქვეყნის გადარჩენას უსათუოდ სჭირდება.

გიორგი ნათაძე

ჯ. ბარონი. სუკ-ი

საბჭოთა საიდუმლო აგენტების მუშაობა

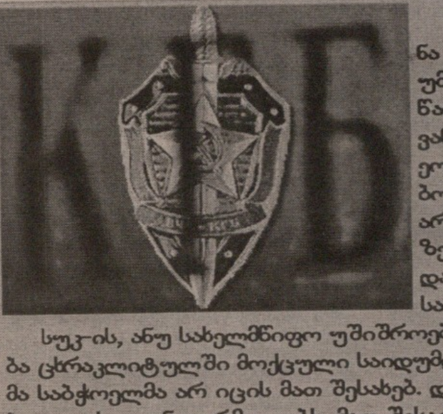

დასავლეთში ჩამოყალიბდა სტერეოტიპული წარმოდგენა KГБ-ზე როგორც მსოფლიოში ყველაზე ავბედით საიდუმლო პოლიციაზე. გენერალ მაიორი ოლეგ კალუგინი — წარსულში აშშ-ში საბჭოთა დაზვერვის ერთერთი ხელმძღვანელი, სსრკ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის საგარეო დაზვერვის უფროსი — 1990 წელს წერდა: „... არ არსებობს ცხოვრების არცერთი სფერო, რომელშიც სუკ-ის ხელი არ ურევია... ყველაფერი, რასაც ახლა სუკ-ის ფერიცვალებაზე ლაპარაკობენ, ჩემი აზრით, წმინდა წყლის კამუფლაჟია. დარწმუნებით შეიძლება ითქვას, რომ სუკ-ის საქმიანობას საფუძვლად კვლავ სტალინური მეთოდი უდევს...“

სუკ-ის, ანუ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის, სტრუქტურა და კონკრეტული საქმიანობა ცხრაკლიტულში მოქცული საიდუმლო იყო სსრკ-ს მოქალაქეთათვის. დღესაც ბევრმა ყოფილმა საბჭოელმა არ იცის მათ შესახებ. დასავლეთის ქვეყნების მკითხველები კი არ იყვნენ მოკლებული ასეთ ინფორმაციებს. მათ შესაძლებლობა ჰქონდათ წვრილმანებიც კი გაეგოთ საბჭოთა საიდუმლო სამსახურის მოღვაწეობის შესახებ, გასცნობოდნენ სკანდალურ ისტორიებს.

დასავლეთის ქვეყნებში არაერთი პუბლიკაცია და წიგნი დაიბეჭდა როგორც უცხოელი ავტორების, ასევე ყოფილი საბჭოთა მზვერავების ავტორობით. სპეციალისტების აზრით, ჯ. ბარონის წიგნი „КГБ“ ყველაზე უფრო სერიოზული და მართალი ნაშრომია ამ თემაზე შექმნილთა შორის. ვასრულებთ ამ წიგნიდან ზოგიერთი თავის პუბლიკაციას.

ჩვენი წყაროა ლიტვაში გამომავალი გაზეთი „Согласие“, №10-17, 1990.

დასასრული. დასაწყისი იხ. წინა ნომრებში

1965 წლის სექტემბერში ცენტრმა გადასცა მნიშვნელოვანი ცნობა საბოტკასათვის: „ჩვენ გვინდა, რომ შენ ჩახვიდე ოტავაში, იქირავო მანქანა, წახვიდე ბროკვილის მიმართულებით (ქალაქია ოტავიდან თითქმის 90 კმ-ის დაშორებით) და სამ ოქტომბერს დღის პირველ საათზე იყო „გრენადირინ“-ის შესასვლელში. პიჯაკის მარცხენა ჯიბეში უნდა გედოს დაკეცილი ჟურნალი „ლუკ“. შენ გკითხავენ: „ხომ არ იყავით შემთხვევით ბრნოში?“ კარგად იყავით!“

საბოტკას არავითარი სურვილი არ ჰქონდა მიეცა თავისი სახელი დამქირავებელი საავტომობილო ფირმისათვის, დაარღვია მიღებული ინსტრუქციები და ბროკვილში მატარებლით გაემგზავრა. ამ დროს სუკ-ის თანამშრომელმა ვიქტორ მიტროფანეს ძე მიასნიკოვმა, რომელიც უკვე ერთი წელი იყო, რაც კანადაში იმყოფებოდა საბჭოთა დიპლომატის სახელით, ჩაალწია თანამგზავრი მანქანებით ოტავიდან ბროკვილში. იმ კვირა დილით გზებზე თითქმის არ იყო არანაირი მოძრაობა და დიპლომატი ვერ ახერხებდა გაეჩერებინა ოტავიდან ბროკვილში მიმავალი მანქანები, რის გამოც მან დაიგვიანა შეხვედრაზე ნახევარი საათით.

მიასნიკოვმა ნიშანი მისცა საბოტკას მიჰყოლოდა მას ერთერთი დაბინძურებული ქუჩით, რომელიც მთავრდებოდა ბუჩქნარიანი შამბნარით შუა მინდორში. ვიდრე ისინი მიდიოდნენ, საბოტკას სტანჯავდა სრულიად ფანტასტური მოჩვენებები. მან წარმოიდგინა, რომ სუკ-მა გამოიცნო მისი შინაგანი გრძნობები და რომ ამ გასეირნების ბოლოს მას ტყვია ელოდა. მაგრამ მიასნიკოვს თავი ძალიან თავისუფლად და მშვიდად ეჭირა, „ანტონ, მომიყევი, როგორ ცხოვრობ? — წამოიწყო მიასნიკოვმა, — როგორ გყავს ოჯახი, როგორ გაქვს საქმე ფულის მხრივ?“ იგი მოწონების ნიშნად თავს უქნევდა, როცა საბოტკა უყვებოდა მისი ცხოვრების შესახებ ედმონტონში. შემდეგ უთხრა, მოესმინა მისთვის ყურადღებით და აუხსნა სამალავის მდებარეობა — ხის ქვეშ ბელანჯერის მახლობლად, სადაც სუკ-ი მომავალ თვეში აპირებდა 4000 დოლარის დამარხვას. „ის დაგჭირდება დავალებებისათვის მომავალში“, — უთხრა მან.

მიასნიკოვმა საბოტკას გადასცა ქაღალდის ნაგლეჯი, რომელზედაც ტორონტოს გარეუბანში მდებარე ერთი სახლის მისამართი ეწერა და განაგრძო: „ვიდრე შენ აქვე, ახლოს იმყოფები, შეგიძლია ჩვენთვის რაღაც-რაღაცეების გაკეთება. გაიგე, ვინაა ამ სახლის პატრონი და ცხოვრობენ თუ არა იქ მუდმივად სტუმრები. გააკეთე ეს ჩვეულებრივად: წარუდგინე თავი როგორც გაყიდვის ბიუროს აგენტი და როგორმე შედი სახლში; მერე დაწერე დაწვრილებითი ანგარიში. საჩქარო არაფერია, მაგრამ ეს უნდა გაკეთდეს“.

სახლის გამოკვლევის დავალებამ ააფორიაქა საბოტკა. ნათელი იყო, რომ სუკ-ი დაეძებს ვიღაცას. მას უნდოდა სცოდნოდა მიზეზი. საბოტკას შეასწავლეს დასანგრევი ობიექტების ძებნის საქმე. „სუკ-ი ნადირობს ვინმეზე, რომ მოკლას? თუ ეს ასეა, ხომ არ გახდება იგი თანამონაწილე მკვლელობისა, თუ მიეხმარება სუკ-ს სავარაუდო მსხვერპლის ადგილმდებარეობის მოძებნაში? ხომ არ უბრძანებენ მას ამ კაცის მოკვლას?“ — აფორიაქებული ეკითხებოდა თავის თავს საბოტკა. მიასნიკოვთან განშორების შემდეგ, რომელიც მას მეტად გულითადად ესაუბრა, ვერავითარი სიმშვიდე ვერ იგრძნო. იგი მიხვდა, რომ სუკ-ში მას ძველებურად ენდობოდნენ და ეს პატარა დავალება მხოლოდ დასაწყისი იყო ახალი დიდი დავალებისა. საბოტკამ აიღო ნომერი ბროკვილის სასტუმროში, მეორე დღეს აპირებდა ტორონტოში მატარებლით გამგზავრებას და ედმონტონში თვითმფრინავით გაფრენას. თავის ნომერში რომ გაემართა, მან დაინახა სასტუმროს ფოიეში შემოსული კაცი, რომელიც პორტიესთან მივიდა და გაუბა მას საუბარი. შესაძლებელია, ეს კაცი სასტუმროს ერთერთი მდგმური იყო მხოლოდ. მაგრამ შეშინებულმა საბოტკამ გადაწყვიტა, რომ მასზე დააწესეს თვალთვალი. პანიკაში ჩავარდნილი საბოტკა ჩაიკეტა სააბაზანოში და დაწვა ქაღალდის ორი ნაგლეჯი, რომლებიც მიასნიკოვისაგან მიიღო: ერთერთზე იყო სახლის მისამართი პორტ-კრედიტში, ხოლო მეორეზე — ახალი ბინის მისამართი პრაღაში, გაუთვალისწინებელი შემთხვევისათვის. მეორე დილით, როცა სადგურში საბილეთო სალაროს მოსცილდა, მან დაინახა სხვა კაცი, რომელიც ურიგოდ მიიწევდა ფანჯრისკენ და რაღაცას ეკითხებოდა მოლარეს. მას მოეჩვენა, თითქოს მატარებელში ენახა ეს კაცი. თავისი სახლის სარდაფში საბოტკამ შეადგინა მიმართვის წერილი მიკროფილმში: „არის საფუძველი ვიფიქრო, რომ ჩემზე დააწესეს თვალთვალი კანადის უშიშროების აგენტებმა. უნდა შევწყვიტო ოპერაციები გარემოებათა გამორკვევამდე“. მან მიკროფილმი მიაწება ძალიან თავაზიანი ფორმით დაწერილ წერილს და გაგზავნა იგი პრაღაში ახალ მისამართზე, რომლის დამახსოვრებასაც შეეცადა, ვიდრე დაწვავდა მიასნიკოვისაგან გადმოცემულ ქაღალდს. მაგრამ ცენტრიდან გადმოცემული მომდევნო რადიოგზავნილიდან ვერაფერი ვერ გაიგო წერილის მიღების შესახებ. საბოტკამ გაიმეორა მისი ვარაუდი მასზე თვალთვალის დაწესების შესახებ და კვლავ გაგზავნა წერილი პრაღაში. მაგრამ შემდგომ რადიოგადაცემებშიც პასუხი არ ჩანდა. მას ლანძღავდნენ მხოლოდ იმის გამო, რომ არ აიღო სამალავიდან 4000 დოლარი და არ გადასცა ინფორმაცია პორტ-კრედიტში სახლის შესახებ. როგორც აღმოჩნდა, საბოტკამ არასწორად დაიმახსოვრა პრაღაში ახალი მისამართი. ოთხი თვის შემდეგ ცენტრმა აცნობა მას, რომ მისი წერილები აღმოჩენილ იქნა ჩაუბარებელი წერილების დასტაში პრაღის ერთერთ საფოსტო განყოფილებაში. სუკ-ი დაეთანხმა საბოტკას, რომ ჯერჯერობით, რაღაც დროით არ ღირდა რაიმე ისეთის გაკეთება, რაც ეჭვს გამოიწვევს. ამას მოჰყვა რადიოგადაცემების შეწყვეტა. კავშირი ხორციელდებოდა მხოლოდ მიკროფილმების საშუალებით. საბოტკა პერიოდულად იღებდა შემდეგი შინაარსის წერილებს: „გილოცავთ, ამხანაგო, დაბადების დღეს და გითვლით საუკეთესო სურვილებს მომავალში ახალი დავალებების შესასრულებლად. შენი მეგობრები“.

საბოტკა დაიმონა აზრმა, რომ მალე დააპატიმრებდნენ. იმედოვნებდა მხოლოდ, რომ მისი ოჯახი არ აღმოჩნდებოდა ძლიერ გასაჭირში მისი დაპატიმრების შემთხვევაში და, რომ შემდეგში მათ მისცემენ კანადაში დარჩენის უფლებას. მაგრამ არაფერი არ მოხდა. არ იყო არავითარი ნიშანი იმისა, რომ იგი მეთვალყურეობის ქვეშ იმყოფება და ხელისუფლებაც არ ავლენდა არავითარ ინტერესს მისი საქმიანობის მიმართ, თუმცა მიასნიკოვთან შეხვედრის შემდეგ იგი აბსოლუტურად იყო დარწმუნებული, რომ მას უთვალთვალებდნენ. საბოტკამ ახლა მერყეობა დაიწყო თავის ეჭვებში. სუკ-მაც დაიწყო ეჭვების გამოხატვა. 1967 წლის აგვისტოში მოვიდა მიკროფილმი ბრძანებით, გამოცხადებულიყო მორიგ საიდუმლო შეხვედრაზე.

2 ოქტომბერს საბოტკა გაფრინდა მონრეალში. ზუსტად 14 საათზე იგი იდგა წმინდა იოსების ტაძარში ჟურნალით „ლუკ“ ჯიბეში და ელოდა, რომ ვინმეს ეკითხა მისთვის: „ხომ არ იყავით შემთხვევით ბრნოში?!“ ამჯერად მას შეხვდა ანატოლი პავლეს ძე შალნიოვი, სუკ-ის ერთერთი სპეციალისტი, გაგზავნილი ექსპო-67-ზე. შალნიოვი დაგვიანებით გამოცხადდა, თქვა პაროლი და გაიყვანა საბოტკა უახლოესი სკამისკენ საკურთხეველთან ახლოს. შალნიოვი ლაპარაკობდა დამტვრეული ინგლისურით. მან ჰკითხა, რატომ არ შეასრულა საბოტკამ დავალება, რომელიც მიიღო მიასნიკოვისაგან ორი წლის წინ. საბოტკამ მოთმინებით აუხსნა თავისი შიში იმის გამო, რომ კანადელები უთვალთვალებდნენ მას. როცა შალნიოვმა დაიწყო ლაპარაკი იმის შესახებ, რომ დაუბრუნდეს სამუშაოს, საბოტკამ ძლივს ამოღერღა სათქმელი. მას არ შეუძლია დააფინანსოს ოპერაციები საკუთარი დანაზოგიდან და დაუმატა, რომ მას ძლივს ეყო ფული მონრეალში წამოსასვლელად ბილეთის საყიდლად. „მისმინე, ანტონ, — გამოეპასუხა შალნიოვი, — მე აქ ვიმყოფები, როგორც ტურისტი ექსპოზე, და თან არა მაქვს ზედმეტი ფული. მე მესმის შენი სიძნელეები და თუ შენ ფიქრობ, რომ შესძლებ დაიწყო მოქმედება დაუყოვნებლივ, მე გიშოვი შენ ცოტა ფულს“. მეორე დღეს, შუადღისას, მონრეალის პარკში შალნიოვმა საბოტკას გადასცა ოთხასი დოლარი და რადიოგადაცემების სხვა განრიგი. მან უთხრა აგრეთვე, რომ მომდევნო გადაცემებში იგი მიიღებს შემდგომ ბრძანებებს. საბოტკასთვის სუკ-ის დავალებისაგან სულის მოთქმა დასრულდა. გადამწყვეტი შეტყობინება მოვიდა 1968 წლის გაზაფხულზე. მასში საბოტკას უბრძანებდნენ მომზადებულიყო სამოგზაუროდ აღმოსავლეთ ბერლინში წლის ბოლოსათვის. სარდაფში, სიმარტოვეში, ბნელი ფიქრებით გართულმა საბოტკამ იცოდა, რომ ახლა უკან დასახევი გზა არ ჰქონდა. რა თქმა უნდა, ფიქრობდა იგი, სუკ-ი მას დაკითხვებს მოუწყობს, რათა დარწმუნდეს, რომ მისი ნდობა კვლავ შეიძლება. თუ დარჩებიან კმაყოფილი, მას გამოგზავნიან უკან სერიოზული დავალებით, რასაც კანადა არასოდეს აპატიებს. ხოლო თუ სუკ-ი არ იქნება დაკმაყოფილებული დაკითხვებით, მას, უბრალოდ, არ მისცემენ დაბრუნების საშუალებას. მას კიდევ ერთხელ გაუელვა აზრმა, მიემართა კანადის პოლიციისათვის, მაგრამ დასძლია შიშმა მისი ახლობლების უსაფრთხოების გამო. გარეთ უკვე ირიჟრაჟა, როცა საბოტკამ საბოლოოდ მიიღო გადაწყვეტილება. იგი აფოფხდა სახურავზე, მოხსნა თავისი ანტენები და მოიცილა რადიომიმღები. მან ასე მარტივად შეწყვიტრა სუკ-ის გადაცემების მოსმენა.

მოსკოვი აგრძელებდა საბოტკას გამოძახებას 6 თვის განმავლობაში და მხოლოდ ამის შემდეგ შეწყვიტა გადაცემები. სუკ-ი შეეცადა დაებრუნებინა საბოტკა. 1969 წელს კანადაში გაგზავნეს მამამისი და დააბარეს გულითადი მიწვევა ჩეხოსლოვაკიაში დასაბრუნებლად. „მე აღარასოდეს არ დავბრუნდები, — უთხრა მას საბოტკამ, — მე არ ვიმოქმედებ კანადის წინააღმდეგ. მე წავიდოდი პოლიციაში აქვე, რომ არ მეშინოდეს იმისა, რა შეიძლება მოგივიდეთ თქვენ ან ჩემს ოჯახს“. ერთი წლის შემდეგ მამამ გამოუგზავნა გულისამაჩუყებელი წერილი, ემუდარებოდა შვილს დაბრუნებულიყო ჩეხოსლოვაკიაში. მიუხედავად იმისა, რომ მამამისი ერთგული კომუნისტი იყო, იგი იმავე დროს იყო უფრო ერთგული მამა. ამიტომ ოსტატურად აგრძნობინა ანტონს, რომ წერილი იძულებით იყო დაწერილი. 1971 წელს მასთან დაიწყეს დარეკვები საბჭოთა საელჩოდან მოთხოვნით, რომ დაებრუნებინა თავისი საიდუმლო ნივთები, ბლოკნოტები კოდებით, რადიოგადაცემების განრიგი, მიკროფილმები და მოწყობილობა მის წასაკითხად — ყველაფერი ეს წარმოადგენდა მატერიალურ დამამტკიცებელ საბუთებს იმისა, რომ სუკ-ის მოქმედებები კანადის წინააღმდეგ იყო მიმართული.

ამ პერიპეტიების დროს საბოტკა ყოველ დილით იღვიძებდა ისეთი გრძნობით, რომ დღეს მას ან დააპატიმრებს კანადის პოლიცია, ან მოკვდება სუკ-ის აგენტის ტყვიით. მის ტანჯვას ბოლო მოეღო მხოლოდ 1972 წლის აპრილში, როცა კანადის პოლიციამ ქუჩაში ალყაში მოაქცია იგი. მისი მზადყოფნა, დაუყოვნებლივ ეთანამშრომლა კანადელებთან, კიდევ უფრო გაძლიერდა მას შემდეგ, რაც გაიგო, რამდენად ბევრი რამ სცოდნიათ მის შესახებ უშიშროების ამ თანამშრომლებს.

მართალია, სუკ-მა კრახი განიცადა საბოტკასთან კავშირში, მაგრამ ეს საქმე მხოლოდ ერთია მრავალთა შორის. „ბ“ განყოფილების თანამშრომლებს ევალებათ უხელმძღვანელონ მთელ აგენტურულ ქსელებს, საიდანაც არ უნდა მოქმედებდნენ ისინი: საერთაშორისო ბაზრობის ტერიტორიიდან, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის დარბაზებიდან თუ საბჭოთა საელჩოს კედლებიდან. ეჭვგარეშეა, ამ აგენტების დიდი რაოდენობა უჩინრად შეეზარდა დასავლეთის საზოგადოების სხეულს. მიუხედავად საკმარისად მნიშვნელოვანი ჩავარდნებისა, რომლებიც იწვნია „ბ“ განყოფილებამ, იგი აგრძელებდა თავისი ბნელი საქმეების კეთებას. არსებობს ირიბი დადასტურებები იმისა, რომ ეს საქმიანობა მოიცავდა მკვლელობებსაც. 1972 წლის 7 სექტემბრის საღამოს ავღანეთის დედაქალაქ ქაბულში, გაზეთის გამომცემლის მონაჩუჯუდინ გახიზის სახლში გამოცხადდნენ მისთვის უცნობი ადამიანები და შესთავაზეს ანტიკომუნისტური პროპაგანდის შეწყვეტა გაზეთის ფურცლებიდან. როცა გახიზიმ გამომწვევად უთხრა უარი, მათ სასიკვდილოდ დაჭრეს იგი, მოკლეს მისი ძმისშვილი და დაჭრეს სახლში მყოფი სტუმარი. მკვლელობა შეგნებულად შესრულდა უხეშად. მისი მიზანი იყო არა მხოლოდ სსრკ-ს მოწინააღმდეგის ლიკვიდირება, არამედ აგრეთვე დაშინება და იძულებით სხვების გაჩუმება. მკვლელებმა სპეციალურად დატოვეს ბევრი სამხილი. მოწმეებმა უჩვენეს, რომ ეს ადამიანები მოვიდნენ საბჭოთა ჯიპით. ბალისტიკური ტესტებით დაადგინეს, რომ გახიზისა და მისი ძმისშვილის სხეულებში აღმოჩენილი ტყვიები გასროლილი იყო საბჭოთა ავტომატური იარაღიდან. მკვლელობის შემდეგ საბჭოთა ელჩმა სერგეი პეტრეს ძე კიკტიოვმა სრულიად მოულოდნელად და უცერემონიოდ დატოვა ქვეყანა. „კრისჩენ საინს მონიტორ“-მა და პარიზულმა ყოველკვირეულმა „ვალერ აქტუელ“-მა ამხილეს კიკტიოვი, როგორც სუკ-ის თანამშრომელი. იგი ხელმძღვანელობდა ჯაშუშებს თურქეთში 1947-1949 წლებში, ეგვიპტეში — 1950-1954 წლებში და ლიბანში — 1955-1961 წლებში. სამივე ქვეყანაში მას საქმე ჰქონდა ტერორისტულ ჯგუფებთან. ქარიშხლის ჩადგომას კიკტიოვი ცენტრის წყნარ ნავსადგურში დაელოდა. 1972 წლის 12 დეკემბერს მაროკოში თავისი რწმუნების სიგელები გადასცა ახალმა საბჭოთა ელჩმა. ელჩი გახლდათ სერგეი პეტრეს ძე კიკტიოვი.

თავი XIV
მსოფლიოს წინაშე მდგარი არჩევანი

თვლიან რა სუკ-ს ხელისფლების ძირითად იარაღად და მიეჩვივნენ რა, მუდამ მას ეყრდნობოდნენ, საბჭოთა მმართველები სრულებით არ არიან მზად რაიმე შეცვალონ. მთელ ძალღონეს ახმარენ იმას, რომ თავი გაასაღონ კეთილგონიერ და წინდახედულ ადამიანებად და, იმავე დროს, არ ამჟღავნებენ არავითარ სურვილს, შეამცირონ სუკ-ის როლი საშინაო და საგარეო საბჭოთა პოლიტიკაში.

საბჭოთა ხელმძღვანელობა უარს ამბობს ითმინოს იდეოლოგიური უთანხმოება შინ თუ საზღვარგარეთ და აგრძელებს სუკ-ის გამოყენებას ყველას წინააღმდეგ, ვინც ეწინააღმდეგება მას. როდისღა გახდება ნათელი საბჭოთა მმართველობისათვის, რომ სუკ-ი წამალი კი არაა, არამედ, უფრო, მიზეზია პრობლემებისა, რომელთა გადაჭრა სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ამ წყობის არსებობის გასაგრძელებლად?

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩვენი ანონსი

„საქართველოს“ ფურცლებზე უახლოეს მომავალში

...ჩვენ თაყვანს ვცემთ ადამიანის ადამიანურ უფლებათა საყოველთაო და სავალდებულო დაცვის იდეას, რომელიც გაცოცხლდა და ახალი ძალით ფრთები შეისხა მეორე მსოფლიო ომის დროს მისი ერთი მხარის — ღერძის სახელმწიფოების — მიერ ჩადენილი და მათი დამარცხების შემდეგ გამომზეურებული დანაშაულების შემზარავი შთაბეჭდილებების გავლენით. ვეთაყვანებით იმათ ხსოვნას, მათ შორის — არაერთი ქართველისას, ვინც ამ წმიდა საქმეს თავი შესწირა იმის სრული შეგნებით, რომ ამ მოძრაობაში არჩაბმა, თავის დაზოგვა საკუთარი ღირსების ღალატსაც ნიშნავდა და საკუთარი ქვეყნისასაც. ამავე დროს ვფიქრობთ (და მოვუწოდებთ ფართო საზოგადოებრიობასაც, იფიქროს, რადგან ეს თემა ფიქრად ღირს): არის ადამიანის ადამიანურ უფლებათა დაცვის წმინდა საქმე დღევანდელ მსოფლიოში ის, რაც იგი უნდა იყოს და შეუძლია, რომ იყოს? პირველ ყოვლისა

აქვს მას ის ორგანიზაციული ფორმა, რომელიც უნდა ჰქონდეს? ამაში ეჭვი გვეპარება და აი, რატომ:

კაცობრიობამ დიდი ხანია იცის, სულ ცოტა — იმანუელ კანტის დროიდან მაინც, რომ ადამიანი მხოლოდ იმ შემთხვევაშია და მხოლოდ მანამდეა მოქალაქე, სანამ იგი თვითონ წყვეტს, რაში მდგომარეობს მისი ბედნიერება, ანუ რა არის ის, რაც მას ყველაზე გულითადად, ღრმად, თავისი სულიერი ძალების მთელი დაბანდებით უნდა. უნდა, რასაკვირველია, არა მხოლოდ თავისთვის, არამედ სხვისთვისაც, — პირველ ყოვლისა, ყველა იმათთვის, ვინც უყვარს და უღირს, მერე — მთელი სამყაროსთვის ან მისი იმ ნაწილისთვის, რომელიც ამ ადამიანის თვალსაწიერში ხვდება. ამ თავისი სურვილით აღჭურვილი შედის იგი ე.წ. საზოგადოებრივ ხელშეკრულებაში სხვა ადამიანებთან და საზოგადოებას ქმნის. თუ იგი ამას თვითონ არ წყვეტს (ან არ აწყვეტინებენ), თუ მას სხვა ჰკარნახობს, რა არის მისთვის კარგი და რა არის ცუდი, მაშინ იგი მოქალაქე კი არაა, არამედ მხოლოდ ქვეშევრდომია, რომელსაც ცხოვრების წესს, ნორმას, უფლებებისა და მოვალეობების ბალანსს, მისი ხელისუფალი ურჩევს, როგორც პატრონი ურჩევს საკვებს თავის საყვარელ შინაურ ცხოველს — უკეთეს შემთხვევაში, კეთილი და ბრძენი ხელმწიფე, უარესში — ვინმე ბოროტი ტირანი. ხომ არ არის წინააღმდეგობა იმაში, რომ ამ უდავო ჭეშმარიტების მცოდნე კაცობრიობას დღეს პრაქტიკად აქვს, რომ ადამიანის ადამიანურ უფლებათა დამცველ ნორმებს, ანუ ადამიანის უფლებათათვის განკუთვნილი საერთაშორისო კონვენციების ტექსტებს ადგენენ ერთნი, ხოლო ამ ნორმებით იმართებიან მეორენი, რომ ნორმათა გაცნობიერება და ფორმულირება ხდება დედამიწის ერთ, შედარებით უფრო განვითარებულ ნაწილში, მაგრამ მათი გავრცელების (და, როგორც ყველამ ვიცით, ფაქტობრივად სავალდებულო გავრცელების) არე მთელს დედამიწას მოიცავს გარდა რამდენიმე ტოტალიტარული სახელმწიფოსი, რომელიც კაცობრიობას დღემდე ანაქრონიზმად შემორჩა?

როგორ გვგონია: სწყინს თუ არა რომელიმე იქს თუ იგრეკ ცივილიზაციის (იგულისხმება, რასაკვირველია: არაევროპული ცივილიზაციის) შვილს, რომ მისი ცხოვრების ნორმათა განმსაზღვრელი კონვენციების ტექსტები ვენაში, პრაღაში ან რომელსამე სხვა დასავლურ დედაქალაქში დგება, რის შედეგადაც მისი სახელმწიფოს მეთაური მათზე ხელს აწერს, პარლამენტი რატიფიკაციას უკეთებს და ეს ნორმები სავალდებულო წესით შედის მის ქუჩაში, მის ოჯახში, მისი და მისი შვილების ურთიერთობაში და ასე შემდეგ? ალბათ, სწყინს.

მეორე მხრივ,

რა ვუპასუხოთ რომელსამე ალფა თუ ბეტა კონტინენტის მაცხოვრებელს, რომელსაც ცხვირში რგოლი აქვს გაყრილი, მაგრამ თავისი ბუნებრივი ნიჭის წყალობით, ფილოსოფოსობის მოყვარულია, როცა იგი გამოჰყვება ჩვენი აქვე ზემოთ მოცემული მსჯელობის ხაზს და გვეტყვის: „ჩემთვის ვცხოვრობ ამ ჩემს კონტინენტზე. როგორც თქვენ გაქვთ თქვენი ტრადიცია და ცხოვრების წესი, ისე მეც ჩემი მაქვს. თქვენ რომ მტერს კლავთ ომში, მარხავთ, როგორ თქვენი მამა-პაპანი იქცეოდნენ. მე კი შევექცევი ჩემ მამაპაპასავით. თქვენ ეს არ გჭირდებათ, იმიტომ რომ მესაქონლეობა ჩვენზე უკეთ განვითარებული გაქვთ. მაგრამ მე ვერ ვხედავ ვერანაირ საფუძველს, რომ ამ განსხვავების გამო შენ მე ალმაცერად მიყურებდე. ბოლოსდაბოლოს, მე და ის ჩემი მოწინააღმდეგე ხომ თანასწორნი ვართ: ჩვენი თამაშის წესები ვიცით და არც ერთი ჩვენგანისთვის არაა საიდუმლო, რა მოგველის დამარცხების შემთხვევაში. მაშ დემორეტიაც მქონია. აბა როგორ!“

ჩვენი პასუხი ჩვენს გულში ალბათ ის იქნება, რომ მივხვდებით: თურმე ამ წმინდა საქმეს, რომელსაც ადამიანის ადამიანურ უფლებათა დაცვა ჰქვია, თავისი პედაგოგიური მხარეც ჰქონია: შედარებით განვითარებული და ნასწავლი ადამიანები რომ ნაკლებად განვითარებულებსა და ნაკლებად ნასწავლებს თავისი წინაპრების მიერ უკვე გავლილი პროგრესის გზას უჩვენებენ და მასზე გასავლელად თავისი შეგირდებისათვის პატარა „წაბიძგებას“ არ ერიდებიან, ანუ რბილ იძულებას მიჰმართავენ, ამაში რაღაცა რაციონალური მარცვალიც ყოფილა! მაგრამ სად გადის ამ იძულების საზღვარი, რომლის გამოყენება „პედაგოგს“ შეუძლია დ ჰმართებს თავისი „შეგირდის“ მიმართ? რით შეებრძოლოს პირველი მეორის სავსებით გულწრფელ სურვილს, რომ კანიბალი პაპის გზა არ მიატოვოს? პოპულარული ბუკლეტებით? დახმარების შეწყვეტით? საერთაშორისო ორგანიზაციებიდან მისი ქვეყნის გამოყვანით? თუ, ეგებ, ფიზიკური სანქციების გამოყენებით შესაბამისი ტერიტორიების მიმართ, თვით მათ დაბომბვამდე?

როგორც ვხედავთ, საფიქრალი ყოფილა. მაშ დავფიქრდეთ, ფიქრი ერთმანეთს გავუზიაროთ მეცნიერულად და, ეგებ, ჩვენს უფლებადაცვითს თეორიასა და პრაქტიკას ამით პოზიტიური სამსახური გავუწიოთ! ჩვენი გაზეთის მყარი პოზიცია ისაა, რომ ამ მძიმე ამოცანის გადაჭრის გასაღები ჯადოსნურ სიტყვაში „მეცნიერება“ დევს. „შეგირდს“ სათქმელი უნდა მიეწოდოს მეცნიერულად დასაბუთებული რეკომენდაციების ფორმით და არა ზეგანვითარებულ საზოგადოებათა გემოვნების ფორმით, ამას კი სჭირდება კეთილსინდისიერი კვლევითი სამუშაოები ღია და კეთილსინდისიერივე დისკუსიების ჩათვლით.

გაზეთი „საქართველო“ ადამიანის უფელბათა დაცვის იდეოლოგიისა და პრაქტიკის გაღრმავებულ განხილვას გეგმავს. მაგრამ ჯერ წეღან ხსენებულ ჰუმორით შეზავებულ პრობლემაზე უფრო რთული რამდენიმე პრობლემაც უნდა ვახსენოთ.

* * *

ადამიანებში აუარებელი განსხვავებები არსებობს, მათ შორის ზოგი იმგვარია, რომ ამა და ამ თვისებათა მატარებელ უმცირესობას სოციუმში პრობლემებს უქმნის. ადამიანის ადამიანურ უფლებათა დაცვის იდეოლოგიასა და პრაქტიკაში დღეს განუყოფლად ბატონობს ის პოზიცია, რომ ასეთ შემთხვევებში უმცირესობის მხარე დაიჭირონ. მაგრამ ყოველი კონკრეტული განსხვავებული მახასიათებლის დაცვის შემთხვევაში გასარკვევია: რისგან იცავს ეს პრაქტიკა ამ უმცირესობას ამ კონკრეტულ შემთხვევაში? თავისუფლების ალკვეთით დასჯისაგან, როგორც ეს მიღებული იყო საბჭოთა კავშირში, მაგალითად, ერთსქესიანი ურთიერთობის მიმართ? არა, ეს „დაცვა“ ამით არ იზღუდება. მდუმარედ ნაგულისხმევია, როგორც თავისთავად ცხადი რამ, რომ იმ უმცირესობას უნდა დაუკანონდეს არა მხოლოდ საკუთარი თავის განკარგვის უფლება, ისე როგორც თვითონ ჰსურს, რადგან ეს მართლაც ადამიანის, როგორც გონიერი და თავისუფალი არსების, ბუნებრივ უფლებათა რიცხვს ეკუთვნის, არამედ თავისი სპეციფიკის შესაბამისად მთლიანად საზოგადოების ცხოვრების, მისი კონკრეტული ინსტიტუტების რეფორმირების უფლებაც, რათა მოიხსნას ყოველგვარი გარჩევა, „დისკრიმინაციად“ წოდებული, უმცირესობისა და უმრავლესობის ცხოვრების წესსა და სოციუმის ერთიან სივრცეში თავისი ბუნებითი მახასიათებლების რეალიზაციის უფლების ზომას შორის. ვთქვათ, ევროსაბჭოს ეგიდით თბილისში იგეგმება „განსხვავებულთა“, როგორც ასეთთა, დემონსტრაცია (ეს მცდელობა იყო, მაგრამ საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის რჩევით აღარ შედგა), თუმცა ცნობილია, რომ თბილისის მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი ამგვარ დემონსტრაციას თავისთვის შეურაცხყოფად თვლის. რა საბუთით იგეგმება? იმ საბუთით, რომ განსხვავებულობა, ანუ ამა და ამ პარამეტრში უმცირესობაში ყოფნა არ ნიშნავს უარესობას და ამიტომ იმ განსხვავებულ მახასიათებელსაც გაშლის თავისუფალი ასპარეზი უნდა მიეცეს. ეს იმას ნიშნავს, რომ მგეგმავს არ ესმის მისი გეგმის მოწინააღმდეგე უმრავლესობის უმარტივესი არგუმენტი: „თქვენი თავი თქვენ გეკუთვნით, არავინ გეცილებათ მისი განკარგვის უფლებაში. მაგრამ თბილისის ქუჩები თქვენ არ გეკუთვნით. ისინი ჩვენც გვეკუთვნის, მათში ჩვენი შვილები იზრდებიან და თქვენ არა გაქვთ უფლება ჩვენი ეს სასიცოცხლო საოჯახო ინტერესი შელახოთ. ეს უფლება არ გექნებოდათ იმ შემთხვევაშიც, ჩვენ რომ უმცირესობას შევადგენდეთ რიცხობრივად და არა უმრავლესობას, როგორც სინამდვილეში ვართ. ჩვენი ამ პოზიციის ხელყოფის უფლება თქვენ გექნებოდათ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თქვენს მოთხოვნას რომ მეცნიერულად დასაბუთებული არგუმენტაცია ჰქონდეს. ასეთი, როგორც ცნობილია, არ არსებობს“. ანალოგიური არგუმენტი კიდევ უფრო თვალსაჩინოა ერთსქესიანი ქორწინების დაკანონების შემთხვევაში, რასაც ევროპის არაერთ ქვეყანაში უკვე ადგილი აქვს და რაც რეკომენდირებულია ევროპარლამენტის მიერ ყველასთვის: „თქვენი თავი თქვენია. მაგრამ ქორწინების ინსტიტუტი თქვენი არ არის. იგი იმათია, ვინც მისით ცხოვრობს, თაობებს ქმნის, ზრდის და ასე შემდეგ? და ვისაც მისი შემცვლელი ამა და ამ ფუნქციებისათვის სხვა არაფერი მოეპოვება. დაგვანებეთ იგი ხელუხლებლად და შეურყვნელად, ხოლო თქვენ თუ თქვენი ურთიერთობების იურიდიული გაფორმება გინდათ, მოუძებნეთ მას რაღაც ახალი ფორმა და ახალი სახელი“. ეს მარტივი ლოგიკა უგულებელყოფილია რადიკალურად და შეუვალად, მიუხედავად იმისა, რომ ცნობილია, რომ სავსებით შემწყნარებელ, ბუნებით დემოკრატ, ჰუმანისტ, მშრომელ და სოციალურად ყოველმხრივ ჯანმრთელ ადამიანთა — კაცთა და ქალთა — უდიდეს უმრავლესობაში ამ გადახრის არსებობის ყოველი შემთხვევა აღიქმება, პრინციპში, როგორც სავალალო ფაქტი და საზოგადოების, როგორც მთელის, მდგომარეობის კონკრეტული მინუსი.

* * *

წავიწიოთ კიდევ ცოტა წინ

...თავისუფალმოაზრეობა, ანუ უკლებლივ ყველა მიღებული ღირებულების, ნორმის, რწმენის, წესის კითხვის ქვეშ მოქცევისა და საკუთარი გონების სამსჯავროს წინაშე დაყენების უნარი და მისწრაფება ადამიანის, როგორც გონიერი და თავისუფალი არსების, ერთ სპეციფიკურ თვისებად და ერთ ბუნებრივ უფლებადაა აღიარებული ათასწლეულების მანძილზე (განსაკუთრებით, რასაკვირველია, ამ უკანასკნელ რამდენსამე საუკუნეში). ამავე დროს — და ამის საწინააღმდეგოდ, — კაცობრიობის ერთერთი მარადიული ამოცანა არის პედაგოგიკა — უფრო გამოცდილთა და უფრო ჭკვიანთა მიერ ნაკლებად გამოცდილთა და ნაკლებ ჭკვიანთა (პირველ ყოვლისა მოზარდთა) პიროვნული ფორმირების მართვა. ცნობილია (და აღიარებულია), რომ ღმერთსაც და საზოგადოებასაც ადამიანი უნდა, როგორც არა უფორმო მასა, არამედ როგორც მოაზროვნე და რაღაცა გარკვეულ ფარგლებში თავისუფალმოაზრე. მაგრამ რომელია ეს ფარგლები? როცა მთის თემის წევრი თავისუფალმოაზრეა და მას ამისთვის ქოლავენ ან იკვეთენ, ეს, ტიპიურ შემთხვევაში, უარყოფითად ხასიათდება, როგორც სიბნელე, ბარბაროსობა და ადამიანთა პროგრესის შემაფერხებელი. მაგრამ, მეორე მხრივ, ცნობილია და ეს იცოდა ჯერ კიდევ პლატონმა, რომ ყოველი ცივილიზაცია დამყარებულია რაღაცა პოსტულატებზე (ანუ დასაბუთების არ მომთხოვნ დებულებებზე), როგორც ასეთებზე, და როგორც კი ეს პოსტულატები კითხვის ქვეშ დადგება (ანუ გაცნობიერდება, რომ შესაძლებელია სხვა პოსტულატებზე დამყარებით ცხოვრებაც), ამ ცივილიზაციას საფუძველი ეცლება (ამიტომაც თავის იდეალურ სახელმწიფოში პლატონი მოითხოვდა, ბავშვებს არ სცონოდათ, რომ ოდესმე სხვა ბავშვებს სხვა თამაშები უთამაშიათ და სხვა სიმღერები უმღერიათ). ერთის მხრივ, თავისუფალი, ანუ სხვისი ჩაურეველი, განვითარებისა და აზროვნების და, მეორეს მხრივ, პედაგოგიკის ურთიერთმიმართება, ისევე, როგორც საზოგადოებაში თავისუფლებისა და ორგანიზაციის მიმართება და მრავალი სხვა დილემა თავისი ბუნებით მარადიული დაპირისპირებებია და მათდამი დამოკიდებულებაში კონკრეტულ შეცდომებს ვერავინ გაექცევა. ამოცანაა მხოლოდ ის, რომ ამ შეცდომათა შემცირება შევძლოთ, მაგრამ ამ ურთიერთმოპირისპირე მიმართულებით ჩვენი მასტიმულირებელი ფაქტორებისა და იძულებების ფონზე ზოგი რამ მაინც უდავო რჩება. მაგალითად, უეჭველია, რომ ბარბაროსული რეკლამა „დაემორჩილე წყურვილის გრძნობას“ (იგულისხმება: იყიდე და დალიე „სპრაიტი“), როგორც კომერციული მოწოდება, ანტიპედაგოგიურია და მავნეა ისეთი საზოგადოებისათვის, რომელიც ბავშვს ეუბნება „შვილო, მოითმინე ტკივილი, თუ გინდა, რომ ჯანმრთელი კბილები გქონდეს“ (იგი რაღაცით გამართლებული იქნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ჩაითვლება, რომ ბავშვმა აღზრდის პროცესში უნდა ისწავლოს საკუთარი ძალებით გზის გარკვევა გონივრულ მოწოდებებსა და ერთუჯრედიანი გონებისათვის განკუთვნილ კომერციულ მოწოდებებს შორის). ასევე უეჭველად ბარბაროსულია და პრიმიტიული გონებისთვის განკუთვნილია (ამდენად — აუდიტორიისთვის გამაპრიმიტივებელია) განვითარების პროცესში მოზარდისთვის (ან, კიდევ უარესი, საერთოდ, საზოგადოებისთვის), იდეათა და სააზროვნო თემათა რაღაცა გარკვეული კლასის მალვა (ვთქვათ, ფსიქოანალიტიკური თემებისა). რაციონალური ბალანსის ძებნისა და პოვნის ყოვლად მიუცილებელ უნივერსალურ ამოცანას ამ შემთხვევაშიც (პირადი და სოციალური პედაგოგიკის სფეროშიც) არსებითად და პრინციპულად მეცნიერული (მეცნიერებაზე ორიენტირებული) ხასიათი აქვს. ამ შემთხვევაშიც დამგეგმავისა და მმართველის პროგრამა-მაქსიმუმია არა შეუცდომლობა (რაც შეუძლებელია), არამედ შეცდომების მინიმუმამდე დაყვანა. მაგრამ ეს მხოლოდ პრინციპულადაა ასე. რეალურად დღეს, კომერციის ფაქტორის მახინჯი გავლენის გარეშეც, ამ სფეროში მონაწილეობს არანაკლებ მახინჯი ზოგადი წანამძღვარიც: რომ მოვლენათა გარკვეული კატეგორია (უფრო მეტიც: მათ გარკვეული კლასთა გარკვეული სიმრავლეც) დადებითად მარკირებულია (ანუ მისაღებად, სასურველად, საპრესტიჟოდ წარმოდგენილია) აპრიორულადვე, ანუ არა ამ მოვლენასთან მოზარდისა თუ მოქალაქის პირდაპირი უშუალო ურთიერთობისგან მიღებული შთაბეჭდილების შედეგად, არამედ იმისდა მიხედვით, რაც მასზე წინასწარ ცნობილია გააზრების გარეშე, სახელდობრ, დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა წარმოშობისაა იგი. „სპრაიტი“ და „კოკაკოლა“ ფიზიკურად არ ხასიათდება იმგვარი თვისებებით, რომლებიც მას კონკურენციის გარეთ დააყენებს სხვა გამაგრილებელ სასმელებთან. მაგრამ მას ბაზარში, ანუ მომხმარებლის წინაშე გაშლილ კომერციულ ასპარეზზე, თან ახლავს შარა-

ვანდი იმისა, რომ იგი მსოფლიოს ტექნიკურად ყველაზე განვითარებული ნაწილის ცხოვრების ელემენტია, ამ ნაწილის მიერ მიღებული და აღიარებული. ეს მარტივი მოვლენა თავისთავში ასახავს უფრო რთულსა და ზოგად ვითარებას, რომელსაც ეწოდება „დასავლური ღირებულებების“ აღიარების, გავრცელების, მათთან საკუთარი თავის იდენტიფიკაციის მექანიზმები და პროცესები იმ საზოგადოებებში, რომლებიც მათს წარმომშობ „დასავლეთს“ არ ეკუთვნიან. ის, რომ ამა თუ იმ ღირებულების (ღირებულსაგნის. Wertding) რანგი და მისი ღირებულების დონე განსაზღვრულია სხვა რამითაც, გარდა მისი პირდაპირი და უშუალო სახმარი და საცვლელი თვისებებისა, სახელდობრ, იმით, რომ იგი დასავლურია, საზოგადოებაში შობს ტლუსა და ყრუ უკრიტიკობას. საზოგადოების განწყობაში იქმნება ე.წ. „მარგინალური ცივილიზაციის“ პრინციპზე აგებული ზონა, რომელშიც მაკომპლექტებელ ელემენტებად არიან იმგვარი საგნები, რომელთა შემოტანა საკუთარ ცნობიერებასა და წარმოდგენაში ადვილია, რადგან ისინი არც განვითარებულ გონებას, არც საკუთარ ძალისხმევას არ მოითხოვენ, მაგრამ ასეთ ელემენტებად ვერ ფიგურირებენ იმგვარი საგნები, რომელთა ათვისება განვითარებულ გონებას ან ძალისხმევას ითხოვს (ასეთი ცივილიზაციის კლასიკური მაგალითია რომელიმე კუნძული, სადაც ევროპიდან ადვილად შედის სანთებელა, სიგარეტი, სალეჭი რეზინი და სქესობრივი ლიბერალიზმი, რადგან მათი ათვისება ადვილია, მაგრამ ვერ შედის უმაღლესი მათემატიკა, კანტის ფილოსოფია და სამართლის ფუძემდებელ პრინციპთა ცოდნა, რადგან მათი ათვისება ძნელია, რითაც თავისთავად იქმნება თანამედროვეობის ერთგვარი ბუნებრივი სანაგვეები).

ეს სფერო — ინფორმაციული თავისუფლებისა და პედაგოგიკის (ამ სიტყვის ფართო აზრით) სფერო — უფრო რთულია იმაზე, რასაც თავიდან შევეხეთ, თუმცა ნაკლებ რთულია იმაზე, რაზეც საუბარი ქვემოთ მოგვიწევს. ამ სფეროშიც გზის ადექვატურად გარკვევისათვის ერთადერთი საიმედო მეგზური — მეცნიერება — არსებობს.

* * *

ამიტომ წავიდეთ კიდევ ცოტა წინ. სახელდობრ, გავიხსენოთ, რომ საზოგადოებაში ხილულ ფენომენს, — სოციალურსაც და პოლიტიკურსაც, — როგორც წესი, თავისი ფილოსოფიური და ზოგჯერ ეზოტერული მხარეც აქვს. რა არის თავისუფლება, რომელსაც საზოგადოების ცხოვრების ტრადიციული წესის ხელყოფის ყველა ზემოხსენებული მცდელობები და მიმართულებები იმოწმებენ, როგორც თავის მთავარ იდეოლოგიურ წანამძღვარს? ამ ცნების შინაარსი არ არის და ვერც იქნება დეფინიციის (ანუ მასზე უფრო ზოგადი გვარისა და მისი სპეციფიკური ნიშნის მითითების) საგანი. იგი არის ჩვენი ერთერთი ინტუიცია, ანუ უწანამძღვროდ მოცემული ცხადი განცდა, რომლის რაობა და რაგვარობა შეგვიძლია სიტყვებისა და გამოთქმების აუარებელი სხვადასხვა კომბინაციებით გამოვთქვათ (ამიტომაც თავისუფლების საყოველთაოდ მიღებული და ამგვარად პრივილეგირებული გაგება ფილოსოფიაში არ არსებობს). სადღეისოდ ადამიანის აზრმა განასხვავა ერთიმეორისაგან ნეგატიური თავისუფლება, ანუ თავისუფლება რისგან (freedom from). ეს არის ის მდგომარეობა, როცა ვერავინ ვერაფერში მმართავს, არამედ მხოლოდ ჩემი ნებით ვმოქმედებ და პოზიტიური თავისუფლება (თავისუფლება რისთვის freedom to). ეს არის მოქმედებათა ის თვალშეუვლები არეალი, რომელთა განხორციელება მე ძალმიძს იმის წყალობით, რომ, ერთის მხრივ, არავისგან მართული ან შეზღუდული არა ვარ, მეორე მხრივ კი იმით, რომ საკუთარი ნება მაქვს, ანუ სამყაროში მიზეზობრიობათა ახალი ჯაჭვის დამწყები ვარ მხოლოდდამხოლოდ იმის ძალით, რომ ასე მოვინდომე). მაგრამ რას ვინდომებ? თუ განვითარების ყველაზე დაბალ საფეხურზე ვდგავარ, მაშინ, შესაძლოა, ჩემი სურვილი და მონდომება მდგომარეობდეს მხოლოდ ჭამა-სმაში და, ჩემი მოხასიათებისამებრ, დაუსჯელ-დაუჯარიმებელ ბღავილსა და ხელ-ფეხის ქნევაში, რისი ყველაზე კარგი ასპარეზიცაა ტყე და მინდორი. მაგრამ თუ ადამიანის, როგორც გონიერი და არჩევანის მქონე არსების, განვითარების უფრო მაღალ საფეხურზე ვიმყოფები, მაშინ, პრინციპში, ჩემი სურვილისა და ნების სფერო მოიცავს მთელ სამყაროს, როგორც მინიმუმი — დედამიწის დასახლებულ ნაწილს თავისი კაცობრიობითურთ, ყოველ შემთხვევაში — ჩემს გარშემო მდებარე ჩემს ქვეყანას მაინც. ადამიანს, როგორც ფაქტი, აქვს ის თვისება, რომ მისი გონებისა და განცდის ჰორიზონტი უსასრულობისკენ ისწრაფვის, მის ინტერესებში, პრინციპში, ყველაფერი შედის, პრაქტიკულად — ყველაფერი ის, რაც ადამიანებს, მათს ცხოვრებას, ურთიერთობებს, მათს ურთიერთიერარქიას ეხება. ამიტომ მისი ყველაზე დიდი თავისუფლება, ამასთან — სპეციფიკურად ადამიანური თავისუფლება, რომელსაც მოკლებულია რაგინდარა გალაღებული ლომი ან ხარჯიხვი, ისაა, რომ სამყარო, პრაქტიკულად — მისი ყველაზე უფრო ხილული და ახლობელი ნაწილი მართოს, ანუ მას ის სახე მისცეს (თავისი შესაძლებლობისდაკვალად), რომელიც უკეთესად მიაჩნია. უფლებადაცვითი მოძრაობის იდეოლოგია დღეს (თუმცა მომავალში ეს, ალბათ, ასე არ იქნება), იმოწმებს რა ადამიანის თავისუფლებას, როგორც თავის საყრდენს, სინამდვილეში ადამიანის პოზიტიური თავისუფლების მხოლოდ იმ პირველ ტლუ ადამიანისთვისაც მისაწვდომ მხარეს ხედავს, მაგრამ სრულებით ან თითქმის სრულებით უგულებელყოფს (და ხანდახან უარყოფს კიდეც) მეორეს. ალნიშნავს რა მაქსიმალური ხაზგასმით, რომ მისი ზრუნვის საგანია ინდივიდი (და არა ორგანიზაცია, ინსტიტუტი, სიმრავლე თვით ერისა და სახელმწიფოს დონემდე), იგი ვერ ამჩნევს (ან: არ ამჩნევს) იმ ელემენტარულ ფაქტს, რომ თვით ინდივიდის ინტერესთა და მის ღირებულებათა სფერო არ შემოიფარგლება მისი ინდივიდუალური ორგანიზმის, ინდივიდუალური არსებობისა და წარმატების ინტერესებით (ამით შემოიფარგლება მხოლოდ ზემოხსენებული ტლუს ინტერესები, ისიც ვერა, რადგან ოჯახი და მეგობრები მასაც ჰყავს). მისი ძირითადი და უმრავლესი ინტერესები მის კანს გარეთაა და თუ გვინდა ინდივიდის დაკმაყოფილება (ფართოდ ვთქვათ — მისი ბედნიერება), მაშინ მას პირველ ყოვლისა ის მისი ტყავის გარეთ მდებარე დაკმაყოფილებები უნდა მივანიჭოთ (კარგად ვუმყოფოთ ოჯახი, ქვეყანა, დედამიწაზე სიკეთე ვაზეიმოთ, როგორც მას მოსწონს, და ა.შ.). (აქ აუცილებელია შევნიშნოთ: ის ფაქტი, რომ უფლებადაცვითი მოძრაობა ადამიანის განუყოფელ უფლებად რაცხს თავისი სახელმწიფოს მართვაში მონაწილეობას არჩევნებში და რეფერენდუმებში ხმის მიცემის სახით, ზემოთქმულში არაფერს ცვლის, რადგან ამ უფლებაში იგულისხმება, რომ ადამიანი მონაწილეობს თავისი სახელმწიფოს, ანუ თავისი საცხოვრებელი გარემოს, ბედის განსაზღვრაში, მაშასადამე, თავისი ცხოვრების კეთილმოწყობაში, რაც ცხოველისთვისაც მისაწვდომია, ვთქვათ, თავისი ბუნაგის მოწყობის სახით, მაგრამ არ იგულისხმება მისი მონაწილეობა სამყაროს მართვაში, ანუ იმის განსაზღვრაში, რასაც მის კომფორტსა და კეთილდღეობასთან კავშირი არა აქვს და რაც მისთვის, ამგვარად, მხოლოდ მენტალური და სულიერი ინტერესია).

ეს გახლავთ ადამიანის უფლებათა დაცვის მოძრაობის როგორც იდეოლოგიის, ისე პრაქტიკის ფუნდამენტური, ამასთან — ძირითადი ნაკლი მისი განვითარების დღევანდელ ეტაპზე: იგი ხედავს ადამიანის სიღრმისეულ ადამიანურ ინტერესთა მხოლოდ ერთ ნაწილს, მაგრამ არ ხედავს მეორეს, სახელდობრ, ხედავს მხოლოდ იმას, რაც დაკავშირებულია სიცოცხლისა და კომფორტის ინტერესებთან (ამ უკანასკნელი სიტყვის ყველაზე ფართო აზრით), მაგრამ არ ხედავს იმას, რაც ამ ინტერესებს სცდება, სახელდობრ, რაც დაკავშირებულია მის უმაღლეს ადამიანურ ფუნქციასთან — სამყაროს (პრაქტიკულად — დედამიწის, როგორც ადამიანთა საცხოვრებელი ადგილის) მართვის ადამიანურ მოთხოვნილებასთან, რითაც ადამიანი ცოცხალ ბუნებაში ერთადერთია და რაც მთავარი შინაარსია ბიბლიური ფორმულირებისა, რომ ადამიანი შექმნილია „სახედ და ხატად ღმრთისა“. ეს ფუნდამენტური ნაკლოვანება განსაზღვრავს ხსენებული იდეოლოგიისა და პრაქტიკის ორ კონკრეტულ ხარვეზს ორი სხვადასხვა მიმართულებით. პირველი ისაა, რომ უფლებადაცვით იდეოლოგიასა და პრაქტიკაში არსებითად უგულებელყოფილია (გამორჩენილია) ადამიანთა კოლექტივების უფლებები ანუ, რაც იგივეა, ინდივიდის ის უფლებები, რომლებიც ეხება მის მოთხოვნილებებს, როგორც კოლექტივის ელემენტისას — კოლექტივთან („შიდა-ჯგუფთან“) თავისი თავის გამაიგივებელი პიროვნებისას. მეორე ისაა, რომ თვით ამ ინდივიდუალურ ადამიანში გათვალისწინებულია მისი მხოლოდ მარტივი, სასიცოცხლოსთან მიახლოებული მოთხოვნილებები, ღირებულებები და ინტერესები, მაგრამ, ასევე, უგულებელყოფილია (გამორჩენილია) მისივე ზეპიროვნული, ე.წ. მაღალი ინტერესები, მოთხოვნილებები და ღირებულებები, მიუხედავად იმისა, რომ თანამედროვე მეცნიერებისთვის (და არა მხოლოდ ჰუმანიტარული აზრისათვის) ცნობილია ამ უკანასკნელთა, პრაქტიკულად, ყოვლის გადამლახავი ძალა.

თქმულს მხოლოდ ერთი არსებითი შენიშვნა ესაჭიროება. კოლექტივების, როგორც ასეთების, ინტერესთა თემა უფლებადაცვითი მოძრაობისათვის ცნობილია და აქტუალურია, მაგრამ მხოლოდ ეთნიკურ უმცირესობათა თემის სახით. აქაც ეს თემა, ძირითადად, განიხილება როგორც ამ უმცირესობებში შემავალ ინდივიდთა დაცვისა დისკრიმინაციისაგან, ხოლო მათი, როგორც ჯგუფის, ღირებულებათა და მოთხოვნილებათა დაცვა მეტნაკლებად წინ წასულია, სადღეისოდ, მხოლოდ განათლების სფეროში.

* * *

რა შედეგს იძლევა ეს ფუნდამენტური ფილოსოფიური ცდომილება პოლიტიკისთვის? შედეგი პირდაპირია. იგი მდგომარეობს შემდეგში.

...ადამიანს ესაჭიროება კვება. დედამიწა არის კაცობრიობის საკვები ბაზა. ამ ბაზის მისაკუთრება ომების ერთერთი მთავარი მოტივია. მაგრამ არავის მოსდის აზრად, ამის გამო ადამიანებს ურჩიოს კვებაზე ხელის აღება ან უარყოს, რომ კვება ადამიანის განუშორებელი მოთხოვნილებაა! პრობლემის გადაჭრის ერთადერთი გზაა საკვების განაწილების რაღაცა სამართლიანი ფორმის მოაზრება და შემოღება მის მსაჭიროებელ სუბიექტთა (ფაქტობრივად — ხალხთა და სახელმწიფოთა) შორის, ანუ დედამიწის, როგორც საკვები ბაზის, სამართლიანი განაწილება მათ შორის.

კვების გარდა ადამიანს სასიცოცხლოდ სჭირდება ბინა და დაცულობა. ანუ დედამიწა არის ადამიანთათვის არა მხოლოდ საკვები ბაზა, არამედ ბინათა და სიმაგრეთა სისტემაც, რომლითაც კაცობრიობა თავისი არსებობის გაგრძელებას უზრუნველყოფს. ეს ღირებულებებიც იწვევს ომებს მათი მისაკუთრებისათვის. მაგრამ ადამიანებს არც იმას ურჩევენ, რომ ბინაზე და ციხესიმაგრის მოპოვებაზე ხელი აიღონ, ისევე, როგორც არავინ ამბობს, რომ ადამიანს ბინა და ციხე-სიმაგრე არ სჭირდება. ეს შეუძლებელია. პრობლემა ამ შემთხვევაშიც იმით წყდება, რომ დედამიწა განიხილება, როგორც ბინებისა და ციხესიმაგრეების სისტემა და მოიაზრება ამ უკანასკნელთა განაწილების რაღაცა სამართლიანი წესი იმავე სუბიექტთა შორის.

ეს ორი უდავო ჭეშმარიტება უფლებადაცვით მოძრაობაში უდავოდ გათვალისწინებულია. მაგრამ არის კიდევ სხვა ანალოგიური ჭეშმარიტებაც, რომელიც გათვალისწინებული არ არის. სახელდობრ, ის, რომ ადამიანს აქვს სხვა, არც ერთ სხვაზე არანაკლები ძალის მოთხოვნილებაც, რომ დედამიწის, ანუ კაცობრიობის ბედის წარმართვაში მონაწილეობა მიიღოს, ფიგურალურად რომ ვთქვათ, დედამიწა მართოს. ადამიანს უნდა, დედამიწას პირველ ყოვლისა, რასაკვირველია, თავის ქვეყანას მისცეს ცხოვრების ის სახე, რომელიც ოპტიმალურად, ანუ ყველაზე გონივრულად, სამართლიანად, კეთილად, ადამიანთა გამაბედნიერებლად მიაჩნია. ის, რომ მე სხვანაირად მინდა წავიყვანო კაცობრიობის (აგრეთვე, რა თქმა უნდა ჩემი ქვეყნის, ჩემი ქალაქის, ჩემი ოჯახის...) განვითარების ხაზი, ხოლო შენ — სხვანაირად, ადვილად შეიძლება ჩემი და შენი ისეთივე შეურიგებელი წინააღმდეგობის საგანი გახდეს, როგორც ჩვენი ვერმორიგება ბაღის მიჯნაზე ან სარწყავ წყალზე. ომების არანაკლები მიზეზი, ვიდრე საკვების და ბინის განაწლებაა, ესეც არის. ეს მოთხოვნილებაც ადამიანისთვის ფუნდამენტურია. ამიტომ, ისევე როგორც საკვებისა და ბინის თაობაზე, ვერც ამ სფეროში ურჩევთ ადამიანს „რად გინდა სამყაროს მართვა? რად გინდა შენი ქვეყნის მომავალზე და მის უკვდავებაზე ფიქრი? დაეტიე შენს ეზომიდამოში და საწარმოში, ჩვენ ყველანაირად დაგეხმარებით გამოკვებასა და უსაფრთხოების დაცვაში, მაგრამ მოეშვი ჩვენს შევიწროებასა და საკუთარი ნერვების შლას იმაზე ზრუნვით, საით მიდის შენი ქვეყანა, კაცობრიობა თუ შენი შთამომავლობის მომავალი გარემოს ევოლუცია“. მისი ამ მოთხოვნილების დაკმაყოფილება, ისევე როგორც მისი მოთხოვნილებისა საკვებსა და ბინაზე, მხოლოდ ერთი გზით — დედამიწის, როგორც მართვის ობიექტის, სამართლიანი განაწილების რაღაცა წესის მოაზრებითა და შემოღებით შეიძლება. იმისთვის, რომ ეს გაკეთდეს, გადამწყვეტია ორი ფაქტორი. ერთია კეთილი ნება, სახელდობრ, აღიარება ადამიანის უფლებისა, რომ, პრინციპში, სამყაროს თანამმართველი იყოს, ანუ იმისა, რომ მას აქვს იმით დაინტერესების უფლება, დარჩება თუ არა, ვთქვათ, მისი ერი მისი ქვეყნის მოსახლეობის უმრავლესობად 500 წლის შემდეგ, და შესაბამის მიგრაციულ პროცესში საკუთარი სიტყვის თქმის უფლება. მეორეა ისევ და ისევ მეცნიერება, ანუ ადამიანისთვის ყველა რეკომენდაციის, ყველა მოთხოვნის, მათ შორის — მის მიერ საკუთარი თავის ასეთი და ასეთი შეზღუდვის მოთხოვნის მიწოდება არა ვიღაცის ან ვიღაცების, რაგინდარა განვითარებულობისა და დემოკრატიულობის, გემოვნების სახელით, ან ამა და ამ ზეგანვითარებული ცივილიზაციის მარტოოდენ მაგალითის სახელით და ასე შემდეგ, არამედ მხოლოდ დასაბუთებული ცოდნის სახელით, რომლისთვისაც, როგორც ეს ცოდნას ეკუთვნის, არაფერია წინასწარვე ურყევი და ხელუხლებელი. ამ ფაქტორთა მოქმედების გარეშე ადამიანის ყველაზე უფრო ადამიანური უფლება — ღვთის სახედ და ხატად ყოფნის, ანუ სამყაროზე პასუხისმგებლობის ქონის უფლება — დაუცველი დარჩება და ადამიანთა მტრობის ეს ერთერთი მთავარი და ყველაზე სტაბილური მიზეზიც — მოუგერიებელი.

* * *

ეს ფუნდამენტური ხარვეზი ადამიანის უფლებათა დაცვის საქმისა ყველაზე მეტად ვლინდება და ყველაზე სახიფათო ნელი მოქმედების ნალმებს შეიცავს ეროვნული ინტერესებისა და ეროვნული უფლებებისადმი მიდგომაში. ერი არ არის არც შპს, არც ადამიანთა ყოველდღიურობის მოწყობისთვის განკუთვნილი ერთერთი და სხვით შეცვლადი ორგანიზების ფორმა. ერი არის ადამიანთა ბუნებითი (ან ასეთად განცდილი) ერთობა, ანუ იგი არის ის პრაქტიკულად ერთადერთი ერთობა ადამიანებისა, რომელთანაც რიგითი პიროვნება (და არა მხოლოდ გამორჩეული, რომელიც თავის თვითიდენტიფიკაციას შესაძლებელია თავისი გამორჩეული საქმით განსაზღვრავდეს) საკუთარ თავს აიგივებს გენუინურად (ბოლომდე გულწრფელად და ნამდვილად), რაც იმაში გამოიხატება, რომ ამ ერთობის სახით იგი საკუთარი თავის უკვდავებას ხედავს (პოზიცია, „მე მოვკვდე, ოღონდ ჩემმა ქვეყანამ იცოცხლოს!“ კაცობრიობისთვის ტიპურია. პოზიცია „მე მოვკვდე და კომპანიამ იცოცხლოს“ რეალური არ არის). მხოლოდ ამ, მის მიერ მართლაც საკუთრად მიჩნეული ერთობის შემადგენლობაში ყოფნით, მასთან

გაგრძელება მე-16 გვერდზე

ჩვენი აზრები

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მე-15 გვერდიდან

„საქართველოს“ ფურცლებზე უახლოეს მომავალში

(და არავისთან სხვასთან) ერთად შეუძლია ადამიანს, რომ დაიკმაყოფილოს თავისი ორი გარდუვალი მოთხოვნილებაც, რომლის გარეშეც იგი მოკლებულია საკუთარი თავის სრულფასოვანი პატივისცემის საშუალებას (თუ ზემოხსენებულ შეუქცევადად ტლუთა კლასს არ ეკუთვნის): მას შეუძლია იყოს მსოფლიო სისტემის პრინციპულად თანასწორუფლებიანი წევრი და იგი შეიძლება იყოს წარსული და მომავალი ისტორიის მონაწილე. ამიტომ ეროვნული ინტერესი ადამიანისთვის ონტური (არსებობისეული) ინტერესია და არა მატერიალური და კომფორტისეული. ადამიანს უნდა თავისი ერის არსებობა და მარადიულობა განურჩევლად იმისა, ეს არსებობა პირადად მას რამეში არგია თუ არა. ამიტომვეა, რომ მას აქვს, საკუთარ ცნობიერებასა და განცდაში, ერის ისტორიული მეხსიერება, მას აქვს სიამაყე თავისი ერის მიერ მოპოვებული წარმატებებით, სირცხვილი მის მარცხთა გამო და სინანული მის არამორალურ ნაბიჯთა გამო (თუკი ასეთები არსებობს და გაცნობიერებულია) და ასე შემდეგ. გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ადამიანის მოთხოვნილებათა ეს კლასი პრაქტიკულად საყოველთაოა ან თითქმის საყოველთაოა (თუმცა ზემოხსენებული ტლუს ეფექტი, ანუ ადამიანთა გარკვეული რიცხვისთვის ამ რიგის ინტერესთა არარსებობაც, ფაქტია). შესაბამისად, მოთხოვნილებათა, ღირებულებათა და ინტერესთა ამ რიგის გამოტოვება როგორც სოციალური, პოლიტიკური და ისტორიული ცხოვრების ანალიზის, ისე მისი პროგნოზისა და დაგეგმვის პროცესში არარეალისტურია (ადამიანის ნამდვილი ბუნების საწინააღმდეგოა) აქედან გამომდინარე ყველა შედეგებით. ეროვნული თვითცნობიერება განსაზღვრავს არა მხოლოდ დამოუკიდებელი ეროვნული სახელმწიფოს საჭიროებას, არამედ ამ სახელმწიფოს რაგვარობასაც: ფუნდამენტური მნიშვნელობის (და ამავე დროს პრაქტიკულად უდავო) პროგნოზია, რომ განჭვრეტად მომავალში მსოფლიო წავა სხვადასხვა ერების მიერ თავისი ბუნებისა და ამოცანების შესაბამისად შექმნილ სახელმწიფო მოდელთა კონკურენციის გზით, და არა მისი ერთიანი ნიმუშის ტირაჟირების გზით (იხ. „საქართველოს“ წინამდებარე ნომერი, გვ. 12).

* * *

ჩვენთვის დაახლოებით ცნობილია (რადგან მოვლენათა დაკვირვება შესაბამისი დასკვნების საშუალებას იძლევა), რომ ადამიანთა ცნობიერების გარკვეული მიმართულებით მანიპულირების ის ელემენტები, რომლებიც ზემოთ ვახსენეთ და რომლებიც უაღრესად მძიმე შედეგების მომტანია კაცობრიობისთვისაც და კონკრეტული ქვეყნებისათვისაც, საქართველოს ჩათვლით, ძალიან ღრმა ფაქტორებისა და მოტივების მოქმედებას ემყარება. ყველაზე საყოველთაოდ მოქმედი, ანუ კაცობრიობის, როგორც მთელის, მიმართ მოქმედი (და არა მხოლოდ მისი ერთი ნაწილის უპირატესობისაკენ მიმართული მისივე სხვა ნაწილებთან შედარებით), უნდა ვივარაუდოთ, ორია. ერთი ის არის, რომ დომინაციის — ადამიანზე ადამიანის გაბატონების — ტექნოლოგია, ისევე როგორც ყველა ტექნოლოგია საერთოდ, მზარდია (არც ერთ ისტორიულ დიქტატორს, მაგალითად, არ ჰქონია ხელთ ვიდეოთვალი ან სიცრუის დეტექტორი). ამით, თითქოს, ისტორიულ აუცილებლობად იკვეთება იმის პერსპექტივა, რომ რადიკალურად გაიზარდოს პოლიტიკურსა და სოციალურ პლანში, უფრო ზოგადად ვთქვათ — ორგანიზაციულ პლანში ადამიანთა ფართო მასებზე ზემოქმედებისა და კონტროლის ხარისხი და მათი მართვადობის ზომა. ამ ახალი ვითარებისთვის იმ ადამიანთა მომზადება, რომლებიც მართულთა როლისთვის არიან განკუთვნილნი, მმართველობის მსურველთათვის საჭიროა, წინააღმდეგ შემთხვევაში — ანუ იმ შემთხვევაში, თუ ადამიანთა მასები ხსენებულ ახალ ტექნოლოგიურ სიტუაციას თავისი დღევანდელი ან, მით უფრო, გუშინდელი და გუშინწინდელი დამოუკიდებელი ცნობიერებით შეჰხვდებიან, — ეს მართვა არ შედგება. ამისთვის მენტალურ და სულიერ მოთხოვნილებებშეკვეცილი და, რაც მთავარია, კომფორტის გარკვეულ სახეებზე, სახელდობრ, მისგან პრაქტიკულად დამოუკიდებლად წარმოებულისა და მისთვის სხვის მიერ მიწოდებულ სახეებზე ორიენტირებული, მათზე დამოკიდებული ადამიანის შექმნა არის საჭირო. მეორე ფაქტორია მატერიალური და ფინანსური სიმდიდრის და, შესაბამისად, ამ უკანასკნელის სოციალური და პოლიტიკური ძალის ამდენადვე ბუნებრივი ზრდის პერსპექტივა, რაც ადამიანის იმავე ტიპის კულტივაციას მოითხოვს.

ბუნებრივად ისმის კითხვა: როგორია ამ პროცესთა და მათთან ერთად ადამიანის მანიპულირების მიმართულებით წარმოებულ ამ ძალისხმევათა რეალური პერსპექტივა? სავარაუდოა, არც ისე დიდი. მხედველობაში გვაქვს ჯერ კიდევ ბერძნებისათვის ცნობილი შემდეგი კანონზომიერების მოქმედება: სუსტები და ღარიბები მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეძლებენ ძლიერებისა და მდიდრების შემოტევის მოგერიებას, თუ პირველთა ჯამური ძალა და სიმდიდრე აღემატება მეორეებისას. როგორც დომინაციის (ადამიანებზე ბატონობის) ტექნოლოგიის ზრდა, ისე მათი ეკონომიკური შესაძლებლობების განსხვავებისა გარდუვალად იწვევს (და უფრო და უფრო გამოიწვევს მომავალში) იმას, რომ აიწევს როგორც ეკონომიკური შესაძლებლობის, ისე მართვაში მონაწილეობის ხარისხის ის ნიშნული, რომლის ზევითაც ადამიანს შეუძლია თავისი თავი მიაკუთვნოს მმართველთა და არა მართულთა რიცხვს, რისი შედეგიც ის იქნება, რომ სწრაფად გაიზრდება საკუთარი თავის „ღარიბებად“ და „სუსტებად“ ჩამთვლელი ანუ მათთან თავისთავის მაიდენტიფიცირებელი ფენების რიცხვი. ამ ფენას ახალ-ახალი ფენები შეემატებიან და, ამგვარად, მათი ჯამური ძალა და სიმდიდრეც განუხრელად მზარდი იქნება, რაც, ფსიქოლოგიურ ფაქტორთან ერთად (რომელიც, ცხადია, ამ მზარდი დომინაციიის წინააღმდეგ იმუშავებს), ამ პროცესის მიყვანას მის ლოგიკურ ბოლომდე — ძალიან მცირერიცხოვანთა მიერ დანარჩენთა სრულ დაუფლებამდე — გზას გადაუკეტავს და შეაქცევს.

პროცესის გაგება (რაც მეცნიერული ანალიზით მიიღწევა), მათი პროგნოზირება (რაც ისევ და ისევ მეცნიერული და, ზოგადად, სააზროვნო ამოცანაა) და მათს აგორებულ ზვირთებში თავის გადარჩენა (ისევე, როგორც საერთოდ კაცობრიობისთვის მათი რეგულირების გაადვილება) ყველა შემთხვევაში აზრის დაძაბულ წინასწარ მუშაობას მოითხოვს. ვითვალისწინებთ რა ქართველი ერის დიდ პოტენციალს ამ მიმართულებით, ვგეგმავთ ამ რიგის საკითხებზე შესაბამისი უნარით აღჭურვილ ავტორთა (მათ შორის — დამწყებთა) მოსაზრებების სისტემატურ პუბლიკაციას და თავისუფალი დისკუსიის წარმოებას. საზოგადოებას მივმართავთ თხოვნით, რომ ჩვენი განხილვის აქტიური და გულწრფელი მონაწილე იყოს. ვფიქრობთ, რომ საქართველო, თავისი ზემოხსენებული დიდი ინტელექტუალური პოტენციალიდან და თავისი ამჟამინდელი უკიდურესი განსაცდელიდან გამომდინარე, დღეს მოწოდებულია, რომ არა მხოლოდ საქართველოსთვის, არამედ კაცობრიობისთვისაც უაღრესად სასარგებლო ჭეშმარიტებებს მიაგნოს ამ სფეროში.

ჩვენი დევიზია ადამიანის ადამიანურ უფლებათა დაცვის იდეოლოგიისა და პრაქტიკის აყვანა მკაცრად მეცნიერულ დონემდე. ჩვენი ქვეყნის ინტელექტუალურ პოტენციალს, რომელსაც მივმართავთ, ამ საქმეში თავისი სიტყვა ეკუთვნის.

THE ECONIMIST-ის ფრთხილი ოპტიმიზმი საქართველოს საპარლამენტო არჩევნების წინ

ა.წ. 17 მაისის ნომერში ჟურნალი უწინასწარმეტყველებს მკითხველს, კოდორის ხეობა თუ არ გსმენიათ, შეიძლება იგი თქვენი ყურადღების სფეროში ახლა მოექცესო. შესაძლებელია, იქ ცხელი ომი ატყდესო. რატომ? რუსეთი, რომელიც აფხაზეთის რეჟიმს მფარველობს, დაჟინებით იმეორებს, რომ საქართველო აპირებს ამ ხეობის პლაცდარმად გამოყენებას, მაგრამ ეს სიმართლეს არ ჰგავსო. საქართველოს მცირე, თუმცა თანამედროვე არმია ვერ შეებრძოლება რუსეთის ბეჰემოთსო, გარდა ამისა, ომის შემთხვევაში, საქართველოს გადაეწურება ნატოში გაწევრიანების იმედიო. იმის, რაც ხდება, უფრო რეალური ახსნა ისაა, რომ თვით რუსეთი, რომელსაც აფხაზეთში თავისი რეგულარული და არარეგულარული ძალები შემოჰყავს და შემოჰყავს, ამ თავისი პროპაგანდისტული შეტევის ფონზე თვით ფიქრობს კოდორის აღებასო. ეს დაამცირებს სააკაშვილს და შესაძლოა მის გადავარდნასაც გამოიწვევსო. თუ ეს მოხდება, რუსეთის თვალსაზრისით, ეს იქნება მტკიცე პასუხი იმ სავალალო ინციდენტზე, რომ დასავლეთმა კოსოვოს დამოუკიდებლობა აღიარა: რუსეთი ამით იტყვის, შენ თუ შენს კუნთებს გვიჩვენებ, სერბიას რომ კოსოვოს ართმევ, ახლა ჩვენ გვიყურე, რას ვუშვრებით შენს შესაძლო მოკავშირესო. ომი, ჟურნალის აზრით, დაამსხვრევს საქართველოს უიმისოდაც მყიფე დემოკრატიას, დესტაბილიზაციას შექმნის მთელს კავკასიაში და გაათამამებს რუსეთს საქართველოში კიდევ სხვაგან და სხვაგან არეულობის მოსაწყობადო. ეს ისეთი უსიამოვნებაა, რომლის ასაცილებლად ძალისხმევა ღირსო“, — ასკვნის ჟურნალი.

ჟურნალს მიაჩნია, რომ თუ მედვედევს სურს სერიოზულად შეჰხედონ, როგორც არა მხოლოდ პუტინის მარიონეტს, მან უნდა შეარბილოს რუსეთის მიწოლა საქართველოს წინააღმდეგ. ამ ქვეყნისადმი მუქარა სასაცილოს ხდის ყოველივე ლაპარაკს კანონის ერთგულებაზე. შესაძლებელია, ჟურნალის აზრით, სხვათა დახმარებაც საქართველოსთვის. მაგალითად დასახელებულნი არიან ლიტველები, რომლებიც საქართველოს გამოესარჩლნენ, და საგარეო საქმეთა ხუთი მინისტრი, რომელნიც საქართველოში ჩამოვიდნენ, რათა რუსეთის მიერ საქართველოსთვის მათრახის ქნევის გამო მწუხარება გამოთქვან. კოდორის ხეობაში უცხო სამხედრო და პოლიტიკური მისიების ჩასვლა, ჟურნალის აზრით, კარგი იქნებოდა, რადგან ამით გამჟღავნდებოდა რუსეთის სიცრუე, თითქოს საქართველო ომს ამზადებდეს. შეიძლება ამან შეაკავოს რუსეთი დარტყმისაგან. „რადგან რუსეთისთვის სხვაა ქართველი ჯარისკაცების მოკვლა და სხვაა გაეროს და ნატოს ოფიციალური პირებისა“.

ამასთან, ჟურნალის აზრით, თვით საქართველოს შეცვლა ჰმართებს. ქუჩის პროტესტებმა და ბრალდებებმა არჩევნების გაყალბების თაობაზე შელახა ქვეყნის რეპუტაცია, რამაც ხელი შეუწყო ნატოს სამიტს საქართველოსთვის იმის ჩვენებაში, რომ „მისი დაყენება ნატოს წევრობის ცხად გზაზე ნაადრევია“. საქართველოს მეგობრები შეძლებდნენ ·ასთვის მხარის მიცემას, „თუ საპარლამენტო არჩევნები არა მხოლოდ სუფთა აღმოჩნდებოდა, არამედ უხინჯოც“, — წერს ჟურნალი, პირობით კილოში, არჩევნებამდე სამი დღით ადრე. იგი ციტირებას ახდენს სააკაშვილის მომხრეთა აზრისას, რომ ოპოზიცია შეურიგებელია და ეგებ პირდაპირ მოღალატეც. „ამაში, შესაძლოა, სიმართლის ელემენტი არის, მაგრამ ეს არაა გამამართლებელი საბუთი გაყალბებული არჩევნების მოსაწყობადო“.

არჩევნების გაყალბების კონკრეტული მექანიზმების და მათთან ბრძოლის საშუალებებით მოხსენების შემდეგ ჟურნალი ასკვნის: „დემონსტრატიული შეწყვილება თავისი კეთილდღეობისა, თავისუფლებასა და კანონიერებასთან საქართველოს მოუტანდა მაღალ მორალურ პრესტიჟს და უფრო ფართო მხარდაჭერას მის სიტყვიერ ომში რუსეთთან. შესაძლოა, ეს ერთ მშვენიერ დღეს აფხაზეთის დაბრუნებაშიც წაადგება“.

ქართველი მკითხველისთვის, ბუნებრივია, უკიდურესად ამაღელვებელია ჟურნალის პოზიცია არა მხოლოდ ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის თემაზე, არამედ ჩვენი ნატოს წევრობის პერსპექტივაზეც. ის, რომ სამხედრო კავშირი დასავლეთთან საქართველოსთვის აუცილებელია, ქართველ საზოგადოებას, ძირითადად, უყოყმანოდ ესმის, თუმცა ეს მთელ საზოგადოებაზე ვერ ითქმის. საკმაოდ ნათელია ისიც, რომ ევროპის ძალიან დიდ ძალებს არ უნდათ ნატოში საქართველოს წევრობა, ისევე, როგორც არ უნდათ რუსეთის, როგორც მსოფლიო ძალის, დაქვეითება (ამჟამად ან პერსპექტივაში) რაღაც გარკვეული ნიშნულის ქვემოთ. ამიტომ საქართველოს გზა ნატოს წევრობისაკენ ფრიად და ფრიად პრობლემატური რჩება. ამ ფონზე ბუნებრივია, რომ საზოგადოებაში დასავლეთთან სამხედრო ალიანსის სხვა ფორმებიც მოიაზრება ნატოს წევრობის გარდა. ერთია ორმხრივი სათავდაცვო ხელშეკრულებები დასავლეთის ქვეყნებთან, მეორეა ხელშეკრულებები, ერთის მხრივ, საქართველოს, ხოლო, მეორეს მხრივ, ნატოს, როგორც მთელს, შორის. ამ უკანასკნელ ვარიანტს ის უპირატესობა აქვს, რომ იგი შესაძლებელს ხდის ხელშეკრულებაში ყველა იმ პირობების უფრო დეტალურად გაწერას, რომლებიც, დასავლეთთან ალიანსის შემთხვევაში, საქართველოსთვის სასიცოცხლოა და რომელიც საქართველოს, როგორც ნატოს ერთერთი წევრის მიერ, უფრო ძნელად მისაღწევია, ვიდრე მისი, როგორც ხელშეკრულების ერთი მხარის, მიერ.

გაზეთ „საქართველოს“ ახალი და ძველი ნომრების შეძენა შეიძლება რედაქციაში

სარედაქციო კოლეგია

რედაქციის მისამართი:
თბილისი. თავისუფლების მოედანი. პუშკინის ქ. №5
ტელ: 93-15-89. 93-17-10

შპს გაზეთი „საქართველო“ რეგისტრირებულია თბილისის კრწანისის რაიონის სასამართლოს მიერ №06/4-444
გაზეთის ინდექსი 66447

გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით.
გამოქვეყნებულ მასალებზე პასუხს ავტორი აგებს.